

קובץ

אור וחום ההתקשרות

- ג -

והוא ליקוט משיחות ומכתבי
כ"ק אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

בענינים שהזמן גרמא - עניני יום ההילולא

יוצא לאור על ידי

"ועד תלמידי התמימים העולמי"

תחת הנהלת ישיבת תומכי תמימים המרכזית - 770

ברוקלין נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים ושש לבריאה
מאה וארבעה שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע נשיא דורנו

©

Published and Copyrighted by

“Vaad Talmidei Hatmimim Haolami”

770 Eastern Parkway, Brooklyn N.Y. 11213

Tel: 718.771.9674 · Fax: 718.493.1931

vaadhatmimim@gmail.com

5766 · 2006

Printed in Israel

ב"ה

"כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר, שבי"ט כסלו תרס"ז סיפר כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, שפעם ישב והתוועד עם הרב מפאלטאווא, ואמר הרב מפאלטאווא שחסיד הוא מי שמקושר לרבי. והשיב על כך כ"ק אדמו"ר נ"ע, שהתבונן בענין זה, והונח בדעתו, שמי שמקושר לרבי עדיין אינו חסיד כ"כ ("ער איז נאך א שוואכער חסיד"); חסיד הוא - מי שמסור ונתון לפעולותיו של הרבי, וביאר זאת ע"פ משל מגוף ונפש, שהתקשרות הגוף להנפש אינה רק להנפש עצמה, אלא גם לפעולות הנפש.

...ועכ"ל, שכוונת אדנ"ע שחסיד צ"ל מסור ונתון לפעולותיו של הרבי היא - בנוגע לענינים שיכולים להיעשות גם בלעדיו, ופשיטא שהרבי מעולם לא אמר לו ולא כתב לו לעשותם; ואעפ"כ, כיון שמדובר בענינים שהרבי התמסר להם, ה"ה מקושר ומסור אליהם, ומניח את כל עניניו האישיים - וכיון שמדובר אודות חסיד ומקושר לרבי, ולא עוד אלא שאדמו"ר נ"ע קוראו בשם חסיד ומקושר לרבי, הרי מובן שכל עניניו האישיים הם תורה, עבודה או גמ"ח - ואעפ"כ, להיותם ענינים שלו, ה"ה מניח אותם ומתמסר לפעולותיו של הרבי.

...וענין זה מתאים עם המבואר באגה"ק הנ"ל (ס"ד) "ולגרש מאתנו כל מדה רעה ומגונה" - שזוהי פעולה שמחוץ לד' אמותיו של הרבי, שהרי בד' אמותיו של הרבי "לא יגורך רע", ואעפ"כ אומרים שעבודת החסידות היא - להתמסר גם לענינים של "פעולות" שהם בדברים נפרדים.

וכמו"כ בנוגע להשליחויות של הרבי - שחסיד הוא דוקא מי שהוא מסור ונתון לפעולותיו של הרבי.

ודוקא עי"ז "לוקחים" את העצמות של הרבי - ע"ד המבואר לעיל (ס"ד) ואילך) בנוגע לעבודה "לגרש מאתנו כל מדה רעה ומגונה", שדוקא עי"ז "לוקחים" את פנימיות אוא"ס.

וכיון שעניני הנשיאים אינם באקראי בעלמא, הרי מזה שאדנ"ע דיבר אודות ענין הנ"ל בהתוועדות י"ט כסלו, ר"ה לחסידות, מובן, שענין זה הוא א' מעיקרי תורת החסידות, כי כאשר חסר ענין זה, הרי גם אם הוא מקושר אל הרבי, ה"ה "א שוואכער חסיד", אלא חסיד הוא דוקא מי שמסור ונתון לפעולותיו של הרבי.

(משיחת ש"פ וישב כ"א כסלו ה'תשכ"א - תר"מ חכ"ט נמ' 572 ואילך)

בהמשך להקובצים שיצאו לאור בשנתיים האחרונות, ולדאבון לב, הנה מאז "כלה קיץ ועבר חורף" ועומדים אנו שוב קודם יום הגדול והקדוש, יום ההילולא ג' תמוז.

וע"פ דברי כ"ק אדמו"ר זי"ע על החוב המוטל עלינו כעת לחזק את "אור וחום ההתקשרות לנשיאנו, לתורתו ולהוראותיו" - מוצאים הננו לאור קובץ "אור וחום ההתקשרות - ליקוט משיחות ומכתבי כ"ק אדמו"ר זי"ע בעניני יום ההילולא" חלק ג' ע"מ לחזק ולעודד את תלמידי התמימים ואנ"ש שיחיו,

אור וחום ההתקשרות

בקשר עם יום ההילולא.

ג' תמוז מעורר אצל כל חסיד מצד אחד הרגשים וגעגועים חזקים להתקשר באילנא דחיי ולאידך גיסא ידועה הרי דרישתו של כ"ק אדמו"ר שהרגש ככל שתגדל מעלתו, צריך הוא לבוא לידי פועל.

וברוח זו, נערך הקובץ דלהלן, הכולל שיחות ק' ומכתבים העוסקים בחובה המוטלת על כל חסיד להביא לידי פועל את רגש ההתקשרות באופנים שונים: ע"י לימוד תורתו, קיום הוראותיו, ציור פניו והליכה ל'אוהל' הק'.

*

בקובץ חמישה פרקים.

פרק ראשון: הרגש ההתקשרות צ"ל לידי פועל - לקט קטעים המורים שלא להסתפק בהרגש ההתקשרות כ"א להביאו לידי פועל בחיי היום-יום.

פרק שני: לימוד תורתו - לקט קטעים בקשר ללימוד תורת הנשיא, מיוסד ע"פ המובא בלוח "היום יום...": "ההתקשרות האמתית היא ע"י לימוד התורה, כשהוא לומד המאמרי חסידות שלי, קורא את השיחות..."

פרק שלישי: קיום הוראותיו - לקט קטעים בקשר לקיום ההוראות ושמירת התקנות של נשיא הדור.

פרק רביעי: ציור פניו - לקט קטעים ע"ד מעלת ציור פניו הק', להתעורר בחבלי עבודתו אהבה.

פרק חמישי: הליכה ל'אוהל' - קטעים ע"ד חשיבות ההליכה לה'אוהל' ומעלת ההשתטחות. ובתור נספח נוסף בזה מדור "מנהגי יום ההילולא" - לקט קטעים מדברי כ"ק אדמו"ר אודות הנהגות המתאימות ליום ההילולא.

זאת למודעי - רוב השיחות המופיעות כאן אינם מוגהות והם על אחריות הרושמים בלבד.

*

עריכת וליקוט החומר נעשו ע"י הרה"ת שמואל שי' לובעצקי, סייעו בליקוט: התמימים חיים הלל שי' מטוסוב, ב"צ שי' שם-טוב, מ"מ שי' אלפרוביץ.

*

בתקוה אשר כאו"א יכין עצמו כדבעי ליום ההילולא, ו"גם כשיעזור הקב"ה שעד אז כבר תהי' ביאת משיח צדקנו, ומה גם ש"הקיצו ורננו שוכני עפר" והוא בתוכם יכול להיות עוד לפני זה. . אין זה מבלבל לסדר האמור ביום ההילולא, כיון שגם אז יהי' זה יום הילולא, ומה איכפת ("וואס ארט") אם זה באופן למטה מעשרה טפחים או למעלה מעשרה טפחים!?

ועד תלמידי התמימים העולמי

ר"ח תמוז, ה'תשס"ו
נ"ו שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע
בית חיינו - 770
ברוקלין נ.י.

3..... פתח דבר

7..... פרק ראשון – הרגש ההתקשרות צ"ל לידי מעשה

"האמונה . . לא תשאר בבחי' מקיף כי אם תמשול בכל הכחות" / "זיך איבערגעבן גאר אינגאנצן, לרצונו של כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ ולמילוי דבריו והוראותיו" / בחב"ד תובעים פנימיות / "איז דער רבי צופירדן מיט מיר וואס איך טו אזוי?" / "יתיר מבחיהו אלא שצריך ללכת בדרכיו" / "דער געדאנק אליין, דארף פועלן חיווק בכל כוחות הנפש" / "כאו"א מכס צריך לדעת שנתחייב לפרוע לכ"ק מו"ח אדמו"ר עם הכוחות העצמיים שלו, בחי' חי' יחידה" / "לקבל ע"ע איזה ענין שעל ידו תתחזק ההתקשרות . . לפעול לכל הפחות על יהודי אחד" / "אחריות מוטלת עלינו לפעול שיהי' "זרעו", ו"ש"זרעו" יהיו בחיים, שדוקא עי"ז "אף הוא בחיים" / "ווען מ'טוט אן ענין אין וועלכן דער בעל ההילולא האט געלבעט און האט זיך געקאכט במיוחד . . די עשרת המבצעים" / "שינוי הרגילות" / "דארפן מיר אלע מאכן בא זיך א הסכמה, אז פון איצטער אן זאלן מיר ווערן בעסער" / "מקדש עצמו למטה - מקדשין אותו הרבה מלמעלה" / "ההתקשרות לנשיאינו . . צ"ל בכל כוחות הנפש" / "אני הנני "משפך" וזוהו מובן גודל האחריות שמוטלת עלינו" / "חסיד הוא - מי שמסור ונתון לפעולותיו של הרבי" / "בטח יפעלו זכרונות אלה פעולתם . . שהמעשה הוא העיקר" / "צריכה להיות התקשרות בפועל . . ולאח"ז יכול להיות גם הדיבור" / "וואס איז דער געוואלד" אם לא מציינים בפרט אחד? / "סמוך" ו"נראה" / "צריכים להיות מסורים כמו צאן לרועה" / "יעוררו רחמים רבים שיתנו להם גם את ה"כלים", והוא יכלכלך" / "ער זאל ניט בלייבן שטיין בא די דרגה (פון עמידה וביטול), נאר ער זאל אויפטאן כבד עצמו" / "להשתתפותו דמשה שבכל דרא ודרא ולברכתו זוכה האדם רק כאשר עבודתו היא ככל אפשרותו ויכולתו" / "כמה נפשות נתוספו, על ידי השתדלותם ויגיעת נפשם"

21..... פרק שני – התקשרות ע"י לימוד תורתו

"התשוקה להתקשרות, יכול להשביע רק כאשר ילמוד מאמרי החסידות" / "לערן מיינע חסידות וועסטו ווערן מיין חסיד" / "כאשר נלמוד תורתו ושיחותיו . . רוח איתני רוח ואמשיר רוח ורוחו עומרת בקרבנו ממש" העצמיות של הרבי שהכניס בתורתו - "מחזירו למוטב" / "בטח יש אצלם שיעור ללימוד דא"ח של כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א" / "חסיד צריך . . לערנען וזינעם א ווארט" / "צריך להתקשר בחב"ד . . ללמוד מאמרי כ"ק הנשיא" / "מתיוחד ביחוד נפלא שאין יחוד כמוהו ולא כערכו נמצא כלל בגשמיות" / "ענין הברכה הוא ע"ד הגשם שמועיל לאחד חרישה והזריעה" / "צדיקים הכניסו את עצמם בכל עצמותם ומהותם בתורתם" / "כאשר לומדים ומתייגעים . . מ'האט אים אליין" / "ההשפעה היא על הנאי . . לימוד תורת החסידות שלו" / "איינע פון די בעסטע עצות אין התקשרות" / "ע"י לימוד תורתם של רבותינו נשיאינו מתקשרים אליהם, ונעשים מיוחדים עם המאור" / "והדרך להתקשרות זו היא - ע"י תורה" / "הדרך הישרה" להתגלות וביאת המשיח . . ובפרט בתורתו (מאמרים ולקוטי שיחות) של נשיא דורנו" / "בטוח שע"י כ"ז תתחזק ההתקשרות עוד יותר" / "יכולים למצוא בתורתו תשובות ועצות ככל עניני עבודת ה'" / "ובפרט ע"י לימוד הכתבים והספרים"

27..... לימוד קבוע בהמוסדות

"בטח אצל הלומדים, הגדולים עם הקטנים . . יש קביעות לימוד מאמרי או שיחות כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א" / "כל תלמיד צריך לעמוד בהענין להתקשרות מתאים לזמנו ודורו" / "בפרט על התלמידים הנמימים לקבוע שיעור לימוד בתורת כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ" / "קביעות עתים גם בשבת קדש" / "אני בדעתי אעמדה . . דארפמען זיי איינשטעלען פאר א לימוד קבוע בישיבת תומכי תמימים" / "יישר חילו אם יקבע שיעור קבוע . . ובטח יתוסף על לידי זה אומץ וחוק בהתקשרות"

33..... פרק שלישי – התקשרות ע"י קיום הוראותיו

"אז מען איז מקיים הוראותיו, הייסט דאס א מקושר" / "לא לערב את השכל ולעשות איזה שינוי, אפילו שינוי הסדר בלבד, בדברי הרב" / "מתפקידו שלא להסתפק בפעולה בעצמו וצריך להשפיע ג"כ על הסביבה" / "בענינים אלו ישנם כל העילוי והתוקף ד"דברי תורה" / "ציווי ומצוה הוא ל' צוותא והתקשרות" / "וואס פאר אן ענין וואלט ביי אים דער רבי מאנען" / "להתאזר ולהתאמץ ביותר לאחוז בהוראות רבותינו נשיאי חב"ד" / "הואיל ונפיק מפומי"

"שיהיו עליכם חדשים כאילו שמעתם בו ביום" / "עס דארף זיין "קאי איניש" - זיין גאנצע מציאות דארף זיך איבערשטעלן אויף "דעתי דרבי"! / "כאשר הרבי אומר צריכים לקיים מיד, ללא הקדמת מחשבה וישוב הדעת" / "איז דאס זיכער דאס בעטטע וואס עס קען זיין פאר דער נשמה און פאר בריאות הגוף" / "וכשבא מהרבי שלו בפרטי פרטיות - ה"ז בטח מכוון דוקא לזמן שבאה ההצעה" / "איין להמתין עד שיקרא פנימה ויורו לו" / "מקיים בקשת" / "וכשיתפסו, אז מוועט עס נעמען, בכח הראי, כמבואר בשיחה פ"ד, אז ילכו לבטח לעבוד" / "כאשר האדמו"ר שלו מורה לו באצבע דרכו ועבודתו" / "ההתקשרות ככלל הוא ע"י ההליכה באורחותיו, ומתחלק לשלושה סוגים" / "צריך הי' לקיים דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר (שליט"א) בפשיטות מבלי להכנס בחשבונות" / "כלי מחזיק וממשיך ברכות כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ"

43.....פרק רביעי - התקשרות ע"י ציור פניו.....

"כש"צולם של רבו", נשיא דורנו, עומד לנגדו הרי כל המניעות והעיוכים כו' מתבטלים לגמרי" / "גם אלה שלא הי' להם 'דערהער' יכולים עתה ע"י ציור פני הרבי לקבלו" / "כאשר לומדים מאמר, שיחה, רשימה או מכתב מהרבי, צריכים להתבונן ולהזכר בהציור של הרבי" / "חסידים צריכים לזכור בכל ענין . . הרבי" / "יתבונן איך יראה המצב כאשר . . יקום בעל ההילולא" / "הידיעה שתיכף ומיד נכנס כ"ק מו"ח אדמו"ר - פועל לסיים מעשינו ועבודתינו" / "מקיף סוף סוף נכנס בפנימיות" / "ע"ד הפחד בלילות . . בודאי יש אצלו תמונת כ"ק מו"ח אדמו"ר בפורמט כ"ס" / "אודות ברקים ורעמים . . יהי' בקירוב מקום אליו תמונת כ"ק מו"ח אדמו"ר וצוקלה"ה נבג"מ זי"ע" / "קען אין דעם בעת החזרה מקויים ווערן מאדו"ל כאילו בעל השמועה עומד לפניו" / "מוזמן לזמן צריך כאו"א לצייר לעצמו פני קדשו של הרבי" / "אם אינו זוכר מעצמו - שאל אביך ויגדך", או אצל המשפיע והמגידך שלו" / "ער זאל זיך אפרייטן פון זיך און פון דעם גאנצן ארום, און זיך אוועקשטעלן אין א מעמד ומצב אז אט איז ער און אט איז דער רבי נ"ע" / "דער רבי האט אויף אים א קוק געגעבן" נתן לו את הכח להוליד אדם חדש" / "לחשוב על הרבי כל יום" / "רועה אמיתי של ישראל, מסתכל בה בשעה זו" / "המעלה של ציור הענינים כמו שהי' בעת חיים חיותו בעלמא דין" / "נזכרים ומציירים לעצמם איך שהי' נראה מקודם . . וזה פועל בדיוק כאילו הוריעה היתה עכשיו" / "חסידים עמלו במשך שנים לזכות לראות את הרבי" / "ראי" או שמיעת קול צריך לפעול שלא ישכח לעד" / "וואס דאס אליין (תואר פני קודש) גיט צו אין אהבה ויראה וכי" / "זען פאר זיך דעם געשטעלט פון א אדם קדוש גיט צו כח צו גיין בדרך התורה והמצוות" / "תחזיקו אצלכם מאמר של הרבי, וגם תמונה שלו" / תמונת הרבי בברית מילה / תמונת הרבי בשעת האכילה" / "פארן שלאף . . מצייר זיין, זיין הייליקע צורה אויף וויפל איר געדיינקט" / מקורות לציור פני הרבי / "יקחו משקה, ויציירו לעצמם את פניו של הרבי" / "באלד וועט דער בעל ההילולא אויפשטיין און אננעמען א אידן פארן קאלנער און ויין אויף עבודתו"

55.....פרק חמישי - התקשרות ע"י ההליכה להאודו".....

"דארף מען . . גיין אויפן ציון, מיט שאלות ובקשות, שרייבן פדיונות, און בעטען רחמים און ברכות" / "העצה היא לחזק את ההתקשרות ע"י ההשתטחות" / "העזר של נשיא הרור נעשה ע"י שהולכים על הציון ומבקשים" / "וזהו בכללות ענין ההתקשרות של חסיד לרבי" / "כשבאה הטבה ע"י שמזכירים אותם על הציון הק' פשוט שזה צריך להביאם להתעוררות" / "ווען עס פארט אפי' נאר איינער . . אויף דעם ציון הק' . . איז דאס פאר דער גאנצער משפחה" / "ההוראות בנוגע לקיום השליחות דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו באים (גם) ע"י ההשתטחות וקריאת הפדיונות כו' על הציון הקדוש" / "להיות על הציון און אפפרישען מה שזכה להיות כמה זמן בימים הבהירים" / "אהן דעם קען ניט זיין!"

61.....הוספה - הנהגות ליום ההילולא.....

פירוט ההכנות ליום ההילולא / לימוד חמשה פרקי משניות / לימוד המאמר שנתן הרבי ליום הסתלקותו / להוסיף בנתינת הצדקה בימים שלפני יום ההילולא נוגע לחזק ההתקשרות / להשפיע על "מנין" יהודים במחשבה דיבור ומעשה / לפרסם על ההכנות המתאימות ליום ההילולא / בשבוע שלפני ההילולא יש לערוך חשבון צדק / ההחלטות שבשבת שלפני ההילולא, וענין העלי' לתורה / לימוד המאמר וההשפעה שישפיע הרבי ביום ההילולא / הנהגות ליום ההילולא / להסתכל עוה"פ במכתב של מנהגי יום ההילולא, ולא להסתמך על הזכרון / גם כשמישיח יבוא יש להתנהג בהנהגות ההילולא / הנהגות של יום ההילולא הם לכל הדור / שינוי הרגילות / כדי לעלות עם הרבי בעליותיו שביום ההילולא ה"ז ע"י העבודה ד"בכל מאורדך" / התוועדות לרבים ביום ההילולא / שמירת מנהגי יום ההילולא מהוה נתינת פ"ג לבעל ההילולא / האופן של ההילולא של הרבי - שמחה / ההילולא צריכה להמשיך תוספת חיים בכל הענינים ומתוך שמחה / ההתבוננות של יום ההילולא צריכה להביא תוספת / בענין "באר את התורה" בשבעים לשון / הטעם לאמירת תחנון ביום ההילולא - להעלות גם את הגוף / התעוררות רחמים מיוחדת ע"י לימוד תורתו של בעל ההילולא / חסידישע פארבריינגען / שבת שלאחרי ההילולא / ימים שלאחרי ההילולא

לקט קטעים המורים שלא להסתפק בהרגש ההתקשרות כ"א להביאו לידי פועל בחיי היום-יום.

■ "האמונה . . לא תשאר בבחי' מקיף כי אם תמשול בכל הכחות"

מש"כ ע"ד אי האפשריות העבודה במקצוע נפנה

אין איש החיל עושה את הקנה רובה וגם אין זה ביכלתו, אינו משיג בשכלו איך יורה הקנה רובה בפרט וטכסיסי המלחמה בכלל, אבל מוסר הוא את נפשו ורצונו למפקד המלחמה ועושה את זה בשמחה ואז הוא דוקא המנצח.

ובמוחש רואין שהיסוד לכל זה היא האמונה שמאמין בראש כל מפקדי המלחמה הוא המלך והנשיא, במלחמה הרוחנית היינו הנשיא מנהיג הדור. ובדורנו בפרט — הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, שהורה והעמיד את כל אחד ואחת מאתנו במקום מיוחד בשדה המלחמה נגד צד הלעומת זה.

והנה האמונה צריכה גם היא התחזקות בכלל מזמן לזמן, והתעוררות מיוחדת שלא תשאר בבחי' מקיף כי אם תמשול בכל הכחות ובמחשבה דיבור ומעשה בפועל בחיים היום יומיים.

(אג"ק ח"ג עמ' רסה)

■ "זיך איבערגעבן גאר אינגאנצן, לרצונו של כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ ולמילוי דבריו והוראותיו"

ומה שכתוב שלבנו . . אין חשק כל כך בלימודו, יסביר לו באותיות המתאימות לפניו, אז איצטער איז גאר אנדערש, וצריך הוא לדעת אשר כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ הוא הנשיא והראש של כל חסידי ומקושריו, וכיון שהראש הרי, בפשיטות הגמורה, הוא בריא וחזק, הרי נמצאים בו כל הכוחות והחיות השייכים לכל אחד ואחת מהמקושרים שלו בשלמות ואין הדבר תלוי אלא בהם. ואם ח"ו אינם מתאימים לפי רצון הראש, הרי אין זה נוגע להמקושר בלבד.

וכאשר יתבונן בזה אפילו לשעה קלה, בטח יראה גודל האחריות המוטלת עליו, ובמידה המתאמת למצב בריאותו, ימסור ויתן את עצמו, זיך איבערגעבן גאר אינגאנצן, לרצונו של כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ ולמילוי דבריו והוראותיו הנמצאים בשיחותיו מכתביו הכללים או הפרטיים, אשר בהם ימצא כל אחד ואחת מבני ישראל הוראות בדרכו בחיים. און מ'דארף ניט נתפעל ווערן, וואס האט א קליינער אינגל פאר א שייכות מיט אזא גרויסן רבי'ן, כמבואר הדבר בכמה מקומות [ב]דא"ח וגם במאמר ח"י אלול דשנה זו, פרק ז'.

(אג"ק ח"ג עמ' תסא)

בחב"ד תובעים פנימיות

השיטה בפולין הוא – "וצדיק באמונתו יחי", שאין צריכים השגה אלא רק אמונה, וכן ענין ההתקשרות להצדיק אינו ע"י השגה אלא בחג"ת, התרגשות והתפעלות;

משא"כ בחב"ד תובעים פנימיות, וגם ענין ההתקשרות הוא ע"י לימוד תורת הנשיא בהשגה דוקא, שע"י נעשה ההתקשרות בפנימיות.

וזהו גם הטעם החילוק בין חסידות חב"ד וחסידות פולין בענין נתינת שלום לרבו:

באמונה – יש יותר אור, ובמילא גם הביטול שמצד אמונה הוא ביטול במציאות ואין צריכים זהירות כ"כ, ולכן בפולין – השיטה ד"צדיק באמונתו יחי" – נותנין שלום לרבו;

משא"כ השגה – חב"ד – היא ישות ומציאות, ובזה זקוקים זהירות יתירה, ולפיכך נוהגים בחב"ד שאין נותנין שלום לרב.

אבל מ"מ, דוקא הביטול שמצד ההשגה הוא יותר פנימי ויותר אמיתי.

דכאשר ההתקשרות היא רק ע"י אמונה וחג"ת שבנפש, הרי נמצא שההתקשרות אינה "מגיעה" ("עס טשעפעט ניט") להמוחין שלו, ולכן אין זו התקשרות פנימית, כי בפנימיותו (היינו בהשגתו) נשאר מציאות לעצמו;

ודוקא ע"י הביטול שמצד השגה, עם היותו ביטול היש לבד, הרי זה ביטול פנימי ואמיתי, עד שבמשך הזמן מתבטל לגמרי, עד שאינו שום מציאות לעצמו, וכל מה שאומר – אומר הרבי ("אלץ וואס ער זאגט – זאגט דער רבי"). כי מצד ההתקשרות שע"י השגה, הרי גם השגתו מסורה לרבו, ומונח אצלו כפי כוונת הרבי.

(משיחת ש"פ ראה מבה"ח אלול ה'תשי"ג - תו"מ ח"ט עמ' 147)

בפרט נשיאי חב"ד שהשפעתם היא באופן דיתפרנסון מיני, וכמו כן ניכרת השפעה זו על החסידים עד לאכילה ושת"י שלהם, שניכר שזה חסיד אמיתי דנשיאי חב"ד המתנהג באופן דהולך בדרכיו, לא רק בנוגע להעבודה בג' קוין דתורה עבודה וגמ"ח אלא גם בעניני רשות שלו.

(ס' תוכן קצר - משיחות תשמ"ט, עמ' 68)

"איז דער רבי צופרידן מיט מיר וואס איך טו אזוי?"

. . . מ'דארף אלעמאל געדיינקען, אז מען איז דעם רבי'נס מענטשען, און שטעלט זיך אליין די פראגע: איז דער רבי צופרידן מיט מיר וואס איך טו אזוי? האב איך גענוג אתכפיא און אתהפכא ווי עס פאסט פאר דעם רבי'נס א מענטש?

(אג"ק ח"ג עמ' שלז)

"יתיר מבחיוהי אלא שצריך ללכת בדרכיו"

ומה שכותב שהוא בודד וכו' הנה אדמו"ר הזקן מבאר באריכות באר היטב צדיקא אשתכח בזה העולם המעשה יתיר מבחיוהי אלא שצריך ללכת בדרכיו אשר הורה וכו' כדי לחזק

ההתקשרות, ובמילא לא יהי' בודד וגם תסור מרירות לבו שכותב, כי יהי' כלי לברכות כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ אשר ברכו אשר השי"ת ימלא אותן במילואן.

(אג"ק ח"ג עמ' שנב)

■ "דער געדאנק אליין, דארף פועלן חיזוק בכל כוחות הנפש"

. . . וואס איז שייך אריינטראכטן זיך אין זיין מעמד ומצב, אויף דערויף זיינען פאראן זמנים מיוחדים ווען מ'דארף עס טאן, אבער די איבעריקע צייט איז גלייכער צו טראכטן וועגן רבי'ן, ווי אזוי ער איז תמיד מיט זיינע מקושרים און ווי ער פירט זיי על כל צעד ושעל.

און דער געדאנק אליין, אפילו אן התבוננות מיוחדת, דארף פועלן חיזוק בכל כוחות הנפש, אויף אויסצוניצן זיי מתאים לפי רצון כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ.

און טאמער פאלן אריין עפעס זייטיקע מחשבות היפך מהנ"ל, דארף מען וויסן אז ס'איז עצת היצר, וואס זוכט פארשידענע וועגן מבלבל צו זיין פון תורה ועבודה.

(אג"ק ח"ג עמ' תיט)

■ "כאו"א מכם צריך לדעת שנתחייב לפרוע לכ"ק מו"ח אדמו"ר עם הכוחות העצמיים שלו, בחי' חי' יחידה"

קבלת ההשפעות מנשיא הדור קשורה גם עם חיוב הפרעון, כמו לוח שמתחייב לפרוע ההלוואה להמלוה. וחיוב הפרעון אינו באופן שמשלם החוב ונפטר ("אפגעצאלט און פטור געווארן"), אלא, שע"י פרעון החוב נותנים לו עוד בהקפה, ועד"ז בהנמשל, שנותנים לו עוד כוחות, ומתחייב לפרוע אותם, וכן הלאה.

(כ"ק אדמו"ר שליט"א פנה אל תלמידי התמימים, ואמר:) כאו"א מכם צריך לידע שנתחייב לפרוע לכ"ק מו"ח אדמו"ר עם הכוחות העצמיים שלו, בחי' חי' יחידה.

. . . ובענין זה יש מעלה מיוחדת אצל התלמידים — שהם מקבלים את החי' יחידה של הרבי, ולכן, נתחייבו גם לפרוע בהחי' יחידה שלהם.

ואף שא"א לדמות הפרעון בהחי' יחידה שלהם להחי' יחידה של הרבי, הרי זה ע"ד המבואר בדא"ח בענין "בכל מאודך", שעם היותו "מאד שלך", ממשיכים עי"ז מאד האמיתי, בלי גבול בעצם.

(משיחת ליל ב' אייר ה'שי"ת - תו"מ ח"א עמ' 41)

■ "לקבל ע"ע איזה ענין שעל ידו תתחזק ההתקשרות . . . לפעול לכל הפחות על יהודי אחד"

ובנוגע לפועל — שהרי אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר הי' העיקר העבודה בפועל — הצעתו שכאו"א יקבל על עצמו ב' דברים:

אור וחום ההתקשרות

ענין הא' – בנוגע לעצמו, לקבל על עצמו איזה ענין שעל ידו תחזק התקשרותו לכ"ק מו"ח אדמו"ר.

וענין הב' – בנוגע להזולת, לקבל על עצמו לפעול לכל הפחות על יהודי אחד, יהי מי שיהי, בחור או אברך, לקרבו לכ"ק מו"ח אדמו"ר ולדרכי החסידות, להיות מעמיק בדא"ח ועוסק בעבודת התפילה.

ולהעיר, שענין זה הוא לא רק בנוגע לזולת שנמצא במקום רחוק (גם ובעיקר ברוחניות), אלא גם בקירוב מקום, בין כותלי הישיבה גופא, שייך וצ"ל ההתעסקות עם הזולת, לעזור ולסייע איש לרעהו.

(משיחת ליל ב' אייר ה'ש"ת - תו"מ ח"א עמ' 42)

■ "אחריות מוטלת עלינו לפעול שיהי 'זרעו', ו'זרעו' יהיו בחיים, שדוקא עי"ז 'אף הוא בחיים'"

ע"פ כל הנ"ל מובן גודל האחריות המוטלת עלינו – דכיון שהענין ד"הוא בחיים" תלוי בכך ש"זרעו בחיים", מוטלת אחריות גדולה על "זרעו" – שיהי "זרעו", ו"זרעו" יהיו בחיים, שדוקא עי"ז "אף הוא בחיים".

ואחריות זו מוטלת על החסידים שלו, על המקושרים אליו, ועל כל השייכים אליו, ואפילו על אלה שרק שמעו שישנו הרבי מליובאוויטש, שאמר והדפיס מאמרים ושיחות, ופירסם את מאמר אדמו"ר הזקן ש"ואהבת לרעך כמוך" הוא כלי ל"ואהבת את ה' אלקיך", ותבע מכולם להשתדל באהבת ישראל, לעשות טובה ליהודי בגשמיות וברוחניות – גם הם בכלל "זרעו", ועל כולם מוטלת האחריות לפעול שיהי "הוא בחיים", עי"ז "שזרעו בחיים", היינו, שיפעלו בעצמם (ומצד אהבת ישראל – גם בזולתם) את כל העניינים שדרש ותבע כו'.

וזהו ענינה של "אגודת חב"ד" – כמדובר בקיצור בהתוועדות דיו"ד שבט – שבזה נכללים כל הסוגים הנ"ל, ומהם תובעים להפיץ את תורת החסידות ודרכי החסידות, ולקרב את כל בני"ח לחסידות.

גם כאשר בעיר שלימה נמצא חסיד אחד בלבד – תובעים ממנו לפעול שתהי' זו עיר חסידית ("א חסידישע שטאט").

... אמנם יכול מישוהו לטעון: כיצד יש בכוחו ללכוד ולכבוש עיר שלימה, ובפרט מקום הפכי כו'!?

והמענה לזה – שצריכים לידע ש"צדיקים דומים לבוראם", וכשם שבנוגע להקב"ה אמרו חז"ל שאינו מבקש לפי כחו אלא לפי כחן של כאו"א, כך גם צדיקים אינם מבקשים אלא לפי כחו של כאו"א. וכיון שהרבי תובע זאת ממנו – הרי זה הוראה ברורה שהדבר הוא בכחו, דאם לא כן, לא הי' הרבי תובע זאת.

ועוד זאת – שהתביעה של הרבי כשלעצמה מהוה נתינת כח:

... ונקודת הענין – שכיון שהרבי תובע זאת ממנו, אזי אינו הולך בכחו הוא אלא בכחו של הרבי, ובמילא, גם אם אינו אלא יחידי בכל העיר, אינו מתבטל לגבי העיר – כדין "ברי", שברי' שלימה, אפי' באלף (ולאו דוקא אלף, אלא גם ריבוי היותר גדול) לא בטיל, והיינו, שאף

שידע איניש בנפשי שאינו שלם, מ"מ, כיון שכאשר הרבי תובע ממנו הולך הוא בכחו של הרבי, והרבי הוא בודאי שלם, נמצא, שעם היותו ברי' קטנה, יש לו את השלימות של המשלח (הרבי), וברי' שלימה אינה בטילה.

. . . אמנם, התנאי לזה הוא — שיהי' "זרעו".

ומשום זה משתדלים תמיד למצוא משלוחים שודר"ם מלמדים כו' — מ"אנשי שלומינו" ("אייגענע מענטשען") דוקא . . . היינו, שאין להם דיעות והנחות משלהם, שהם במצב כזה שעכ"פ אין בעלות אחרת עליהם — כפי שהי' כ"ק מו"ח אדמו"ר אומר: "א נאוואדנע בהמה", כלומר, בהמה שאין עלי' בעלים — ובמילא, נקל יותר להכניסם לרשותו של הרבי; ועאכ"כ — אלה שנמצאים כבר ברשותו של הרבי.

(משיחת ש"פ בשלח ה'תשי"ד - תו"מ חי"א)

"ווען מ'טוט אן ענין אין וועלכן דער בעל ההילולא האט געלבעט און האט זיך געקאכט במיוחד . . די עשרת המבצעים"

אין דעם ענין פון "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים", קומט נאך צו אן ענין מיוחד — ווען מ'טוט אן ענין אין וועלכן דער בעל ההילולא האט געלבעט און האט זיך געקאכט במיוחד — ווי מ'זעט בפועל אז ווען א מענטש קאכט זיך במיוחד אין א געוויסע זאך, פאדערט דאס ארויס ביי אים אן ענין של חיים ביתר שאת וביתר עז.

בא דעם בעל ההילולא איז געווען דער ענין פון חיים (ער האט זיך געקאכט און געלבעט) אין אלע ענינים דורך וועלכע עס ווערט דעם "ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום" — אבער אין דערויף גופא איז דא דער ענין פון "מחי' חיים", און חיי החיים וכו', מיט אלע פרטים שבדבר.

וכמדובר אין דעם פריערדיקע התוועדות וועגען די ענינים וועלכע דער בעל ההילולא האט זיך געקאכט במיוחד —

וואס בכללות זיינען דאס די עשרה מבצעים הכלליים, וואס אין זיי האט ער זיך געקאכט במיוחד, ובפרט אין די ערשטע פון זיי — "מבצע אהבת ישראל", און "מבצע חינוך".

(מוצאי ש"פ בשלח תשל"ט)

"שינוי הרגילות"

עומדים אנו בסמיכות ליום היארצייט, שבו נעשית עלי' גדולה ביותר אצל הרבי, ובמילא, גם אצל המקושרים אליי, כהבטחתו שנשיאי ישראל לא יפרדו מעל צאן מרעיתם.

אלא שלזה צריך הכנה וכלי — עבודת התשובה — שינוי הרגילות, שע"ז מתעלים עם הרבי ככל עליותו, ועוד ועיקר, שזוהי ההכנה לעלי' הכי עיקרית — ביאת המשיח.

(משיחת ש"פ וארא ה'תש"א)

■ "דארפן מיר אלע מאכן בא זיך א הסכמה, אז פון איצטער אן זאלן מיר ווערן בעסער"

מיר דארפן אלע וויסן, אז מיר האבן געהאט א גרויסן רבי'ן און מיר האבן איצט אויך א גרויסן רבי'ן הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, וואס האט געבעטן און אויסגעבעטן און בעט אויך איצט אויס ברכה והצלחה פאר אידן בכלל און פאר די וועלכע זיינען מיט עם פארבונדן, בפרט.

דער רבי האט געוואסט און ווייס איצט אויך די שוואכקייטן אין די מענער אדער פרויען אין קהל עדת החסידים, אבער ניט קוקנדיק אויף דרויף האט ער פאר זיי מתפלל געווען און אזוי אויף זיי מתפלל, אז זיי זאלן האבן דאס וואס זיי דארפן, בני חיי ומזונא רויחא, און אז דער אויבערשטער זאל זיי מוחל זיין זייערע עבירות, נעמענדיק אין אכט דעם צושטאנד אין וועלכן זיי געפינען זיך און די נסיונות פון יצר הרע.

במילא דארפן מיר אלע מאכן בא זיך א הסכמה, אז פון איצטער אן זאלן מיר ווערן בעסער, און די הסכמה וועט ממשיך זיין די ברכה והצלחה אז מיר אלע — און אין דעם כלל זייט איר אויך און אייערע בני בית שיחיו — זאלן האבן א שנה טובה ומתוקה, בא יעדערן זאלן דערפילט ווערן משאלות לכו לטובה, מ'זאל זיין פרום וועט במילא זיין גוט, בגשמיות וברוחניות.

(ר"ז אלול ה'שי"ת - אג"ק ח"ג עמ' תמד)

■ "מקדש עצמו למטה — מקדשין אותו הרבה מלמעלה"

ישנם השואלים: מי הוא זה שיש בכוחו להתלוות ו"לרוץ" אחר הרבי בעליותיו בעילוי אחר עילוי?!

וכפי שרואים בגשמיות — שאדם ההולך לאט יכולים להתלוות אליו ולילך עמו, אבל כשמתחיל לילך במהירות צריכים להתייגע כדי להמשיך בהליכה עמו, וכשמתחיל לרוץ צריכים ליגיעה גדולה יותר, וכשמוסיף במרוצה גדולה אזי צריכים כוחות גדולים ביותר כדי לרוץ אחריו.

ודוגמתו בנמשל — בנוגע להליכה באורחותיו של הרבי: אם בחיים חיותו בעלמא דין לא היו יכולים להתלוות ו"לרוץ" אחריו — לאחרי הסתלקותו, שאינו מוגבל בהגבלות הגוף, על אחת כמה וכמה שאי אפשר להתלוות ו"לרוץ" אחריו.

והמענה לזה — ע"פ מאמר רז"ל "אדם מקדש עצמו מעט מלמטה מקדשין אותו הרבה מלמעלה":

כאן למטה מספיק מעט בשביל לקבל הרבה מלמעלה, וכמבואר באגה"ת המשל מ"הילוך והעתקת הצל בארץ טפח לפי הילוך השמש ברקיע אלפים מילין".

ומזה מובן גם בנוגע להליכה באורחותיו של הרבי — שכאשר הולך מעט בעבודתו למטה ("מקדש עצמו מעט למטה", כולל גם "למטה" של האדם) אזי נותנים לו מלמעלה כוחות נעלים ("מקדשין אותו הרבה מלמעלה") להתלוות אל הרבי בעליותיו למעלה, ולקבל כל ההמשכות שנמשכים מלמעלה.

(שיחת ט' טבת ה'תשי"א תו"מ ח"ב עמ' 169)

"ההתקשרות לנשיאינו . . צ"ל בכל כוחות הנפש"

ההתקשרות לנשיאינו, הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר בעל השמחה, צריכה להיות בכל כחות הנפש, שלא ישאר בנפשו כח או ענין שאינו מקושר.

התקשרות כח המחשבה הוא ע"י מחשבה בדברי הרב. כח הדיבור — ע"י הלימוד בדבור את תורת הרב. כח המעשה — ע"י עשיית הענינים שרצה והנהיג כ"ק מו"ח אדמו"ר.

נוסף על זה, הנה כל הנ"ל צריכים לעשות בהרגש הלב (מדות) ובהבנה והשגה (מוחין) וברצון ותענוג. שע"ז הוא מקושר את כל כחות נפשו.

(שיחת י"ב תמוז ה'תשי"ז - לקו"ש ח"ד עמ' 1325)

"אני הנני "משפך" ומזה מובן גודל האחריות שמוטלת עלינו"

ועד"ז אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר — כידוע מה שאמר בזמן החתונה בשנת תרפ"ט: אני הנני "משפך", שעל ידו שופכים ומשפיעים כו', וכאשר נשפכת טיפה אחת החוצה, מאשימים את ה"משפך". אלא שעל עצמי לא איכפת לי. אפי' אם יזמינו את כולם לחתונה, ואותי לא — גם לא איכפת לי. אבל מקוה הנני שחסידים וועלן מיר ניט פארלאזן...

ומזה מובן גודל האחריות שמוטלת עלינו — שהרי כאשר חסידים מתנהגים שלא כדבעי ח"ו, הרי זה נוגע גם ל"המשפך", שנחשב כמו שנשפך החוצה.

ואכן בגלל שלא צייתנו אל הרבי כדבעי ולא היינו מקושרים אליו כדבעי, הנה באשמתנו אירע מה שאירע בשנת תש"י...

(כ"ק אדמו"ר שליט"א בכה מאוד. ואח"כ סיים:)

ואעפ"כ "מפיו אנו חיים גם עתה" — מההשפעות שהרבי משפיע לנו,

וכיון שבכל הקשור להשפעת הגשמיות רוצים אנו ומקבלים ולוקחים את ההשפעות, צריכים לדעת שההשפעה היא על תנאי — בשביל רוחניות, שהו"ע ההתקשרות, ובמילא, כשלוקחים את ההשפעה אזי מתחייבים בקיום התנאי להתקשרות, והרי ענין ההתקשרות הוא לא רק ע"י שמירת התקנות, כמו אמירת שיעור תהלים וכו', אלא גם לימוד תורת החסידות שלו, שע"ז נמשכים גם ההשפעות בגשמיות באופן ש"מלאכתן מתברכת".

(ש"פ וישב ה'תשי"ד)

"בטח יפעלו זכרונות אלה פעולתם . . שהמעשה הוא העיקר"

נהנתי שמכתבי הזכירו על הקשר האמיץ שיש לו עם ליובאוויטש, ועורר בו זכרונות ימי קדם וגם זכרון אביו ז"ל והתקשרותו הפנימית עם ליובאוויטש. וכיון שאמרו חכמינו זכרונם לברכה לא ברא הקב"ה דבר אחד לבטלה, הרי בטח יפעלו זכרונות אלה פעולתם ועל פי סיסמא של עמנו בני ישראל שהמעשה הוא העיקר.

(אג"ק ח"ט עמ' כז)

“חסיד הוא – מי שמסור ונתון לפעולותיו של הרבי”

כ”ק מו”ח אדמו”ר סיפר, שבי”ט כסלו תרס”ז סיפר כ”ק אדמו”ר (מהורש”ב) נ”ע, שפעם ישב והתוועד עם הרב מפאלטאווא, ואמר הרב מפאלטאווא שחסיד הוא מי שמקושר לרבי. והשיב על כך כ”ק אדמו”ר נ”ע, שהתבונן בענין זה, והונח בדעתו, שמי שמקושר לרבי עדיין אינו חסיד כ”כ (“ער איז נאך א שוואכער חסיד”); חסיד הוא – מי שמסור ונתון לפעולותיו של הרבי, וביאר זאת ע”פ משל מגוף ונפש, שהתקשרות הגוף להנפש אינה רק להנפש עצמה, אלא גם לפעולות הנפש.

ובקדמה: מובן שאין כוונת אדנ”ע להבהיר (“באווארענען”) שחסיד צריך לצייט לציווי של הרבי, שהרי קיום דברי רבו הוא מצות עשה מן התורה, ו”בשופטני לא עסקינן”.

וכן מובן שאין כוונתו לפעולותיו של הרבי בענינים שאי אפשר לעשותם ע”י אחרים – שהרי גם זה דין מפורש, שמצוה שאי אפשר לעשותה ע”י אחרים דוחה אפילו ת”ת, שאף שבת”ת כתיב “וכל חפצים לא ישוו בה”, “אפי” חפצי שמים”, וכיון שכל פעולותיו של הרבי ענינם החזקת והפצת היהדות, הרי מובן, שכאשר פעולות אלו אינן יכולות להיעשות בלעדיו, הרי זה נכלל בסוג של “מצוה שא”א לעשותה ע”י אחרים”.

ועכצ”ל, שכוונת אדנ”ע שחסיד צ”ל מסור ונתון לפעולותיו של הרבי היא – בנוגע לענינים שיכולים להיעשות גם בלעדיו, ופשיטא שהרבי מעולם לא אמר לו ולא כתב לו לעשותם; ואעפ”כ, כיון שמדובר בענינים שהרבי התמסר להם, ה”ה מקושר ומסור אליהם, ומניח את כל עניניו האישיים – וכיון שמדובר אודות חסיד ומקושר לרבי, ולא עוד אלא שאדמו”ר נ”ע קורא בשם חסיד ומקושר לרבי, הרי מובן שכל עניניו האישיים הם תורה, עבודה או גמ”ח – ואעפ”כ, להיותם ענינים שלו, ה”ה מניח אותם ומתמסר לפעולותיו של הרבי.

ויש לבאר גם דיוק לשון כ”ק אדנ”ע אודות התמסרות לפעולותיו של הרבי – לא לתורתו של הרבי, למחשבו או לדיבורו של הרבי, אלא לפעולותיו דוקא:

. . שמדובר אודות ענינים שאינם שייכים כלל במחיצתו של הרבי, וכדי לעשותם צריכים לצאת מד’ אמותיו של הרבי, ואעפ”כ כיון שענינים אלו הם פעולותיו של הרבי, ה”ה מסור ונתון אליהם.

. . וענין זה מתאים עם המבואר באגה”ק הנ”ל (ס”ד) “ולגרש מאתנו כל מדה רעה ומגונה” – שזוהי פעולה שמחוץ לד’ אמותיו של הרבי, שהרי בד’ אמותיו של הרבי “לא יגורך רע”, ואעפ”כ אומרים שעבודת החסידות היא – להתמסר גם לענינים של “פעולות” שהם בדברים נפרדים.

וכמו”כ בנוגע להשליחויות של הרבי – שחסיד הוא דוקא מי שהוא מסור ונתון לפעולותיו של הרבי.

ודוקא עי”ז “לוקחים” את העצמות של הרבי – ע”ד המבואר לעיל (ס”ד ואילך) בנוגע לעבודה “לגרש מאתנו כל מדה רעה ומגונה”, שדוקא עי”ז “לוקחים” את פנימיות אוא”ס.

וכיון שעניני הנשיאים אינם באקראי בעלמא, הרי מזה שאדנ”ע דיבר אודות ענין הנ”ל בהתוועדות י”ט כסלו, ר”ה לחסידות, מובן, שענין זה הוא א’ מעיקרי תורת החסידות, כי כאשר חסר ענין זה, הרי גם אם הוא מקושר אל הרבי, ה”ה “א שוואכער חסיד”, אלא חסיד הוא דוקא מי שמסור ונתון לפעולותיו של הרבי.

(משיחת ש”פ וישב כ”א כסלו ה’תשכ”א – תו”מ חכ”ט עמ’ 275 ואילך)

”צריכה להיות התקשרות בפועל . . ולאח”ז יכול להיות גם הדיבור”

ועפ”ז יובן הטעם שהאריז”ל נשאר לקבל את השבת בצפת – דלכאורה, כיון שבהליכה לירושלים היתה תלויה הגאולה, מדוע נשאר בצפת, הרי הי’ יכול להוליך את תלמידיו לירושלים ב”עינים סגורות”?

אך הביאור בזה – שכאשר האריז”ל ראה שיש תלמידים שמתיישבים בדעתם, והיינו, שישנו חסרון בהתקשרותם – הרי מעתה גם ההליכה לירושלים לא תוכל לפעול מה שהי’ עלי’ לפעול.

כדי להיות מ”חיילי בית דוד” – צריכים להיות שלמים בענין ההתקשרות. ולא די בהתקשרות בדבור לבד – בבחינת ”ויפתהו בפיהם ובלשונם יכזבו לו, ולבם לא נכון עמו ולא נאמנו כבריתו” (“ברית” מלשון התקשרות) – אלא צריכה להיות התקשרות בפועל. לכל לראש צריך להיות הבפועל, ולאח”ז יכול להיות גם הדיבור, אבל בדבור לבד – לא יוצאים ידי חובה.

וכאשר חסר אצלו בענין ההתקשרות – הרי מלבד זאת שהוא מפסיד את הטוב האמיתי שהי’ ביכולתו להגיע אליו, אלא עוד זאת, שהדבר נוגע גם לכלל ישראל – כהוראת הסיפור הנ”ל, שהרי מזמן האריז”ל ועד עתה עברו כארבע מאות שנה, וכל ענייני הגזירות וכו’ שעברו על ישראל במשך זמן זה, הם מצד העדר ההתקשרות להאריז”ל, שהרי אילו היתה ההתקשרות – היתה באה הגאולה כבר לפני זמן רב!

(משיחת ש”פ שמיני מבה”ח אייר ה’תשח”י – תר”מ חכ”ב עמ’ 296)

”וואס איז דער געוואלד” אם לא מצייתים בפרט אחד?

יש כאלו שמתהלכים ומסבירים לעצמם ולאחרים, וגם ברבים: מה הרעש (“וואס איז דער געוואלד”) אם לא מצייתים בפרט אחד? – הרי בכלל הוא חסיד ו”מקושר”, וא”כ, מפני שאינו מציית בפרט אחד חדל להיות “מקושר” (“אויס מקושר”)?! ...

ובכן, ידוע הפס”ד בנגלה בנוגע למומר לדבר אחד...

כלומר: אף שבכל התורה כולה הולכים אחר הרוב, וא”כ גם בענין זה אפשר לעשות “חשבון”, שעובר רק על מצוה אחת בלבד, ומקיים רובא דרובא של המצוות, תרי”ב מצוות, שאין לך רוב גדול מזה. ואעפ”כ נקרא מומר לדבר אחד וכו’.

וא”כ הוא הפס”ד בנגלה דתורה – בפנימיות התורה עאכו”כ.

ונקודת הדברים – שענין הרצון אינו מתחלק, כך, שישנה רק אפשרות אחת: או שיש אצלו הענין ד”תהא אימתו עליך”, או להיפך.

. . . ובפרט עתה, שזכינו – ולאמיתו של דבר אין זו זכות כלל... – שבניגוד לזמנים עברו, שכשהיו נוסעים בשליחות הרבי היו סובלים ומתייגעים כו’ (“מען איז אויסגעריסן געווארן”), הרי עתה יש בעבודת השליחות גם פרנסה וכבוד, וכאשר השליח מגיע לכאן – משתעשעים עמו (“מען צאצקעט זיך מיט אים”), והעיקר – שהוא משתעשע מעצמו... ובכרואו לביתו מספר הוא לבני הבית איך שקבלוהו בתור שליח, כך, שעתה יכולים לקבל הן כבוד האמיתי והן כבוד המדומה, וכל מה שעליו לעשות הוא – להניח הצדה את הישות שלו, ולדעת שלא הוא הפועל את פעולותיו, אלא הרבי פועל על ידו.

(משיחת ש”פ בראשית ה’תשכ”א – תר”מ חכ”ט עמ’ 531)

”סמוך” ו”נראה”

. . ויש להוסיף ולבאר הענין ד”סמוך” או ”נראה” [כרך וכל הסמוך לו וכל הנראה עמו, סמוך אע”פ שאינו נראה, נראה אע”פ שאינו סמוך, נדון ככרך שקורין בט”ו”] ביחס לרבותינו נשיאינו, שהם כמרדכי (”איש יהודי ה’ בשושן הבירה”) בדורו:

”סמוך” – הוא ע”ד האחיזה בה”קליאמקע” [כידוע מאמר רבינו הזקן: ”דער וואס וועט זיך אנהאלטן אין מיין קליאמקע כו”]. שכן, האחיזה בה”קליאמקע” אינה ענין של לימוד, כי אם, ענין של סמיכות בלבד, וכיון שה”קליאמקע” היא על הדלת (ידית הדלת), יכול הוא לעמוד גם מבחוץ, כך שלכאורה אין לו שייכות להענין, אבל אעפ”כ, הרי הוא ’סמוך’ לו’.

ולכל הפחות ”נראה (אע”פ שאינו סמוך)” – שכאשר מסתכלים על העיר המוקפת חומה וראים גם אותו, בגלל שהוא עזר וסייע בפעולותיו של ה”איש יהודי” שבעיר המוקפת חומה, ובמילא, כשמסתכלים על העיר המוקפת חומה, נראית גם הפעולה שלו בתור עוזר ומסייע.

ובכל אופן, גם אלה שהם במעמד ומצב ד”סמוך” או ”נראה”, נדונין כמוקפין חומה, וחוגגים ימי הפורים יחד עם מרדכי ואסתר בשושן הבירה במעמד ומצב ד”קיימא סיהרא באשלמותא”.

(משיחת פורים תשי”ב – תר”ח ח”ה עמ’ 28)

”צריכים להיות מסורים כמו צאן לרועה”

כי, ענינו של רועה ישראל הוא, שהוא דואג ומספק לבני ישראל כל המצטרך להם הן בגשמיות והן ברוחניות.

אבל בכדי לקבל את ההשפעה ממש רבינו, רועה ישראל, ואתפשטותי שבכל דרא ודרא – צריכים לעמוד בביטול והתקשרות אליו. צריכים להיות מסורים כמו צאן לרועה, צאן שאין להם רצונות משלהם, והולכים היכן שהרועה מוליך אותם. ובשעה שאין רצונות אישיים, לא בענינים ארציים, ולא בענינים שמיימים, אלא מסורים לגמרי למשה, אזי נעשים כלי לקבל את הברכה: ”וזאת הברכה אשר בך משה גוי” ”ממגד שמים” – ענינים רוחניים, ”ומתהום רובצת תחת” – ענינים גשמיים.

(משיחת ליל שמח”ת תשח”י – תר”ח חכ”א עמ’ 91)

”יעוררו רחמים רבים שיתנו להם גם את ה”כלים”, ”והוא יכלכלך”

בקריאת היום קראו הפסוק ”וליוסף אמר מבורכת ה’ ארצו” – שאמרו כ”ק מו”ח אדמו”ר פעם בהתוועדות בנוגע לעצמו... ויש צורך להבהיר שענין זה ישנו בתקיפות גם כיום, למרות שעברו כמה שנים מאז ההסתלקות.

ובהקדמה – שישנם כאלה שאצלם משתמשים בלשון ”אותנו עזב לאנחות”... ביטוי כזה – לא אומר (”דאס וועל איך ניט זאגן”), שכן, כ”ק מו”ח אדמו”ר... לא ה’ גורס ”אנחות”, ומה גם שזהו היפך דרך החסידות... ובמילא לומר ש”אותנו עזב... לאנחות” – ה”ז בודאי שקר... ”לאנחות” בודאי לא;

ואפילו "עזב" ... — הרי זה רק "אם תעזבני" ... אזי "אעזבך" ... אבל כאשר אין זה מצב של "תעזבני", הרי במילא אין זה מצב של "אעזבך", כך שאין כאן ענין של "עזב" כלל.

. . כל מי שמסתכל על המצב לאשורו, ללא שוחד מכמה פניות וטענות — רואה, אשר מאז... ההסתלקות... ניתוסף... הצלחה... בכל הענינים שהרבי רצה שיעסקו בהם - שלא בערך!

אלא שכואב הלב ("ס'איז א הארץ-ווייטאג") על כך שלא הכינו "כלים" לקבל ולקלוט את ההצלחה במילואה, ובמילא לא ניצלו אותה כדבעי, והרי סדר הדברים למעלה הוא — כמסופר בתנ"ך - שכאשר יש מצב ש"אין עוד כלי" אזי כו'... — אינני רוצה לומר את המשך הלשון... כיון שיש לקוות שכיון ש"מבורכת ה' ארצו" ... לא יהי' מצב של "ויעמוד השמן"...

עד שנזכה שלא יסתפקו למעלה בנתינת הצלחה מופלגה... כפי שראו אפילו בעיני בשר, אלא סוף כל סוף - כשרואים עם מי יש עסק — יתחילו ליתן מלמעלה גם את הכלים.

. . . אבל, לכל הפחות, יחליט כל אחד בפשיטות גמורה שכאשר יתנו מלמעלה את האורות והכלים — יקבלם בלבב שלם, ללא "פוליטיקה" (כפי שאומרים במדינה זו), ומה טוב ("ווי ס'איז געזוינטער פאר זיך") אפילו ללא פניות,

ואז תנוצל ההצלחה באופן המתאים לכוונת נשיא הדור, הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר, ובמילא, תומשך ההצלחה גם בהענינים הפרטיים — ע"ד מ"ש הרמב"ם בהל' תשובה ובהל' מלכים בסופן בענין הייעודים הגשמיים שנותן הקב"ה לבני ישראל כדי שיוכלו לקיים את רצונו.

ואז יראו ש"מבורכת ה' ארצו" — עוד יותר מכמו שהי' קודם ההסתלקות: כמבואר בארוכה באגה"ק הידועה ובעיקר בבאאורה, שבהיות הצדיק חי על פני האדמה, בחיים חיותו בעלמא דין, ישנם הגבלות הגוף.

. . ובמילא, כל זמן שנשמתו של הרבי היתה מוגבלת בגוף, היו אמנם הצלחות וכו', אבל, כל זה הגיע ע"י יגיעה... ועד להמצב ש"הוא מחולל מפשעינו" ... עם כל הענינים שעברו עליו, ובמילא, הרי זה הגביל, במדה גדולה, את ההמשכות וההשפעות שהמשיכו מלמעלה, ובמיוחד — את האופן שבו ניצלו אותם כאן למטה;

אבל לאחר ההסתלקות — שאז "אשתכח בכולהו עלמין (וגם עוה"ז הגשמי בכלל זה, ולא רק בכלל זה, אלא עוד יותר מאשר בעולמות העליונים) יתיר מבחיהו", כיון שלא עזב הרועה את צאן מרעיתו — אזי התחילה ההצלחה להיות באופן אחר לגמרי, ללא הגבלות,

אלא, שלא ניצלו אותה במילואה, ובמילא לא נראתה במילואה; אבל באותם המקומות שרצו לנצלה, ורצו באמת — ראו הצלחה למעלה מדרך הטבע, ועד כדי כך, שגם אלה שחשבו למנגדים, לא זו בלבד שבטלה התנגדותם, אלא עוד זאת שנעשו למסייעים.

. . . ובפשטות: עבור כל ענין שנותנים — נותן הרבי "ארבע הידות יהי' לכם" בהענינים הפרטיים הרוחניים, ועל ידם — גם בהענינים הפרטיים הגשמיים.

. . . יש לזכור ולידע שסוף כל סוף "וועט דער רבי אויספירן"; אלא שרצונו שכל הענינים יהיו בחסד וברחמים, ובהקדם הכי אפשרי. ובודאי "וועט ער אויספירן" גם בנוגע לזה — שאכן יהיו כל הענינים בחסד וברחמים, ובהקדם הכי אפשרי.

ובפשטות — שיראו בגלוי את קיום הענין ד"ליוסף אמר מבורכת ה' ארצו", ויראו זאת בארץ הלזו הגשמיות, למטה מעשרה טפחים, והעיקר — שמכאן ולהבא ינצלו את הברכה וההצלחה במילואה, ולכל הפחות כמה פעמים ככה לגבי מה שהי' ע"ע.

ואם יתברר שיש עסק עם כאלה שצריך להוסיף אצלם בחכמה... — יעוררו רחמים רבים שיתנו להם גם את ה"כלים", "והוא יכלכלך".

(משיחת יום שמוצ"ת תשט"ז - תר"מ חט"ו עמ' 152 ואילך)

■ "ער זאל ניט בלייבן שטיין בא די דרגה (פון עמידה וביטול), נאר ער זאל אויפטאן בכח עצמו"

. . . לכל לראש דארף זיין דער ביטול צו זיין נשיא, לערנען זיין תורה און אננעמען זיינע הוראות, ובתכלית הביטול,

ביז ווי ס'איז ידוע דער פתגם פון חסידים, אז זייער יום הולדת איז ווען זיי זיינען געקומען דעם ערשטן מאל צו זייער רבי'ן (צו דעם רבי'ן אין זיין דור), ווייל דעמאלט איז (בטל געווארן זיין פריערדיקע מציאות און ער איז) געווארן א מציאות חדשה, כקטן שנולד דמי,

[הערה 84:] "כקטן" בכ"ף הדמיון — כי י"ל שיש בו מעלה לגבי קטן שנולד: (א) בקטן שנולד יש גם ירידה לכאורה מהמצב במעי אמו ששם היו מלמדין אותו כל התורה כולה (נדה ל,ב). (ב) קטן שנולד לא שייך ללימוד התורה, וגם כשהגיע לגיל הבנה, הרי הלימוד הוא בסדר והדרגה, משא"כ בחסיד ורבו — הנה אף שגם בפנימיות התורה ישנם דרגות (מקרא שבו, משנה שבו וכו'), הרי החסיד מקבל תיכף כל הענינים שבפנימיות התורה, לא רק ה"אל"ף ב"ת", אלא גם הענינים הכי עמוקים כו'...

. . . וי"ל אז מעין זה איז בשעת א חסיד קומט צו זיין רבי'ן — בנוגע צו לימוד פנימיות התורה, באופן פון "יתפנסון" מיני' — אז ביי אים איז דא דער תכלית הביטול פון זיין מציאות הקודמת, און ער ווערט אין דעם א מציאות חדשה.

דערנאך מאנט מען אבער פון אים, אז ער זאל ניט בלייבן שטיין בא די דרגה (פון עמידה וביטול), נאר ער זאל אויפטאן בכח עצמו און ווערן א מהלך אין זיין עבודה, ועוד ועיקר — דורך ארויסגיין אין חוצה און דארטן מפיץ זיין די מעינות החסידות וועלכע ער האט מקבל געווען באם רבי'ן, און "והעמידו תלמידים הרבה", ביז אז זיי ווערן אויך מהלכים.

(ש"פ נשא י"ב סיון ה'תשמ"ח - ספה"ש ח"ב עמ' 473)

■ "להשתתפותו דמשה שבכל דרא ודרא ולברכתו זוכה האדם רק כאשר עבודתו היא ככל אפשריותו ויכולתו"

ועד"ז בעבודת כאו"א: גם לאחר גמר והשלמת עבודתו שנועדה לו, עליו לידע שעדיין אין בכוחותיו הוא להגיע לתכליתה — הקמת המשכן לו ית' — כ"א צריך "להביא" "מלאכת" עבודתו למשה רבינו [ה"אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא" — עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנן] כי רק הוא בכחו ויכלתו להקים ממלאכת בני' משכן לו יתברך, היות והוא ה"עומד בין ה' וביניכם" — ממוצע המחבר נש"י לאביהם שבשמים;

וגם לאחר השתתפות משה רבינו, עדיין לא תשרה שכינה במעשה ידי בני' עד שמשה רבינו בירך אותם כו'.

ובאותיות פשוטות: כאו"א מישראל, עם כל מעלותיו ועבודתו עליו להיות דבוק וקשור ל"אתפשטותא דמשה" – "רבי" – שעל ידו דוקא הוא מתקשר עם ה' אלקיו; וכמפורש בנגלה דתורה, במכילתא עה"פ "ויאמינו בה' ובמשה עבדו", שכל מי שמאמין במשה עבדו, הרי"ז כאילו מאמין בה'. ויתירה מזו: כל עניניו של כאו"א מישראל הן בגשמיות והן ברוחניות תלויים הן בהנשיא. וג"ז אינו ענין הנאמר רק בקבלה וחסידות, אלא מפורש הוא בגמ': "מי שיש לו חולה בביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים" – היינו שה"חולה" – הן בגופו והן בנשמתו, שעדיין חסרה השלימות בעבודתו לקונו – אין די לו בזה שהוא עצמו (או זולתו מב"ב) יבקש רחמים לתרופה (למחלתו בגו"ר), אלא צריך הוא לתפילתו של "חכם" והיא היא הפועלת להיות "ושב רפא לו".

. . . אך קודם שבאים בני"א אל משה נאמר "ויעשו בני"א ככל אשר צוה ה'", היינו שקודם השתתפותו של משה וברכתו כבר נגמרה כל עבודת המשכן המוטל עליהם ומצדם הרי היא בתכלית השלימות, ורק אז השתתף משה עמהם בעשיית המשכן ובירך אותם.

וכן הוא בעבודת כאו"א: להשתתפותו דמשה שבכל דרא ודרא ולברכתו זוכה האדם רק כאשר עבודתו היא ככל אפשרותו ויכולתו, ע"ד "וברכך ה"א ככל אשר תעשה" דוקא;

(לקוטי שיחות חלק יא עמוד 172)

"כמה נפשות נתוספו, על ידי השתדלותם ויגיעת נפשם"

. . . מש"כ ע"ד אי האפשריות העבודה במקצוע נפנה בין אנשי העיר (לבד אנ"ש והתמימים) ומסביר זה בכמה טעמים ונימוקים – הנה שתי שורות וחצי לפני זה כותב, אשר "אנ"ש מקושרים בכל לבם ובכל נפשם עד מס"נ בפועל ממש, און אז מען זאל זיי הייסען קריכען אין לאך – וועלען זיי קריכען" – והנני ממליץ עליו מרז"ל כמה לא חלי ולא מרגיש גברא דמרא סייעי, כי כנראה שאין אצלו אף צל דקס"ד אפשר יש מעין סתירה בין ההקדמה והמסקנה!

כי ע"פ הנסיון אשר ראינו בכל מקום אשר התעסקו בנפנה בשנים האחרונות (ארצה"ב, קאנאדא, דרום אמעריקע, דרום אפריקא וכו') עשו פעולה אף שלא בכ"מ בשוה, כמובן, והמתעסקים בזה לא הוזקו להוציא מתרמילם את המס"נ בפועל, ואפילו לא קריכען אין לאך. ולא עוד אלא שמצבם עצמם בגו"ר הוטב, וכבודם בעיני אלו שהתעסקו והשתדלו עמהם הולך וגדל, וסו"ס רואים שהם המקבלים ולא הנותנים ואפילו בגשמיות ובמזון

. . . במחננו יש מסלטה ומשמנה של אנ"ש, שראו את אדנ"ע, ולהבדיל בין חיים לחיי החיים את כ"ק מו"ח אדמו"ר (שליט"א), נבחנו בכור העוני ונסיונות מכל המינים, עוסקים בהשכלה בעבודה וכו' וכו', נמצאו בתחלה בקעמפ בין אלפיים מאחב"י שהיו צמאים לדרור חס וחי, למלה של התעוררות וקירוב, והצעירים שבהם שאפו בעיקר להוראה: אי' הוא משה זה האיש אשר יעלנו מהמצרים והגבולים ויורנו דרך החיים.

והשאלה: כמה נפשות נתוספו, על ידי השתדלותם ויגיעת נפשם, על תורת הבעש"ט ואדה"ז – במשך כל זמן השהי' בקעמפס?

כתבתי אז לקעמפ דאנ"ש היותר גדול שיעשו בכל הנמצאים בקעמפ ובפרט בהנוער מעמד רוחני (כי שערתי שאין נחיצות באחיזה בגשמיות בתחלת הכבוש). ועונוי שבודאי טוב הדבר, אבל מתחלה צריך להבטיח תקציב להוצאות, ובכלל נכון להתחיל בזה כשיבואו כל אנ"ש אל המנוחה

אור וחום ההתקשרות

ואז יסעו מהם ככל הנצרך חזרה להקעמפ ויעבדו שם במסנ"פ! וכשזרזתי עוה"פ ע"י אחד שנסע לשם - בחרו, כמדומה לי, בועד. ובזה נסתיים הדבר. וה"תוצאות" ידועות.

האבן זיך אנ"ש אפגעמאטערט, וכנראה אשר גם מיט זיי האט מען זיך געמאטערט, און געזעהן, אז עס איז א רחמנות אויף אידען: מען מאטערט זיך און אן א טאלק, והביאום אל עיר נושבת - וכולי האי ואולי. והנה עס חזר'ט זיך איבער דער גאנצער סדר (יותר נכון - היפך הסדר). זה יותר משנה שנמצאים במחנם עתה, ומה הוא הסך הכל מהפעולות קיימות ב... וסביבותי?

בהיותי ב... זה שנה וחצי דיברתי כמה פעמים, עד שסו"ס החליטו (כנראה מפני הכבוד) שועד נפנה יתעסק גם באנשי העיר. כמובן יתעסקו בזה המתאימים לדבר עם הרחוקים לע"ע וכו' וכו'. מזמן לזמן חקו"ד מהנעשה בזה ונודעתי. . שאין עושים מאומה, לא בענין מעמד רוחני ולא בענין מעמד גשמי - שני החצאים, שמלבד בהוראת שעה, צ"ל ביחד ומתקיימים רק ביחד.

. . . ולאידך גיסא פשיטא אשר איש המאמין באמונה שלימה, היינו המנהגת את כל הכחות שלו, שדעת וברכת פב"פ בכל משלה ויודע בחברו שצריך להחליט בענין עיקרי בבני חיי ומזוני וכו' או גם בענין של סכנה ר"ל. הנה מצד אנושיות אהבת ישראל פקו"נ וכו' אם רק יש תקוה וספק ספקא אולי ישמע לדבריו, עליו לרדוף אחרי חברו ולומר לו: רחם על עצמך ועל ב"ב ועל כל אשר לך ועל בינתך אל תשען, למוד דא"ח התקשר בפב"פ עשה ע"פ דבריו ואז תצליח.

וידוע הבטחת אדה"ז, אז וואס חסידים וועלען טאן וועלען זיי מצליח זיין.

(אג"ק ח"ג עמ' נב)

לימוד תורתו - לקט קטעים בקשר ללימוד תורת הנשיא, מיוסד ע"פ המובא בלוח "היום יום...":
 "ההתקשרות האמיתית היא ע"י לימוד התורה, כשהוא לומד המאמרי חסידות שלי, קורא את השיחות..."

■ **"התשוקה להתקשרות, יכול להשביע רק כאשר ילמוד מאמרי החסידות"**

גודל התשוקה להתקשרות, יכול להשביע רק כאשר ילמוד מאמרי החסידות שאומר הרב וכותב, כי בראית פנים בלבד לא סגי.

(היום יום ט' אד"ש)

■ **"לערן מיינע חסידות וועסטו ווערן מיין חסיד"**

מכתבו בעתו קבלתי, וקבלתיו בעונג, להודע, בעקיפין עכ"פ, אשר שלום לו, וקובע עתים ללימוד שיעורים בדא"ח. ובודאי יש בשיעורים אלו שיעור במאמרי כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א, אף שאינו מזכיר ביחוד עד"ז, ומכבר כתבתי בארוכה במק"א, אשר ידוע שהנשמה כללית הנה על ידה צ"ל כל ההמשכות, ולא רק אלו שברוחניות בלבד, ואמר כ"ק אדנ"ע: לערן מיינע חסידות וועסטו ווערן מיין חסיד, שזהו הוראה לכל דור ודור באופן ההתקשרות שצ"ל ע"י תורה, ובפרט אצל חסידי חב"ד - ואכמ"ל.

(אג"ק ח"ג עמ' רלב)

■ **"כאשר נלמוד תורתו ושיחותיו . . רוח אייתי רוח ואמשיך רוח ורוחו עומדת בקרבנו ממש"**

ידוע מה שכתוב ב"אגרות הקודש" לנחם בכפליים לתושי" את ה"נדכאים הנאנחים והנאנקים", אשר הצדיק "שבק חיים . . לכל חי והוא נפש כל חי הקשורה בנפשו... בכל אחד ואחד כפי בחינת התקשרותו באמת ואהבתו אמת הטהורה".

וביאר בספר ענין ההשתטחות ד"אף אותם שלא ידעו בו ולא הכירו בו בעורו בחיים חיותו, רק שלמדו בספרים הקדושים שהניח ברכה אחריו ונהנים מאור זיו תורתו ומתחזקים על ידי זה בעבודת הוי' . . בודאי גם המה נקראו תלמידיו . . כי המה מאמינים בהצדיק ההוא ומקבלים ממנו אור תורתו . . הענפים נמשכים לשורשן".

אור וחום ההתקשרות

ופירש כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע הכ"מ במכתב, אשר "גודל התשוקה להתקשרות, יכול להשביע רק כאשר ילמוד מאמרי החסידות שאומר הרב וכותב, כי בראיית פנים בלבד לא סגי".

ובמכתב שני יפרט, "השואל במה היא ההתקשרות שלו אלי מאחר שאין אני מכירו פנים . . . ההתקשרות האמיתית היא על ידי לימוד התורה, כשהוא לומר מאמרי חסידות שלי, קורא את השיחות ומתחבר עם ידידי אנ"ש ותלמידי התמימים יחיו בלימודם ובהתוועדותם, ומקיים בקשתי באמירת תהלים [בעת כתיבת מכתב זה עדיין לא נתפרסמה התקנה ע"ד לימוד חומש עם פרש"י ולימוד התניא כפי שנחלק לימי השנה] ובשמירת זמני הלימודים, הנה בזה היא ההתקשרות".

וכאשר נלמוד תורתו ושיחותיו ונלך בדרך זו הישרה אשר הורנו, הנה "כמים הפנים כו' ורוח אייתי רוח ואמשיך רוח ורוחו עומדת בקרבנו ממש . . . שגם בזה העולם המעשה, היום לעשותם אשתכח יתיר". ומה עד כאן עומד ומשמש, אף להלן עומד ומשמש.

(אג"ק ח"ג עמ' רמא)

העצמיות של הרבי שהכניס בתורתו – "מחזירו למוטב"

. . . כאשר יתבונן במצבו אליבא דנפשי, יכול לחשוב שאינו שייך ללימוד החסידות, ובפרט לפעול על הזולת.

והמענה על זה – שכיום אין זמן לדחות את לימוד החסידות עד לסיום ההכנות. צריכים ללמוד את החסידות של הרבי, לחזור וללמוד, "ווייטער לערנען און ווידער לערנען", "האלטן זיך אין דעם רבינס קליאמקע" ו"המאור שבה" – העצמיות של הרבי שהכניס בתורתו – "מחזירו למוטב" "דער רבי וועט אים שוין ארויסשלעפן פון אלע בלאטע'ס".

ולא עוד, אלא שאפילו אם נמצא במעמד ומצב שעדיין יש לו ספקות בנוגע להרבי (אם הוא בעה"ב על הכל, ויכול הכל, ובמילא אינו יכול להתחבא ממנו), עליו ללמוד את תורת החסידות של הרבי – "תורה צוה לנו משה" אע"פ ש"תורה" בגמטריא תרי"א, היינו, שחסר עדיין בהענין דאנכי ולא יהי' לך (כנ"ל סי"א), ודוגמתו בנוגע להרבי, כמובן ממארוז"ל (ע"פ נגלה) "החולק על רבו כחולק על השכינה" – כי ע"י לימוד תורתו "וועט ער זיך האלטן אין דעם רבינס קליאמקע און זיין מיט אים אויף איין וואגען".

(משיחת כ"ף מנ"א ה'תש"י - תו"מ ח"א עמ' 162)

"בטח יש אצלם שיעור ללימוד דא"ח של כ"ק מו"ח אדמו"ר

שליט"א"

. . . בטח יש אצלם שיעור ללימוד דא"ח של כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א נשיא דור זה.

ובמילא על ידו כל ההמשכות (שלכן גם הבשר נמשך ע"י מרע"ה) ומבואר בכ"מ שהצינור לכל ההמשכות היא התורה ועפמרז"ל שבאורייתא ברא עלמא ובאורייתא אתקיים עלמא...

(אג"ק ח"ג עמ' ריב)

”חסיד צריך . . . לערנען זיינעם א ווארט”

חסידים צריכים לזכור תמיד, בכל ענין וענין, אודות החיים הרוחניים שלהם והקשר שלהם עם רוחניות — שזהו הרבי.

חסיד צריך לומר את הקאפיטל תהלים של הרבי, לצייר לעצמו ציור פניו, וללמוד מתורתו (“לערנען זיינעם א ווארט”) — מאמר חסידות שיחה או סיפור.

. . . . ומובן שהמאמרים ושיחות דכל זמן ומועד, בזמן ומועד זה קודמים הם לכל שאר המאמרים והשיחות.

ועיקר העיקרים בכל הענינים בלימוד תורתו, הן בהסיפורים והשיחות והן במאמרי חסידות, הוא, ההתקשרות אל הרבי, כמדובר לעיל בפירוש “תורה צוה לנו משה”.

(משיחת כ”ף מנ”א תש”י - תר”מ ח”א עמ’ 170)

”צריך להתקשר בחב”ד . . . ללמוד מאמרי כ”ק הנשיא”

אמרתי פה בהתוועדות עם אנ”ש והתמימים, דהנה ההתקשרות צ”ל בכל הכחות שאפשר. והנה, לכל לראש, אצל חסידי חב”ד כשמו כן הוא שצריך להתקשר בחב”ד, היינו בפשטות, ללמוד מאמרי כ”ק הנשיא. — כיון שכוונת אומר המאמרים הוא המשכת חב”ד במדות ושינוי המדות על ידן, ה”ז מכריח התקשרות ע”י שוהלכת בדרכיו וע”פ הוראותיו במדות ומחדו”מ.

(אג”ק חכ”א עמ’ סב)

”מתיחד ביחוד נפלא שאין יחוד כמוהו ולא כערכו נמצא כלל

בגשמיות”

בהנוגע למה שכותב אודות נסיעה לכאן להתראות, ושלעת עתה אין היכולת בידו, הנה ע”פ המובן ממ”ש בתניא פרק ה’ — גם עתה היכולת בידו, ועוד יותר מהתראות בעלמא, כי הרי מבואר שם, אשר כשלומד תורתנו הק’ ומשתדל להבינה ולהשיגה — הרי האדם הלומד מתיחד ביחוד נפלא שאין יחוד כמוהו ולא כערכו נמצא כלל בגשמיות עם הענין שלומד אותו.

ולכן כשילמוד שיעורים קבועים בתורת הנגלה ובתורת החסידות, שגם הנמצאים כאן לומדים אותם — נמצא, שהוא והנמצאים כאן מתייחדים ביחוד נפלא הנ”ל עם הענין הנלמד, ובדרך ממילא איש עם רעהו. ובפרט שעל ידי זה באה לגילוי גם כן הנקודת המבוארת בפרק ל”ב בתניא — שרק הגופים מחולקים והנפשות כולם מתאימות וכו’ ולכן כל ישראל אחים ממש. והרי לגבי עצם הנפש אין המקום מפסיק, כי הוא למעלה מן המקום.

(אג”ק חז”א עמ’ 19)

“ענין הברכה הוא ע”ד הגשם שמועיל לאחר חרישה והזריעה”

והנה בטח לדכוותי אך למותר הוא לבאר פתגם כ”ק מו”ח אדמו”ר, שענין הברכה הוא ע”ד הגשם שמועיל לאחר חרישה והזריעה, ועד”ז הוא ענין הפ”נ הוא ע”י התקשרות שיש בין המבקש והמתבקש, וכיון שחפצו ורצונו הוא שאקרא הפ”נ שלו על הציון של כ”ק מו”ח אדמו”ר, הרי בודאי יקבע שיעור בלימוד תורתו.

(אג”ק ח”ח עמ’ מה)

“צדיקים הכניסו את עצמם בכל עצמותם ומהותם בתורתם”

ומזה מובן גם בנוגע ללימוד החסידות של הרבי:

אמרו רז”ל “צדיקים דומין לבוראם”, וכשם שהקב”ה הכניס את עצמותו בתורה, כמאמר “אנא נפשי כתבית יהבית”, כך גם הצדיקים הכניסו את עצמם, בכל עצמותם ומהותם, בתורתם.

והרי ענין זה הוא למעלה . . גם מנר”נ שהם כוחות פנימיים, שהו”ע ההמשכה שבאה ע”י המזון, למעלה גם מבחי’ חי’ ואפילו למעלה מבחי’ יחידה — שהרי גם “יחידה” היא שם בלבד (כמאמר “חמשה שמות נקראו לה”, ו”יחידה בכלל”), משא”כ “אנכי” (ר”ת) אנא נפשי כתבית יהבית) פירושו שהקב”ה הכניס את עצמותו בתורה, וכך הוא גם בצדיקים, שהם עצמם בכל עצמותם ומהותם, נמצאים בתורתם.

ולכן כאשר לומדים את החסידות של הרבי, והלימוד הוא בכל עצמותו, היינו שלומד את החסידות של הרבי והולך בהדרכותיו ללא הגבלות, מבלי להתחשב עם הבנתו, ואפילו מבלי להתחשב עם ההגבלות דכוותו המקיפים — אזי נעשית ההתקשרות עצם בעצם.

והיינו, דכיון שלימודו הוא באופן שהעצם שלו נמצא שם (“ער איז דארטן”), וכהפתגם הידוע שלא זו בלבד שהוא לומד את התורה, אלא עוד זאת, שהתורה מלמדת אותו, ובתורה זו (תורת החסידות) נמצא העצם של הרבי — אזי נעשית ההתקשרות עצם בעצם.

ועי”ז מגיעה בקשתו . . בהעצם ממש, וממילא ההמשכה היא בלי גבול, בכל המצטרך לו.

(ש”פ נצבים, כ”ז אלול, ה’תשי”ד - תו”מ ח”י”ב עמ’ 222)

“כאשר לומדים ומתייגעים . . מ’האט אים אליין”

ועד”ז בנוגע לצדיקים ונשיאי ישראל שענינם הוא להראות לבני ישראל את הדרך אשר ילכו בה — שענין זה נמשך גם לאחר הסתלקותם, כפי שכותב כ”ק מו”ח אדמו”ר שנשיאי ישראל לא יעזבו צאן מרעיתם כי, כשם שהקב”ה הכניס את עצמותו בתורה, כמו”כ צדיקים שמחדשים בתורה ע”י גייעתם בלימוד התורה בכל כחות נפשם עד כדי מסירת נפש, מכניסים את עצמותם בתורה, ולכן, כאשר לומדים ומתייגעים בתורתו של הצדיק, אזי “יגיעת ומצאת” — “מ’האט אים אליין”, ובמילא מקבלים כל הכחות שנמשכים על ידו.

(משיחת אחרון של פסח, ה’תשי”ז - תו”מ ח”י”ט עמ’ 305)

”ההשפעה היא על תנאי . . לימוד תורת החסידות שלו”

”מפיו אנו חיים גם עתה” – מההשפעות שהרבי משפיע לנו,

וכיון שבכל הקשור להשפעת הגשמיות רוצים אנו ומקבלים ולוקחים את ההשפעות, צריכים לדעת שההשפעה היא על תנאי – בשביל רוחניות, שהו”ע ההתקשרות, ובמילא, כשלוקחים את ההשפעה אזי מתחייבים בקיום התנאי להתקשרות, והרי ענין ההתקשרות הוא לא רק ע”י שמירת התקנות, כמו אמירת שיעור תהילים וכו’, אלא גם לימוד תורת החסידות שלו שע”ז נמשכים גם ההשפעות בגשמיות באופן ש”מלאכתן מתברכת”.

(ש”פ וישב, כ”א כסלו ה’תשי”ד – תו”מ ח”י עמ’ 274)

”איינע פון די בעסטע עצות אין התקשרות”

אייער בריף פון ר”ח תמוז מיט בייגעלייגטן שעק אויף נאמען פון מרכז לעניני חינוך ערהאלטן. לויט אייער רשות צו טיילן לדעתי, האב איך עס פארטיילט: מעשר אויף מעמד. האלב פון די איבערגעבליבענע – אויף אפדרוקן און פאנאדערשיקן דעם קונטרס פון י”ב-י”ג תמוז הבע”ל, ווען עס וועט דעם רבי’ן זיבעציק יאר. און אויפגעשריבן אפן קונטרס אז דאס זאל פועל’ן מחזק זיין די התקשרות פון הרוצה בעילום שמו צום רבי’ן – (דורך דרוקן און פארשפרייטן זיין תורה בכל קצוי תבל).

איך האב עס ספעציעל געטאן, ווייל איך ווייס ניט וואס טוט זיך מיט התקשרות (האב נאר קיין פאראיבל ניט פארן זאגן עס).

איך זע כמה וכמה מופתים פון רבי’ן איצט, איז אויב איר זאגט, אז בא אייך איז ”ניטא קיין נייעס” – מוז דאך עפעס זיין א סיבה אין דעם.

זייער מעגליך, אז דער רבי האלט, אז מ’דארף איצט ניט פארקויפן דעם בילדינג דערפאר איז ניטא קיין קונים וכיוצא בזה.

און אפשר איז דאס מצד חלישות ח”ו, בהתקשרות – (איך גלויב אבער אז איר האט אויך געהאט מופתים (מיט’ן שותף וכיוצא בזה) נאר איר באמערקט ניט אלע) – דערפאר האב איך פארנוצט א טייל פון אייערע געלט אף דער הפצה פון רבי’ס תורה – איינע פון די בעסטע עצות אין התקשרות לנשיא ישראל בעל התורה.

(ממכתב ד’ תמוז ה’תשי”ד – אג”ק חכ”א עמ’ קה)

”ע”י לימוד תורתם של רבותינו נשיאינו מתקשרים אליהם, ונעשים מיוחדים עם המאור”

והנה, ההתקשרות לרבותינו נשיאינו היא ע”י לימוד תורתם.

ואף שתורתם אינה אלא הארה בלבד מהמאור, ולכן, ככל שילמדו ו”ישאבו” עוד ועוד (”שעפן און שעפן”) מתורתם, לעולם לא יוכלו ”לשאוב” את המאור (”וועט מען דעם מאור אליין קיינמאל

אור וחום ההתקשרות

ניט אויסשעפן"),

וכפי שמצינו שכשם שלא זהו עיקר האלקות מה שהעולמות מתהווים ממנו, כמו"כ לא זהו עיקר האלקות מה שהאור נמשך ממנו, והיינו שהעצמות הוא למעלה גם מענין המאור,

אבל אעפ"כ, הרי סוכ"ס ע"י לימוד תורתם של רבותינו נשיאינו מתקשרים אליהם, ונעשים מיוחדים עם המאור, ועד שמתקשרים גם עם העצם, וענין ההתקשרות נוגע ומסייע בכל הענינים.

(משיחת ש"פ קדושים ה'תשי"ד - תו"מ חי"א עמ' 255)

■ "והדרך להתקשרות זו היא – ע"י תורה"

אמרו רז"ל "מה להלן עומד ומשמש, אף כאן עומד ומשמש", והפירוש בזה – שכשם שבהיותו כאן בעוה"ז ה' עומד ומשמש" להשפיע למטה, "אף כאן (לאחר ההסתלקות) עומד ומשמש" להשפיע לצאן מרעיתו.

אלא שכיון שלאחרי ההסתלקות עומד הוא בתנועה של עליות יש צורך בהתקשרות אליו, כדי לקבל את ההשפעה. והדרך להתקשרות זו היא – ע"י תורה, כמובאר לעיל (ס"י) שע"י התורה נעשה קישור עצם בעצם.

ולכן כתב משה רבינו את הי"ד ס"ת ונתנם לבנ"י דוקא ביום הסתלקותו – כדי שע"י תהי' ההתקשרות שלהם אליו גם לאחר ההסתלקות.

ההוראה מהאמור – בנוגע לפועל:

יש לדעת שצריכים ללמוד חסידות. בתורת החסידות הכניסו רבותינו נשיאינו את עצמם ("האבן זיך די רביים אריינגעשטעלט") וע"י אנו מתקשרים אליהם, וע"י מקבלים אנו את כל ההמשכות בגשמיות וברוחניות.

(משיחת ש"פ ניצבים ה'תשי"ד - תו"מ חי"ב עמ' 228)

■ "ה"דרך הישרה" להתגלות וביאת המשיח . . ובפרט בתורתו (מאמרים ולקוטי שיחות) של נשיא דורנו"

. . . וביאור ה"דרך הישרה" להתגלות וביאת המשיח ע"י "מלכות שבתפארת" – בנוגע למעשה בפועל:

. . . "תפארת" הו"ע לימוד התורה, ו"מלכות שבתפארת" – הוא לימוד התורה בעניני מלך המשיח ובעניני הגאולה שנתבארו בריבוי מקומות.

בתורה שבכתב (ובפרט "בדברי הנביאים . . שכל הספרים מלאים בדבר זה") ובתורה שבעל פה, בגמרא (ובפרט במסכת סנהדרין ובסוף מסכת סוטה) ובמדרשים, וגם – ובמיוחד – בפנימיות התורה, החל מספר הזהר (ש"בהאי חיבורא דילך דאיהו ספר הזהר כו' יפקון בי' מן גלותא ברחמים"), ובפרט בתורת החסידות (שע"י הפצת המעיינות חוצה אתי מר דא מלכא משיחא), בתורת רבותינו נשיאינו, ובפרט בתורתו (מאמרים ולקוטי שיחות) של נשיא דורנו...

(משיחת ש"פ תו"מ ה'תנש"א - ספר"ש חי"ה עמ' 501)

”בטוח שע”י כ”ז תתחזק ההתקשרות עוד יותר”

והנה כבר ידוע דבר מלך רבותינו נשיאינו הק’ ”ההתקשרות האמיתית היא ע”י לימוד התורה, כשהוא לומד המאמרי חסידות שלי, קורא את השיחות ומתחבר עם ידידי אנ”ש ותלמידי התמימים יחיו בלימודם ובהתוועדותם, ומקיים בקשתי באמירת תהלים ובשמירת זמני הלימודים, הנה בזה היא ההתקשרות” (הועתק בהיום יום כ”ד סיון ה’תש”ג), ועד”ז כשכל אחד ממנו ילמוד אותם מאמרי דא”ח ומשתדל בשמירת תקנות נשיאנו רבותינו הק’ ובעיקר העיקרים יתעסק בהפצת המעיינות הם מעיינות תורת החסידות הדרכותי ומנהגי, במילא מקושרים נהי’ יחד באילנא דחיי ע”י רבותינו נשיאינו עד למעלה בקדש רבנו הזקן המגיד ממעזיטש הבעש”ט וכו’ אשר עלי’ נאמר אנכי עומד בן ה’ וביניכם, ממוצע המקשר בעצמות ומהות א”ס ב”ה.

ובקשר עם זה נעם לי לראות במכתבו אשר נוסף על מה שבניו שי’ היו בד’ אמות דישיבת תו”ת, הנה גם הוא יש לו קביעות עתים בתורת חב”ד, חוזר מאמרים שלה ברבים, ומשתדל בהפצת המעיינות חוצה ע”י ביקורים במושבות כנ”י אשר לע”ע מבחוץ הם בהנ”ל, שבטוח שע”י כ”ז תתחזק ההתקשרות עוד יותר, והעיקר שתפעול פעולתה בחיי היום יומים ובכל הענינים וכמה שנאמר בכל דרכיך דעהו.

(אג”ק חט”ו עמ’ כו)

”למצוא בתורתו תשובות ועצות בכל עניני עבודת ה”

בעל ההילולא מבאר בכמה ממאמריו ושיחותיו, אשר מלמד ומחנך ומורה דרך אמיתי הוא, שפועל שחושי התלמיד נעשים כחושי הרב, ועאכו”כ שמעשיו והנהגותיו של התלמיד הם כמעשיו והנהגותיו של הרב.

ועד”ז בנוגע לבעל ההילולא עצמו — שלאחרי פעולתו בהפצת המעיינות חוצה במשך חיים חיותו בעלמא דין, ולאחרי הסתלקותו ”יתיר מבחיוהי” — נתן (”בעין יפה”) לכאור”א מתלמידיו וההולכים באורחותיו כו’ את הכחות הדרושים ללכת בדרך ישרה אשר הורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו, עד לדרגא זו שחושי התלמיד נעשים כחושי הרב.

ולכן יכולים למצוא בתורתו תשובות ועצות בכל עניני עבודת ה’ כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות, ובמילא, אין צורך לשאול בענינים אלה, כי אם, לעיין ולהתעמק בתורת החסידות שלו, שבה ימצא מרגוע לנפשו ועצה נכונה לכל דבר הקשה עליו בעבודת ה’, ובפרט כשמקיים גם הוראת המשנה וציווי ”עשה לך רב”, כי ה”רב” יעזור לו למצוא את התשובה והעצה הנכונה, ללא ה”שוחד” דאהבת עצמו כו”.

(משיחת ט”ו בשבט ה’תשמ”ח - ספרה”ש ח”א עמ’ 247)

”ובפרט ע”י לימוד הכתבים והספרים”

. . . וע”פ פתגם אדמו”ר נ”ע הנ”ל ”איך גיי אין הימל, די כתבים לאז איך אייד” — מובן, שע”י ההתקשרות לנשיא הדור — ע”י ה”התקשרות” עם כתביו, ספריו וכו’, שבהם הכניס את עצמו כנ”ל — נמשך מהקיום העצמי והנצחי של קדושת הצדיק והנשיא, לכל ההולכים בדרך הישרה אשר הורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו נצח סלה ועד”.

אור וחום ההתקשרות

ובפרט ע"י לימוד הכתבים והספרים, והבאת הלימוד במעשה בפועל, הן בעצמו והן — ע"י הפצת המעיינות (דהכתבים והספרים) חוצה.

ועי"ז מאירים אצלו "כל ניצוצין קדישין וכל האורות הקדושות הכלולות" בנשיא הדור — שכולל "הכל", כי הנשיא הוא הכל, וזה פועל "להבין ולהשכיל בתורתך" כולל ובפרט בנדו"ד — הכתבים וספרים של הנשיאן וביראתך לעשות רצונך כל ימי חיי אני זרעי זרע זרעי מעתה ועד עולם (נצחית)".

ההוראה בנוגע לפועל:

צריכים להתקשר עם נשיאי ישראל שבכל דור ודור, ובדורנו — בנשיא דורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר, ועי"ז מקבלים מה"נצחיות" של הנשיא.

וזה פועל "להבין ולהשכיל בתורתך" — נגלה תורה ופנימיות התורה, כולל תורתם של רבותינו נשיאנו, וגדול תלמוד שמביא לידי מעשה — לעשות רצונך דהקב"ה כל ימי חיי — קיום המצוות בפועל.

(לקו"ש חל"ב עמ' 23)

ומוסיף לבאר שאלתו:

בשלמא בימים ההם, כשהיו נשיאי ישראל שפירשו וביארו כיצד צריכה להיות ההנהגה בכל ענין וענין — הנה גם אם הוא בעצמו אינו יודע ואינו רואה כו', הרי להיותו קשור עם מישהו שיודע ורואה כו', אזי ילך לבטח בדרכו;

אבל כשנמצאים בדור יתום, דרא דעקבתא דמשיחא, כאשר נשיאי ישראל אשר לאורם נלך נמצאים לא באופן גלוי לעיני בשר, ע"ד שהי' בזמן שהיו שואלים ב"אורים ותומים" — כיצד תובעים ממנו למצוא את דרך המלך, מלכו של עולם?!

והמענה לזה — על יסוד מארז"ל "צדיקים דומים לבוראם": . . . ועד"ז בנוגע לצדיקים ונשיאי ישראל שענינם הוא להראות לבני ישראל את הדרך אשר ילכו בה — שענין זה נמשך גם לאחר הסתלקותם, כפי שכותב כ"ק מו"ח אדמו"ר שנשיאי ישראל לא יעזבו צאן מרעיתם, כי, כשם שהקב"ה הכניס את עצמותו בתורה, כמו"כ צדיקים שמחדשים בתורה ע"י יגיעתם בלימוד התורה בכל כחות נפשם עד כדי מסירת-נפש, מכניסים את עצמותם בתורה, ולכן, כאשר לומדים ומתייגעים בתורתו של הצדיק, אזי "יגעת ומצאת" — מ'האט אים אַליין", ובמילא מקבלים את כל הכחות שנמשכים על ידו.

. . . וזהו גם תוכן הביאור בדברי כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע שאמר קודם הסתלקותו, "איך גיי אין הימל און די כתבים לאז איך אייך" (הגני הולך השמימה ואת הכתבים הנני משאיר לכם):

לכאורה אינו מובן: ענין זה שהכתבים נשארים למטה — הוא דבר הפשוט, ומאי קמ"ל? ! וגם מה שייך ענין זה (שהכתבים נשארים למטה) להתחלת המאמר "הגני הולך השמימה"?

ויובן בהקדם מה שמצינו אצל הנשיא הראשון של בני, משה רבינו, "רעיא מהימנא", שקודם הסתלקותו אמר להקב"ה "יפקוד אלקי הרוחות לכל בשר איש על העדה וגו'", "להודיע שבחן של צדיקים שכשנפטרים מן העולם מניחין צרכן ועוסקין בצרכי ציבור".

וכן הוא בנוגע לכל מנהיג ונשיא בישראל, אתפשטותא דמשה שבכל דרא, שבשעה שנפטר מן העולם, אינו חושב על עצמו, אלא לכל לראש חושב אודות צאן מרעיתו, מה יהי' עמם, וכיצד

יוכל להבטיח ("באווארנען") שיומשך כל המצטרך להם.

וכיון שכן, אין לבנ"י ליפול ברוחם מהעובדה שנשיא ישראל נתעלה למעלה מעשרה טפחים — כיון שגם לאחר עלייתו ממשיך לדאוג להם בכל הענינים.

וזהו גם תוכן דברי כ"ק אדנ"ע קודם הסתלקותו:

באמרו "הנני הולך השמימה", כוונתו להבהיר לצאן מרעיתו ולבאר להם, שגם עלייתו השמימה קשורה עמהם — כיון שגם בהיותו בשמים הרי הוא "עומד ומשמש", כמארז"ל "מה להלן עומד ומשמש אף כאן עומד ומשמש", להמשיך להם כל צרכיהם, היינו, לא רק בנוגע לענינים רוחניים, תורה ומצוותי, אלא גם בנוגע לענינים גשמיים, כפי שמצינו במשה רבינו שבזכותו נמשך לבנ"י ה"מן" (וגם הבאר וענני חזרו בשביל משה), ועד כדי כך, שכאשר משה רבינו טען "מאין לי בשר לתת לכל העם הזה", הראה הקב"ה שגם השפעת הבשר צריכה להיות ע"י משה רבינו דוקא, וכן הוא גם לאחר הסתלקותו.

וזהו מה שאומר נשיא ישראל לצאן מרעיתו, שכיון שכדי שיצליחו בעניניהם, הן ברוחניות והן בגשמיות, יש צורך באתערותא דלעילא כו', הנה בשביל זה עולה הוא השמימה, כדי שיוכל לפעול שתהי' האתערותא דלעילא ביתר שאת וביתר עוז, ומה גם שכיון שמשנה לשנה הולך ומתגבר חושך הגלות, יש צורך בכוחות גדולים יותר.

וכיון שבכל דבר יש צורך שתהי' גם אחיזה בגשמיות — הנה על זה ממשך ואומר ש"הכתבים הנני משאיר לכם", דכיון שב"כתבים" אלו הכניס את עצמותו בהיותו בחיים חיותו בעלמא דין, הנה על ידם נמשכת השפעתו גם עתה.

(אחש"פ ה'תשי"ז - תר"מ חי"ט ענ' 305)

לימוד קבוע בהמוסדות

■ "כל תלמיד צריך לעמוד בהענין דהתקשרות מתאים לזמנו ודורו"

. . . ומ"ש אודות לימוד תורת נשיא הדור הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע לא באתי בזה ח"ו לשלול לימוד מאמרי חסידות של נשיאים שהוא ממלא מקומם ופשוט, אלא שכל תלמיד צריך לעמוד בהענין דהתקשרות מתאים לזמנו ודורו, והתקשרות היא ע"י תורת הנשיא וכמבואר בכמה מכתבים והועתק בלוח היום יום, ולכן חווייתי דעתי שצ"ל לימוד כזה דוקא.

(אג"ק ח"ח ענ' קנג)

■ "בטח אצל הלומדים, הגדולים עם הקטנים . . . יש קביעות לימוד מאמרי או שיחות כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א"

בטח אצל הלומדים, הגדולים עם הקטנים, ופשיטא בכל הכתות כולם של תו"ת ואח"ת, יש

קביעות לימוד מאמרי או שיחות כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א, שהוא דוקא נשמה כללית של דורנו, וההתקשרות צ"ל בכל, ועל אכו"כ ע"י תורתו, שזהו עצמו"ה וזהו ממוצע המחבר.

(אג"ק ח"ג עמ' רכ)

■ **"בפרט על התלמידים התמימים לקבוע שיעור לימוד בתורת כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ"**

במה שכותב בסדר ללימוד דא"ח בג' הכתות וכו', הנה כבר מילתי אמורה כמה פעמים אשר לכל הפחות בשנה זו על כל אחד ואחד ובפרט על התלמידים התמימים לקבוע שיעור לימוד בתורת כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, ובהמוסדות צריך להיות זה גם בסדר הלימוד של כל כיתה וכיתה.

(אג"ק ח"ג עמ' שצה)

■ **"קביעות עתים גם בשבת קדש"**

ת"ח על שמודיע מקביעות עתים בלימוד תורת כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ שיש להרמי"ם והמשגיחים בתו"ת, ולפלא אשר אין להם קביעות עתים גם בשבת קדש, אשר מיני' מתברכין כולי יומי, הן ברוחניות והן בגשמיות.

(אג"ק ח"ג עמ' תכא)

■ **"אני בדעתי אעמודה . . דארפמען זיי איינשטעלען פאר א לימוד קבוע בישיבת תומכי תמימים"**

. . . דאס וואס איר שרייבט אז די ראשי ישיבות האבן אייך געבעטן וכו', איז דאס וואס די ראשי ישיבות לערנען פאר זיך די מאמרים צו וועלכע זיי זיינען געוויינט געווען זייענדיק זייער צייט אין ישיבה, איז דאס קייין וואונדער ניט, וויילע לעולם ילמוד אדם במקום שלבו חפץ, ומובן אז עס איז פאר זיי גרינגער איידער צו אנהויבן נייע, וואס יעדער נשיא אין זיין דור איז דאך — לא ימלט — האט מחדש געווען אין זיין תורה זאגען, במילא מוז דאך זיין שינויים אין דעם סגנון ותוכן, אבער ווען מען וויל איינפירען אזא סדר אויך מיט די תלמידים פון דער ישיבה, דארפען דאך די ראשי ישיבות און די עלטערע תמימים געדיינקען זייער דענסמאלדיקען יחס צו זייערע משפיעים וועלכע האבן געוואלט לערנען מיט זיי דוקא די מאמרים פון די פריערדיקע נשיאים און ניט די מאמרים פון נשיא דורם כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע...

עס איז באוואוסט דער פסק פון רבינו הזקן אין הלכות תלמוד תורה, אז א מענטש במשך ימי חייו דארף דורך לערנען לכל הפחות איין מאל תורה שבכתב און תורה שבעל פה מיט אלע חלקים במילא גייט אריין אין דעם אויך די מאמרים פון יעדער נשיא חב"ד שבכל הדורות, אבל אני בדעתי אעמודה וויבאלד עס זיינען אפגעדרוקט געווארען מער ווי הונדערט מאמרים מכ"ק מו"ח אדמו"ר און אויך פון גאנצע יארן מאמרים, דארפמען זיי איינשטעלען פאר א לימוד קבוע בישיבת תומכי תמימים, און השי"ת זאל מצליח זיין יעדערן פון אונז צו ממלא זיין די שליחות בהתאם להאמת.

(אג"ק ח"ח עמ' מז)

■ "ישר חילו אם יקבע שיעור קבוע . . ובטח יתוסף לו על ידי זה אומץ וחוזק בהתקשרות"

מה שכותב בענין ההצעה לקבוע שיעור לימוד בכל יום ויום בתורת כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, הנה בכלל נכון הדבר, אבל קשה עלי לקבוע שיעורים חדשים, ובפרט שאין על זה הגבלה בזמן. ואף שהצעתי ע"ע כמה ענינים, הי' בזה הגבלה בזמן, היינו י"א חדשים שאחרי ההסתלקות או כל שנת ההסתלקות, אבל לקבוע מעתה שיעור לרבים, עדיין לא באתי לידי החלטה בזה. מובן הדבר שכל אחד ואחד המרגיש בעצמו ענין זה, הרי ישר חילו אם יקבע שיעור קבוע, איזה פעמים בשבוע או בכל יום ויום בלימוד מאמרים הנ"ל ובטח יתוסף לו על ידי זה אומץ וחוזק בהתקשרות.

מובן ג"כ שאין הנ"ל מדובר ע"ד לימוד בהישיבה ופשיטא שבלימוד הדא"ח שלה צריך לתפוס מקום חשוב, ובפרט בהכתות הגדולות, הלימוד בתורת כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ.

(אג"ק ח"ד עמ' קד)

לקט קטעים בקשר לקיום ההוראות ושמירת התקנות של נשיא הדור.

■ "אז מען איז מקיים הוראותיו, הייסט דאס א מקושר"

די הוראה פון "ויסעו", דאס איז דאך אויך בכללות די הוראה פון רבי'ן דעם נשיא לכל ההולכים בעקבותיו, וואס "הולכים בעקבותיו" איז כולל ניט נאר די וואס האבן אים געזען בחיים חיותו און געלערנט פון אים תורה, אדער אפילו די וואס האבן אים מערניט ווי סתם געזעהן, וואס מראית עיניהם של צדיקים בריינגט דאך אראפ א טובה בעולם, האט דאך דאס אין זיי געפועל'ט, מערניט וואס לפעמים קען זיך דאס אפרופען לאחר זמן,

נאר אפילו די וואס האבן ניט זוכה געווען צו זעהן אים בחיים חיותו, אדער גאר די וואס זיינען געבארן געווארן לאחר הסתלקותו, איז אויב מ'איז נאר לומדי תורתו, וואס ווי גערעדט פריער איז תורה מלשון הוראה, אז מען איז מקיים הוראותיו, הייסט דאס א מקושר, ווי דער רבי דער בעל ההילולא איז דאס מבאר, אין זיינע בריף און שיחות, אז ענין ההתקשרות איז אז לכתחילה איז דאס ווי מען בינדט צוזאמען צוויי באזונערע זאכן, אבער דערנאך ווערט פון התקשרות — דביקות ביז עס ווערט התאחדות אז דאס ווערט זיין גאנצע מציאות.

(משיחות יו"ד שבט תשכ"ב)

■ "לא לערב את השכל ולעשות איזה שינוי, אפילו שינוי הסדר בלבד, בדברי הרב"

מההוראות שעלינו ללמוד מפרשת המרגלים — שלא לערב את השכל ולעשות איזה שינוי, אפילו שינוי הסדר בלבד, בדברי הרב, כ"ק מו"ח אדמו"ר, גם כשנדמה לו שע"י שינוי זה יצליח יותר בשליחותו, כי, בשינוי קצת מדברי הרב אפשר לטעות עד בדומה לטעות המרגלים, ובמכ"ש וק"ו: ומה המרגלים שנאמר עליהם "כולם אנשים ראשי בני ישראל המה", כשינוי מדברי משה, באו לטעות עד שאמרו "לא נוכל לעלות וגו'" — אנשים כערכנו על אחת כמה וכמה.

וכדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר בפירוש מאמר רז"ל "כך אומנותו של יצר הרע היום אומר לו עשה כך כו' עד שאומר כו'", שהיצר הרע, הנקרא "דער קלוגינקער", אינו מתחיל לומר לאדם לעבור עבירה, כי בהתחלה כזו בודאי לא ישמע לו, אלא תחילת דבריו "עשה כך", שכאשר עושה מצוה אומר לו היצר: "זייער גלייך", גם אני מסכים שתעשה כך, וכשמתחיל להקשיב לדעתו ועצתו — אף שהתחלה היא בנוגע לעניני מצוה, אבל, מערב דעתו ועצתו — הרי

זה שורש ל"אומר לו עבוד כו".

ולכן התנאי העיקרי במילוי השליחות הוא – שמירת דברי הרב, ללא שינוי, וללא עירוב השכל, מתוך קבלת עול דוקא.

(משיחת ש"פ שלח ה'תש"י – תר"מ ח"א עמ' 105)

■ "מתפקידו שלא להסתפק בפעולה בעצמו וצריך להשפיע ג"כ על הסביבה"

כיון שמתעסק הוא לחזק התקשרותו ע"י לימוד תורת החסידות של הנשיא ובפרט החזקתו בהשלשה שיעורים השווים לכל נפש בחומש תהלים ותניא אבל מתפקידו שלא להסתפק בפעולה בעצמו וצריך להשפיע ג"כ על הסביבה – לקרבם ולעודדם ולהאירם בנר מצוה ותורה אור חדורים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

(אג"ק ח"ה ע' קצג)

■ "בעינינו אלו ישנם כל העילוי והתוקף ד"דברי תורה"

כאשר עוסקים במילוי השליחות של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, בנוגע להפצת היהדות והמעיינות חוצה בכל מקום ומקום – הנה אף שענין זה הוא בגדר "תקנת חכמים", "דברי סופרים", צריכים לדעת שישנו בזה כל העילוי והתוקף ד"דברי תורה", [בדוגמת קריאת המפטיר דפרשתנו שיש בה כל העילוי והתוקף ד"שביעי"], מכיון שתקנות אלו הם בשם רבותינו נשיאנו שלפניו עד אדמו"ר הזקן והבעש"ט, וכן הלאה, באופן דסמוכים איש מפי איש עד משה רבינו!

כלומר: מובן ופשוט שגם בלאה"כ מקיימים בחיות ובתוקף כו' את כל התקנות וההוראות של נשיא דורנו – שהרי "בשופטני לא עסקינן"! ... אלא שהמדובר הוא אודות תוספת חיות ותוקף מיוחד ביתר שאת ויתר עוז ("אין מזרזין אלא למזרזין") – כאשר יודעים שבעינינו אלו ישנם כל העילוי והתוקף ד"דברי תורה".

ולמותר להדגיש שקיום הוראות אלו צריך להיות מפני היותם הוראותיו של נשיא הדור, ולא מפני שכך מתקבל בשכלו והבנתו [ע"ד ובדוגמת החילוק שמצינו בנוגע לעשיית מעשה ע"פ הוראת ב"ד שטעו בהוראתן, שאם עשה כן מצד הוראת ב"ד, יוצא הוא י"ח בקרבן שמקריב הב"ד, משא"כ אם עשה כן מפני שכך התקבל בשכלו הוא כו'ן] – כי רק כאשר קיום ההוראות הוא מפני הציווי של נשיא דורנו, אזי יכולים להיות סמוכים ובטוחים שקיומם יהי' באופן המתאים.

(ש"פ עקב כ"ף מנ"א תשמ"ג – תר"מ ח"ג עמ' 1902)

■ "ציווי ומצוה הוא ל' צוותא והתקשרות"

מה שאין לו חיות בזה, הרי ידוע מ"ש בכ"מ בדא"ח שציווי ומצוה הוא ל' צוותא והתקשרות, שמתקשר ע"י קיום הציווי במצווה וכאשר נשמה פרטית אפשר לה להתקשר בנשמה הכללית שלה ע"ז, אין לך המשכת חיות גדול מזה וגם אם לע"ע אין נרגש בכחות הנה"ב אין זה משנה הענין

וראה בד"ה כי מנסה ס"ג.

(ממכתב כ"א אד"ר ה'תש"ח - אג"ק ח"ב עמ' שח)

"וואס פאר אן ענין וואלט ביי אים דער רבי מאנען"

אין דעם דין פון קטנות זיינען פאראן פארשידענע זמנים. דער זמן וואס מ'ווערט אן אמת'ער גדול איז צו עשרים שנה וואס דערפאר איז ולמכור בנכסי אביו עד שיהא בן עשרים. . מ'דארף אבער וויסן אז הגם ער איז כ' שנה און האט — אדער על כל פנים ער דארף האבן, וואס דערפאר מיינט ער אז ער האט — מוחין גדלות, זאל ער ניט מאכן זיך קיין אייגענע דרכים. יעדער איינער זאל זיך משער זיין — אבער אליבא דנפשי' — וואס פאר אן ענין וואלט ביי אים דער רבי מאנען, און דעם ענין דארף ער אויספירן.

(לקו"ש ח"ב עמ' 462)

"להתאזר ולהתאמץ ביותר לאחוז בהוראות רבותינו נשיאי חב"ד"

ומצד גודל ערך ההתקשרות נחיצותה וחביבותה (ובפרט אם גם מקום גשמי מפסיק) הרי עלינו כולנו להתאזר ולהתאמץ ביותר לאחוז בהוראות רבותינו נשיאי חב"ד מנהגיהם] ותנועותיהם השייכים לנו (פרט לאלו שאינם אלא של הנשיא עצמו).

(אג"ק ח"ג עמ' לא)

למוד (בתוך שאר לימודיו) מה שאני לומד (פ' השבוע) וזה מאחד שלא בערך מפותו.

(מכת"ק כ"ה ניסן ה'תשמ"ו)

"הואיל ונפיק מפומי"

במ"ש אודות מנהגי הגבה וכו' — כנראה ממכתבו כבר הנהיגו זה בביהכ"נ איזה פעמים, ובטענה שכן נוהגים בביהכ"נ בו התפלל כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ ז"ע, — והנה אף שלכתחלה אולי צדקו טעמי כת"ר לשלילת שינוי המנהג, ובפרט שכן נהגו זקני אנ"ש בדורות שקדמו בבואם לאה"ק ת"ו.

אבל הבעיא עתה — האם יש לנגוע בנקודת ההתקשרות של מי שהוא לרבותינו נשיאינו, אפילו באם מתבטאה היא ביותר על המדה. ויש לקשר לזה גם סיפור חז"ל (סוכה לב סוף ע"ב) מהדר כו' הואיל ונפיק מפומי' — אף שבדואי בעל הפס"ד עצמו, רב כהנא, לא הידר שיהי' דוקא תרי וחד, אלא רק דנפק מפומי', ולכן על תלמידו להדר לנהוג מתאים לדבריו, שבזה מתבלטת השייכות. וכש"כ בנדו"ד, ענין שבפועל.

ועוד הרואה — השינוי יעורר אותו לשאול הטעם ויקבל המענה, שזהו מנהג אבותינו נשיאינו כו' וכמרז"ל עד בחברון.

וכנ"ל עיקר הנקודה בהאמור הוא, להחזיר עתה המנהג לכמו שהי' ה"ז מחליש העמדה שצריך

להשתדל להתנהג במנהגי ביהכ"נ של כ"ק מו"ח אדמו"ר.

(לקו"ש חז"ט עמ' 282)

■ "שיהיו עליכם חדשים כאילו שמעתם בו ביום"

נסתיימה שנת ההסתלקות של נשיאנו כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע. מתגברים הגעגועים באשר כלה קיץ עובר חורף ואנחנו לא נושענו.

אבל מצד השני ההרגל עושה את שלו. ויש מקום לחשש אשר יתיישן הדבר, ואור וחום ההתקשרות לנשיאנו, לתורתו ולהוראותיו – אשר כולא חד – ילך הלוך וחסר ח"ו.

אלה הדברים אשר דבר משה בנוגע לתורה: הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום, ופירושו: כדיוטגמא (מכתב המלך) חדשה שהכל רצין לקראתה.

ובנוגע למצות: מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום, ופירושו: שיהיו עליכם חדשים כאילו שמעתם בו ביום.

(אג"ק חכ"א עמ' קיט)

■ "עס דארף זיין "קאי איניש" – זיין גאנצע מציאות דארף זיין איבערשטעלן אויף "דעתי דרבי!"

. . . די אלע ענינים וואס דער בעל ההילולא האט געמאנט, ובכלל – לימוד התורה בהתמדה ושקידה וקיום המצוות בהידור, ובמיוחד – הפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה – דארף מען זיי אנהויבן איצטער טאן אויף א נייעם פארנעם, מיט א נייעם שטעל – ניט לויט די השגות וואס מ'האט געהאט ביז איצטער (לויט דעת המקבל), נאר לויט די השגות און פארנעם פון "דעתי דרבי" – נשיא דורנו.

סיי בנוגע לימוד התורה (ובפרט לימוד תורתו פון דעם בעל ההילולא) – אז דאס דארף זיין (ניט נאר מיט א תוס' הבנה והשגה, נאר בעיקר) מיט א נייער שטעל און יסוד – מיוסד אויף דעם דרך הלימוד ופנימיות הכוונה פון "רבי"; און סיי אין די הנהגות בהתאם צו די הוראות פון דעם בעל ההילולא – דארפן געטאן ווערן באופן כזה.

ס'איז ניט גענוג אז מ'זאל מוסיף זיין נאך א פרט אדער נאך א כלל, אפילו א כלל גדול, אין דער עבודה, נאר עס דארף זיין "קאי איניש" – זיין גאנצע מציאות דארף זיך איבערשטעלן אויף "דעתי דרבי". וביתד עם זה – דארף דאס ארפקומען אין פרטים און פרטי פרטים – ובהתבוננות אפילו קלה קען זיכער יעדערער אליין געפינען די פרטים וועלכע ער קען אנהויבן טאן אלס א מציאות חדשה וועלכער איז "קאי אדעתי דרבי".

(משיחת ש"פ בא ה'תש"נ - ספ"ה ש"ח עמ' 271)

■ "כאשר הרבי אומר צריכים לקיים מיד, ללא הקדמת מחשבה וישוב הדעת"

כאשר שומעים מהרבי דבר מסויים . . צריכים לקבל ולקיים תיכף ומיד, ללא הקדמת ישוב הדעת, כשרואים דבר מסוים בספר, אזי יכולה להיות חקירה וישוב הדעת, אבל כאשר שומעים מהרבי, צריכים לקיים תיכף ומיד], ולאחרי כן, מי שרוצה, יתייגע להבין הדבר גם בשכלו, אבל, אין זה נוגע להקיום בפועל, שצריך להיות תיכף ומיד, ללא נפק"מ אם מבין בשכלו אם לאו. ובלשון הגמרא: בדרבנן עבדינן מעשה והדר מותיבנן תיובתא", היינו, שלכל לראש צ"ל המעשה בפועל, ואח"כ יכולים לשאול שאלות, שקו"ט כו'. ישנם כאלה שגם אם יעשו מה שאומרים להם, מ"מ, צריכים תחילה ישוב הדעת, להסביר הדברים לעצמו, ללכה, ולמחנותים מב' הצדדים, ואז יעשו מה שאומרים להם. אבל, האמת היא ש"בדרבנן — בדברי הרבי — עבדינן מעשה", שצ"ל עשיית המעשה תיכף ומיד, ללא הקדמת ישוב הדעת. . . . ההנהגה הדרושה היא — שכאשר הרבי אומר צריכים לקיים מיד, ללא הקדמת מחשבה וישוב הדעת.

ובסגנון האמור — לקיים את דברי הרבי מתוך ביטול, בחי' אין, ועי"ז יבוא עזרי.

(משיחת ש"פ וישב ה'תשי"א - תר"מ ח"ב עמ' 146)

■ "איז דאס זיכער דאס בעסטע וואס עס קען זיין פאר דער נשמה און פאר בריאות הגוף"

. . . והגע בעצמך: וואס דארף מען ארומגיין מיט אייגענע חשבונות, טראכטן וואס פאר זיך איז בעסער ברוחניות, וואס אין רוחניות בכלל ווייסן מיר הלואי די מציאות אליין אבער ניט דעם מהות, בשעת מען האט א הוראה פון דעם נשיא הדור, וואס דער נשיא הוא לבם של כל ישראל, וואס איז העכער פון פה, און נאכמער: ווי על פי חסידות ווערט מבואר, איז דער נשיא דער רבי דער ממוצע המחבר מיט עצמות ומהות אין סוף ב"ה, איז אז ער האט אנגעוויזן א מקום פרנסה רוחנית, איז דאס זיכער דאס בעסטע וואס עס קען זיין פאר דער נשמה און פאר בריאות הגוף, וואס בריאות הנשמה איז דאן, ווען זי איז א כלי אויף אויסצופירן די כוונה העליונה און רצון העליון.

(אג"ק ח"ג עמ' תיב)

■ "וכשבא מהרבי שלו בפרטי פרטיות — ה"ז בטח מכוון דוקא לזמן שבאה ההצעה"

מה שכותב במכתבו, אשר לכשאפנה אשנה — הנה כל הבא ליהודי בכלל, ולחסיד המחזיק

אור וחום ההתקשרות

בשיטת הבעש"ט ע"ד השגח"פ בפרט, וכשבא מהרבי שלו בפרטי פרטיות – ה"ז בטח מכוון דוקא לזמן שבאה ההצעה ולכל המאורעות דזמן ההוא, וכמעשה הידוע דרי"ח לעפלער בער"פ בוקר קודם התפלה.

(אג"ק ח"ג עמ' קיב)

סיפור המעשה הוא, שהצ"צ נהג לשלוח לאורחים הבאים לפסח את צרכי הפסח ועכ"פ זכר לפסח, מצה ומרור, והי' שולח כמה ימים קודם החג כדי שהאורחים יהיו רגועים, ור' יחזקאל דרויער (נ"א רוניע) שהי' אחד מהאורחים, שאל את הצ"צ מה יהי' עם צרכי הפסח שלו, והצ"צ צוה למשרתו שישלחו לו את צרכי הפסח, וכשהגיע אליו אכלם מיד, ובהגיע ערב פסח בא ברעש ואמר שאין לו את צרכי הסדר, ושאלוהו היתכן, הלא קיבל את צרכי הסדר, וענה – זאת? זאת אכלתי מיד, תיכף כשקיבלתי מהרבי הבנתי שיש לאכול את זאת. . . וסיפר שזה עזר לו בעניניו, לימוד החסידות ועבודת התפלה, ועד שהצ"צ הזמינו אליו לסדר.

שזהו סיפור שסיפר נשיא בשם נשיא, וברבים, שצריך להוציא מזה הוראה. ולכאורה – איך עשה כך, ובודאי ידע המנהג שם לשלוח כמה ימים קודם?

אלא, כיון שהוא "אויס מציאות" וכל מציאותו היא שהוא חסידו של הצ"צ, ממילא כששלחו לו דבר מרבו מיד אכלו, דמסתמא ידע מה אוכל, שהרי בודאי ברך ע"ז וההבדל שבין פסח מצה ומרור נוגע גם לברכתם, וא"כ איך אכל ומדוע הזמינו הצ"צ?

. . . במה דברים אמורים, ששייך להקשות עליו קושיות, אם הי' מציאות בפ"ע, אבל כאן הרי הי' אויס מציאות, וא"כ כל מציאותו הוא רק לשמש את קונו, וכמ"ש ויאמינו בהוי' – ע"י ובמשה עבדו, כמ"ש במכילתא, שויאמינו בה' בשלימות זה רק כאשר ובמשה עבדו הוא בשלימות, וכיון ששלח לו באותו זמן ה"ז סימן ששייך לרגע זה ולכן לא עיכב לאח"כ אלא אכלו מיד, ונעשה דם ובשר כבשרו, ומה רואים – שאמנם סייע לו בעבודתו והרויח שאח"כ הזמינו הצ"צ לסדר.

(משיחת ש"פ פקודי תשל"ד)

■ "אין להמתין עד שיקרא פנימה ויורו לו"

. . . אפילו בענינים שהרבי מעולם לא הורה ולא ציוה בפירושו לעשותם, מ"מ, אם זהו ענין שיש לו איזו שייכות עם הרבי, דהיינו, שברור אצלו שזהו רצונו של הרבי, גם אם הרבי לא ציוה עליו מעולם לעשותם – הנה כיון שזהו רצונו של הרבי, יש בזה הענין ד"תהא אימתו עליך" . . . ובאותיות ברורות יותר:

אין להמתין עד שיקרא פנימה ויורו לו לנסוע למקום פלוני, אלא, בידעו שרצונו של הרבי להפיץ חסידות בכל קצוי תבל, עליו לקחת לידי את ה"מפה", ולחפש היכן נמצאת מדינה או עיר שהפצת המעינות שם עדיין אינה בשלימות, והוא מוכשר לפעול שם, ואז עליו לגשת ולהציע את עצמו ולומר "מדינה פלונית חרבה והיא שלך, גזור שתיבנה!" – ואם אינו עושה כן, הנה אף שלא ציוו עליו, מ"מ כיון שהוא יודע שזהו רצונו של הרבי, הרי זה ענין של "שרביטו של מלך!"

ומה שטוען שלא ציוו עליו, ומזה ראי' שאי"ז תפקידו וכו' – הנה מה שלא ציוו עליו הרי זה מפני שהרבי לא נטל ממנו את הבחירה, שכן, ענין הבחירה הוא המקשר כאו"א מישראל עם העצמות, ולכן לא רצה הרבי ליטול את הבחירה,

— היו אמנם כאלה שקראו להם פנימה והורו להם באופן ד"חוקה חקקתי גזירה גזרתיו", אבל בדרך כלל, לא זהו הסדר. —

ולכן, אף שהרבי משפיע לכאורה באופן ד"נתן מלחמו לדל" (כנ"ל סי"ג), מ"מ, כשהלה מכוון את שיניו ושפתיו ("ער פארקוועטט די ציין מיט די ליפן"), א"א לפעול עמו מאומה, שהרי לא נוטלים ממנו את הבחירה.

ויש מצב גרוע עוד יותר:

יש כאלו שמנסים להסביר שלא זה הוא רצונו של הרבי... — הנהגה כזו היא בבחינת העמדת צלם בהיכל: נוטלים את ה"צלם" של השכל האישי, ומנסים לפרש שזהו רצונו של הרבי!

(משיחת ש"פ בראשית (התוועדות ב') ה'תשכ"א - תו"מ חכ"ט עמ' 134)

"מקיים בקשתי"

השואל במה היא ההתקשרות שלו אלי מאחר שאין אני מכירו פנים... . ההתקשרות האמיתית היא ע"י לימוד התורה, כשהוא לומד המאמרי חסידות שלי, קורא את השיחות ומתחבר עם ידידי אנ"ש ותלמידי התמימים יחיו בלימודם ובהתוועדותם, ומקיים בקשתי באמירת תהלים ובשמירת זמני הלימודים, הנה בזה היא ההתקשרות.

(היום יום - כ"ד טיון)

"וכשיתפסו, אז מוועט עס נעמען, בכח הראי', כמבואר בשיחה פי"ד, אז ילכו לבטח לעבוד"

... מוסג"פ קונטרס פורים תש"י לזכות בו את הסביבה.

יעויין שם פי"א וז"ל: המלך שהוא בחיר העם וגדול מהם. ובשביל ניצוח המנגד הרי מבזבז כל סגולות האוצרות "הנאסף" מדור אחר דור. . ועוד יותר שגם חייו משליך המלך מנגד. . מפקיר את חייו. . פותחים את האוצרות, והכונה בזה הם אנשי החיל שהם דוקא עושים את הנצחון, הרי בזה לנו כולנו, רמז ביאור מה שאירע, הוראה כללית באיזה דרך עלינו ללכת, להבטחה בפשיטות שפתחו בשביל כאו"א מאתנו "סגולות האוצרות דהון יקר" כי בני ישראל הם "אנשי החיל שהם דוקא עושים הנצחון".

כהנ"ל אינו זקוק להסברה, כי פשוט הוא. וכשיתפסו, אז מוועט עס נעמען, בכח הראי', כמבואר בשיחה פי"ד, אז ילכו לבטח לעבוד. . ותהי' העבודה בהצלחה, היינו מתאמת לרצון כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ.

(ממכתב י"ז אדר תש"י - נענתק מכת"ק לראשונה)

"כאשר האדמו"ר שלו מורה לו באצבע דרכו ועבודתו"

הנהגה לדעת באיזה מצוה צ"ל זהיר טפי, שזהו אינו בבחינת טו"ד מושג (אגה"ק ס"ז), ובמילא

בקל אפשר לטעות ע"י פתויי . . . היא כאשר האדמו"ר שלו מורה לו באצבע דרכו ועבודתו, ואז אין עליו לבוא בטו"מ ובקשות אולי ישנה הרבי החלטתו, ומכ"ש וק"ו שאין לו להביט על ימין ועל שמאל אולי ימצא ענין אחר לענות בו להתעסק בזה.

ולדוגמא: כ"ק מו"ח אדמו"ר (שליט"א) העמיס עליו כמדומה לי, העבודה דמל"ח ומחנה בעירו (ואולי גם במדינתו). וא"כ הרי פשוט שאין עליו לחפש ולהתעסק בחקירות מה הוא מקצוע העבודה של אחרים, וגם לא לרדוף, בנוגע לעצמו, אחרי ענינים שאינו יודע אם שייכים אליו א"ל, עכ"פ עד שימלא במילואו את תפקידו המוטל עליו, ואשר הורו לו עליו באצבע לאמר: זוהי הדרך שלך המובילה בית אל, ובזה תצליח.

וכעבור כמה שנים בזה, הרי א"א להונות לא את אחרים ואפילו לא את עצמו, כי המעשים ויכחו את המצב באשר הוא: מספר פלוני של ילדים וילדות קרבותי לחנוך הכשר, פלוני ופלוני התחילו להניח תפילין ע"י השתדלותי, במספר פ' של בתים התחילו ללמוד ולקרא בספרים כשרים תמורת אינם כשרים, פב"פ התחילו ללמוד תורת החסידות, מספר עקז' של ספרות הכשרה, ובפרט של תורת הדא"ח הפצתי וכו' וכו'.

והנה אם חסר בחשבון, הרי אף שבודאי יש טעמים ע"ז, ובפרט טעם מורא בו"ד יהודי שהוא בעל בחירה, וא"כ צדיק וזכאי הוא, אבל בכ"ז האור חסר, אבל אם אינו מתפעל ועושה את שלו והחשבון מתאים, הרי דרך שער זה עולים כל התומ"צ שלו וכמבואר באגה"ק שם.

(אג"ק ח"ב עמ' רמה)

■ "ההתקשרות בכלל הוא ע"י ההליכה באורחותיו, ומתחלק לשלושה

סוגים"

כמה אופנים בהתקשרות איש אל רעהו, תלמיד לרבו, חסיד לרבי שלו, וכמה מדרגות בזה. ההתקשרות בכלל הוא ע"י ההליכה באורחותיו, ומתחלק לשלושה סוגים, מלמטה למעלה, בהתאם לסוג אורחותיו של זה שמתקשר אליו: (א) מבקש או מצוה לאחרים לעשות — התקשרות המתקשר על ידי זה שמקיים ציווי והוראה זו. (ב) עושה בשותפות עם אחרים — התקשרות המתקשר על ידי זה שמשותף גם כן בזה. (ג) עושה בעצמו — התקשרות המתקשר ע"ז שכאשר נתנה לו אפשרויות מחליף אותו בעשיותיו.

(אג"ק ח"ג עמ' שסא)

■ "צריך הי' לקיים דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר (שליט"א) בפשיטות

מבלי להכנס בחשבונות"

. . . מה שכתב שהי' חולה ברגליו זה איזה פעמים (ותקותי שכבר נתרפא כליל לעת הזאת) אולי צריך הי' לקיים דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר (שליט"א) בפשיטות מבלי להכנס בחשבונות ואריכות ההתבוננות ושאילת עצה לזה. והא עפמ"ש באגה"ק ס"א ובלקו"ת ד"ה יחינו מיומים רפ"ג דהאמונה הוא בחי' רגליו.

(לקו"ש ח"ד עמ' 246)

“כלי מחזיק וממשיך ברכות כ”ק מו”ח אדמו”ר הכ”מ”

. . . איני יודע בפרטיות מצב . . . אבל תמי' היא בעיני, שאף אם התנה מראש שפטור הוא מזה, אבל בשביל מה ולמה עזב את משרתו, שכנראה כר נרחב הוא והצליח בזה, ועתה הלוך ילך לחפש ולגושש בארץ אחרת ובעבודה אחרת, ועוזב כלי מחזיק וממשיך ברכות כ”ק מו”ח אדמו”ר הכ”מ, אשר גם עתה מטה האלקים בידו להמשיך מן באר וענני הכבוד, הן בגשמיות והן ברוחניות, לכל אלו המחזיקים התקשרותם וההליכה בדרכיו אשר הורה ביתר שאת ויתר עז.

(אג”ק ח”ג עמ’ רנד)

לקט קטעים ע"ד מעלת ציור פניו הק', להתעורר בחבלי עבותות אהבה.

■ "כש"צלם של רבו", נשיא דורנו, עומד לנגדו הרי כל המניעות והעיכובים כו' מתבטלים לגמרי"

כאשר עסוקים בהפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה – יכולה להיות ההתעסקות בעבודה זו כתוצאה מכך שלמד הוראה זו (ע"ד ההתעסקות בהפצת המעיינות) ב"קונטרס", ב"לקוטי שיחות" וכיו"ב.

על כך באה ההוראה ד"ראה אנכי נותן לפניכם היום" – שאין להסתפק בעבודה באופן כזה, שכן, אע"פ שלמד ענין זה ב"קונטרס", ב"לקוטי שיחות", הרי הכל טוב ויפה, אבל, אין זה דומה כלל לעבודה באופן ד"ראה אנכי נותן לפניכם היום", היינו, שעבודתו היא באופן כאילו רואה בעיניו ממש את המשלה, נשיא דורנו, שנותן לפניו היום שליחות זו!

. . . ובפשטות: כש"צלם של רבו", נשיא דורנו, עומד לנגדו – הרי כל המניעות והעיכובים כו' למילוי שליחות רבו מתוך שמחה וטוב לבב, או למילוי השליחות בכלל – מתבטלים לגמרי!

אלו שזכו לראות את כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו – בודאי יכולים לצייר לעצמם את תואר פניו, באופן ד"ראה . . . כאילו הוא עומד לנגדו; וגם אלו שלא זכו לראותו – יכולים לצייר לעצמם תואר פניו ("כאילו . . . הוא עומד לנגדו") ע"י ההסתכלות בתמונה, תמונה מדוייקת כו', אשר, במידה ידועה יכול הדבר להתבטא גם ע"י תמונה.

ואין הדבר תלוי אלא ברצונו – שהרי יש ביכולתו של האדם להזכר על דברים שונים, אם ירצה להזכר על דברים של מה בכך, או אפילו דברים חשובים כו', אלא שחשיבותם אינה מגעת לחשיבות דזכרון תואר פני רבו, ואם רק רוצה – יכול הוא לזכור תואר פני רבו, ועד כדי כך, שזכרון זה יהי' באופן "כאילו . . . הוא עומד לנגדו".

(משיחות ש"פ ראה ה'תשמ"ו - תו"מ התוועדות ח"ד עמ' 311)

■ "גם אלה שלא הי' להם 'דערהער' יכולים עתה ע"י ציור פני הרבי לקבלו"

ישנם כאלה שאף פעם לא היו אצל הרבי. ישנם גם כאלה שבפועל ממש ראו את הרבי, ולא רק פעם אחת אלא פעמים רבות, אבל לא נפעל אצלם דבר, כך, שלאמתו של דבר לא היו אצל הרבי אף פעם, "זיי האבן ניט דערהערט",

ורק נדמה להם שראו את הרבי.

וכיון שכן, יכולים לחשוב שעכשיו כבר אבוד.

על זה באה ההוראה מפסח שני – שגם אלה שלא הקריבו פסח ראשון, ואפילו אם הסיבה לכך היא באשמתם ("לכם"), יכולים לתקן את העבר ע"י הקרבת פסח שני, ועד"ז בנדו"ד, שגם אלה שעד עתה לא היתה אצלם הכרה והרגשה כו' יכולים מכאן ולהבא להכיר ולהרגיש ("דערהערן"), ועי"ז לתקן גם את העבר.

וטעם הדבר – כאמור – שהרבי אינו מבודד וחסידים אינם מבודדים, ומצד הכח של הרבי שנמצא אצל החסידים, יכולים גם עתה להכיר ולהרגיש, ואפילו אם עד עתה לא הכירו והרגישו.

ומהעצות לזה – ציור פניו של הרבי:

כל מי שהי' אצל הרבי ביחידות – יצייר לעצמו את פני הרבי כפי שנכנס אליו ביחידות. ואלה שלא ראו את הרבי, יציירו לעצמם את פני הרבי באמצעות תמונה.

ציור פני הרבי הוא ע"ד ובדוגמת ראיית פניו, שיש בזה עילוי לגבי לימוד תורתו, בדוגמת מעלת הראי' לגבי שמיעה.

וההתבוננות בציור פני הרבי תעורר אותם לבוא להכרה והרגשה ("דערהערן"), גם אם עד עתה לא היתה אצלם הכרה והרגשה.

(משיחת מוצאי פסח שני ה'שי"ת – תו"מ ח"א עמ' 50)

"כאשר לומדים מאמר, שיחה, רשימה או מכתב מהרבי, צריכים להתבונן ולהזכר בהציור של הרבי"

ועוד וגם זה עיקר שלימוד מכתבו של הרבי (ועד"ז כל עניני תורתו) צ"ל באופן ד"כל האומר שמועה מפי אומרה יהא רואה בעל השמועה כאילו הוא עומד כנגדו".

. . . ומזה מובן גם בנדו"ד – שכאשר לומדים מאמר, שיחה, רשימה או מכתב מהרבי, צריכים להתבונן ולהזכר בהציור של הרבי [כולל גם אלה שלא ראוהו, שיציירו לעצמם את הרבי באמצעות תמונה] כמו שעומד כנגדו!

– פעם שאל אדמו"ר הזקן את בנו אדמו"ר האמצעי באיזה התבוננות התפלל בר"ה, והשיב, שהתפלל בהתבוננות ד"וכל קומה לפניך תשתחוה". ואתה, שאל אדמו"ר האמצעי את רבינו הזקן, באיזה התבוננות התפללת, והשיב, אני התפללתי עם ה"סטענדער". – אנו לא שייכים לענינים כאלה, אבל, יכולים אנו לכל הפחות להסתכל על ה"סטענדער" שעליו התפלל הרבי!...

(משיחת יום ב' דחגה"ש ה'שי"ת – תו"מ ח"א עמ' 92)

"חסידים צריכים לזכור בכל ענין . . הרבי"

ועד"ז בנוגע לחסידים ("בא אונדז חסידים") – שהתחלת ועיקר כל הענינים היא ההכנה לשמה בב' הענינים האמורים: "אפזאגן זיך פון גשמיות און איבערגעבן זיך מקיים זיין דעם רבי'נס רצון, וואס דאס איז דער רצון פון עצמות א"ס ב"ה".

חסידים צריכים לזכור תמיד, בכל ענין וענין, אודות החיים הרוחניים שלהם והקשר שלהם עם רוחניות — שזהו הרבי.

חסיד צריך לומר את הקאפיטל תהלים של הרבי, לצייר לעצמו ציור פניו, וללמוד מתורתו ("לערנען זיינעם א ווארט") — מאמר חסידות, שיחה או סיפור.

(משיחת כ"ף מנחם אב ה'ש"ת - תר"מ ח"א עמ' 169)

"יתבונן איך יראה המצב כאשר . . יקום בעל ההילולא"

כאשר יתבונן איך יראה המצב כאשר תיכף ומיד יקום בעל ההילולא, ויתפוס יהודי בצווארון שלו, ויראה את עבודתו במשך שבעים שנה בהם נמצא נשמה בגוף בעולם הזה, ויאמר על כך "ראו גידולים שגידלתי", הרי מוכנת ההוספה שזה יביא בעבודתו. ויה"ר שגם חשבון זה ייעשה באופן של שירה ובאופן דשמחה וטוב לבב.

(משיחת ש"פ בשלח ה'תשמ"א)

"הידיעה שתיכף ומיד נכנס כ"ק מו"ח אדמו"ר — פועל לסיים

מעשינו ועבודתינו"

. . . ובפרט בהביטול וההתקשרות אל כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא הדור, "הנשיא הוא הכל", שבכאור"א מציאותו וכל עניניו, בכל מכל כל, נעשים קודש לנשיא הדור, עי"ז שמלאים וחדורים בקיום שליחותו של נשיא הדור — משה רבינו שבדור, גואל ראשון הוא גואל אחרון — שענינו העיקרי "להביא לימות המשיח" בפועל ממש.

ולהוסיף, שהידיעה שתיכף ומיד נכנס כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (כיון ש"הקיצו ורננו שוכני עפר") ומביט על כאור"א מהחסידים והמקושרים לבחון מעמדו ומצבו כו', מעוררת ופועלת לסיים ולהשלים (גם מלשון שלימות) את כל מעשינו ועבודתינו.

(משיחת ש"פ וארא ה'תשנ"ב - ספרה"ש ח"א עמ' 266)

"מקיף סוף סוף נכנס בפנימיות"

ומ"ש שבני מערבא לא ראו רבי מימיהם, וגם השבוע ששהה כ"ק מו"ח אדמו"ר הי' זה בדרך מקיף, הרי מקיף סוף סוף נכנס בפנימיות, ואחד הדברים בזה (בדרך מלמעלמ"ט הוא) כשמשתדלים להמשיך המקיף בפנימיות ע"י עבודה, והרי שני הדברים ביד זקני אנ"ש שבירושת"ו הוא, ע"י שיחזור לפנייהם מאמרי דא"ח שתורתו של הרבי ה"ז בפנימיותו ועצמותו, וע"י שידריכום בהנהגותיו בדרך אשר הורה לנו בחיי היום יומי.

(אג"ק ח"א עמ' צ)

■ "ע"ד הפחד בלילות . . בודאי יש אצלו תמונת כ"ק מו"ח אדמו"ר בפורמט כ"ס"

מש"כ ע"ד הפחד בלילות: יבדוק התפילין והמזוזות, ידקדק יותר בקשעהמ"ט ועל מטתו יחזור בע"פ או במחשבה לחוד איזה שורות מתניא, ילמוד איזה פעמים שער הבטחון בס' חוה"ל, ויסיח דעתו מהפחד, היינו אפילו לא להלחם בו. ומעצמו יחלש עד שיפטר מזה לגמרי. ובודאי יש אצלו תמונת כ"ק מו"ח אדמו"ר בפורמט כ"ס.

(אג"ק חי"א עמ' קסב)

■ "אודות ברקים ורעמים . . יהי' בקירוב מקום אליו תמונת כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע"

כמה שכותב אודות ברקים ורעמים, הנה יבדקו את התפילין שלו וכן את המזוזות בדירתם, ויהי' בקירוב מקום אליו תמונת כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע ובפרט בזמנים שהנ"ל רגיל, ואז הרי גם בהתבוננות קלה יסור ממנו כל הפחד מלבד האמור במרז"ל, שניתנו לפשט עקמימות שבלב.

(אג"ק חי"ב עמ' רסו)

■ "קען אין דעם בעת החזרה מקויים ווערן מארז"ל כאילו בעל השמועה עומד לפניו"

קענענדיק את הו"ח אי"א נו"נ בעל מדות וכו' מו"ה יעקב שי' הכהן כ"ץ מערערע יארען, און וויסענדיק דעם זכות וואס ער האט געהאט צו הערן פערזענליך פילע מאמרים און שיחות פון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, און זיין איבערגעבענקייט צו עם און די ברכות וואס ער האט זוכה געווען צו באקומען, איז דאס פארשטענדליך, אז דאס חזרת מאמר אדער שיחה, דורך עם, קען אין דעם בעת החזרה מקויים ווערן דער מאמר חז"ל, כאילו בעל השמועה עומד לפניו, וואס דאס גיט צו אין דער הצלחה פון דעם זאגען און אין דער ווירקונג, וועלכעס ווערט ערווארטעט.

(אג"ק חכ"ד עמ' לא)

■ "מזמן לזמן צריך כאו"א לצייר לעצמו פני קדשו של הרבי"

ברשימת המאסר (דשנת תרפ"ז) מספר הרבי אודות מחשבותיו בנוגע לבני ביתו שפעלו אצלו נמיכות הרוח, ומסיים: דום מלהרהר — הבריק במוחי — ובאור ברק זרח ברעיוני ... הלא הכל מאת האלקים... הם תלויים בי אני תלוי במי שאמר והי' העולם... וברגע זו... עליתי בשמי רום במחשבות גבוהות... ובזכות אבות הקדושים.....

(אותיות המחשבה) ועד"ז בהמשך הרשימה: אינני רשאי לחשוב מחשבות כאלו הפועלות נמיכות הרוח... המקום והזמן דרושים... אמצת הלב והגבהת רוח... מתוך התבוננות... בציור פני

קדש הקדשים הוד אמור"ר הרה"ק זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע..... (אותיות המחשבה).....

אבא אבא קדישא.....

הרבי נותן עצה — שכאשר יושבים ב"תפיסה", במצב של נמיכות רוח כו', אזי העצה היא להתקשר אל הרבי ע"י ציור פני קדשו.

מזמן לזמן צריך כאו"א לצייר לעצמו פני קדשו של הרבי, ולהזכר בדברים ששמע מהרבי. — גם אלה שלא ראו את הרבי יכולים לצייר לעצמם פני קדשו ע"י תמונה, וללמוד מתורתו.

צריכים אנו לדעת שיש לנו "אבא קדישא"... ובמילא, אין מה לדאוג!

ועי"ז יתוסף עוד יותר בקבלת ההשפעות מהרבי — בהתאם להבטחתו שרועי ישראל "לא יפרדו מעל צאן מרעיתם" — בכל המצטרך, הן ברוחניות והן בגשמיות, בבני חיי ומזונא רויחא.

(משיחת ל"ג בעומר ה'תש"ר - תו"מ ח"א עמ' 76)

■ "אם אינו זוכר מעצמו — "שאל אביך ויגדך", או אצל המשפיע והמדריך שלו"

העצה לזה היא: "זכור את אשר עשה לך עמלק גוי' לא תשכח" — לא רק התוצאות מפעולות עמלק, אלא גם את עצם ענין הקרירות, שזהו דבר שהוא היפך מציאותו של ישראל.

וכפתגם הידוע: שיהודי הוא אש — פייער (היפך בתכלית מענין הקרירות), כידוע הסיפור עם אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע ואחיו, שגדלו בבית אדמו"ר (הצ"צ, ואח"כ בנו אדמו"ר מהר"ש), וראו אופן נסיעת חסיד אל הרבי, ואופן כניסתו ליחידות, און ווי א חסיד לעבט דערמיט עד לשנה הבאה (או לפעם הבא שיגיע אל הרבי). והיינו שחסיד נמצא תמיד "בדרך" אל הרבי, אלא שעמלק רוצה לפעול "אשר קרך בדרך", ועל זה צריך להיות "זכור" שקרירות הוא היפך מציאותו (כי מציאותו הוא אש).

תורה בכללות ופרטות נאמרה. כשם שצ"ל "זכור גוי' לא תשכח" בנוגע לעמלק, כן הוא בכללות עבודת האדם — שצ"ל ענין הזכרון, וכמ"ש "זכור ימות עולם". ואם אינו זוכר מעצמו — "שאל אביך ויגדך", או אצל המשפיע והמדריך שלו.

"זכור" — א איד דארף שטענדיק געדיינקען, ו"אל תשכח" — קיינמאל ניט פארגעסן. וכסיפור הידוע של נשיא דורנו, שתמיד צריך אדם לשאול את עצמו "וואס געדיינקסטו".

ובכללות — צ"ל ה"זכור" ו"אל תשכח" בזה, אז ער געדיינק שטענדיק אז ער איז א איד וועלכער איז פארבונדן מיט אידישקייט, ויהדות הוא דבר אחד עם יהודי. וענין זה הוא תמיד בזכרונו עד שחולם על זה גם בלילה (במכ"ש מחלום הבא מהרהורי לבו ביום, עאכו"כ בנוגע ליהדות שהוא כל מציאותו, ולא הרהור בלבד).

(משיחת ש"פ זכור ה'תשמ"ט)

■ "ער זאל זיך אפרייסן פון זיך און פון דעם גאנצן ארום, און זיך אוועקשטעלן אין א מעמד ומצב אז אט איז ער און אט איז דער רבי נ"ע"

. . . מאנט מען בא אים (אן ענין וואס בא אים ווייזט זיך אויס אז דאס איז א דבר והיפוכו):

אז צוזאמען דערמיט וואס ער ווייס אז ער געפינט זיך ביום ה' פ' חיי שרה תשמ"א, אין ברוקלין און ער האט זיינע געשעפטן —

איז אבער די מינוט'ן (אדער שעות) וואו דו געפינסט זיך אין א מקום קדוש, וואו כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו האט געלערנט און געדאווענט, און געבענטשט אידן, און מקבל געווען בקשות, און האט זיך מצטער געווען בצערן של ישראל, און משתתף געווען בשמחתן של ישראל וואס געפינען זיך בכל קצוי תבל — זאלסטו פועל זיין בא זיך אז אין די מינוט'ן זאל זיין "תורתו אומנתו", איצטער ביסטו א חסיד פון דעם רבי'ן נשיא דורנו, וואס ער איז ממלא מקומו פון בעל יום ההולדת, און אלס א חסיד דארפסטו בא זיך פועל זיין אז דו ווערסט אויס מציונות פאר זיך!

דו ווייסט אז דו ביסט אין ברוקלין, במילא דארפסטו זיך פירן אין אן אופן ווי מ'פירט זיך אין גלות — דאס איז אבער ניט שייך צו דייע איבערלעבונגען, צו דיין חיות, צו דיין חלב ודם, דיין תענוג און קאך.

און דערפאר מאנט מען בא דיר, אז בשעת דער פארברענגען וואס ער קען דאך געדויערן אזוי פיל און אזוי פיל שעות (עכ"פ אזוי פיל און אזוי פיל מינוט'ן) — זאלסטו פועל זיין בא זיך, אז אט די רגעים אדער שעות ביסטו ניט פב"פ וואס געפינט זיך אין ברוקלין, און אז ס'איז שנת תשמ"א און חודש חשון און עשרים בחשון.

. . . אבער ביחד עם זה זאלסטו פועל זיין בא זיך אז אט די רגעים ביסטו ניט אט-דער דו ביסט מער ניט ווי א חסיד פון נשיא דורנו!

. . . ובפשטות מיינט דאס:

ער זאל זיך אפרייסן פון זיך און פון דעם גאנצן ארום, און זיך אוועקשטעלן אין א מעמד ומצב אז אט איז ער און אט איז דער רבי נ"ע.

. . . און דאס מיינט בפשטות, אז ניט ער זאל קוקן אויפן זייגער און זאגן ס'איז שוין "פאסט איין מינוטע" וואס ער האט זיך מתבונן געווען אין דעם ענין — נאר ער זאל פארגעסן אויפן זייגער, פארגעסן אויף זיך אליין.

און אע"פ אז ער געדיינקט אז ס'איז דורכגעגאנגען 120 יאר פון דעם יום הולדת ביז איצטער — זאל ער פילן, עכ"פ אין די רגעים. און נאכמער — אין די שעות, אז דאס איז א דבר חדש ממש.

און אויב דער "נוזכרים" וועט זיין אין אזא אופן, וועט דאס אויך ארפקומען ביי אים אין "ונעשים", און "ונעשים" ניט אין דעם ווי ער וועט דאס איבערלעבן און ווי ער וועט טארכטן און ווי דאס וועט אויף אים פועל זיין — נאר דאס וועט ארפקומען אויך אין "מעשיך" און אין "דרכיך" (כנ"ל).

(משיחת כ"ף מ"ח ה'תשמ"א)

■ "דער רבי האט אויף אים א קוק געגעבן" נתן לו את הכח להוליד אדם חדש

הרבי נתן כח לכל החסידים והמקושרים שבכל מקום שבו נמצאים יוכלו למלא את התפקיד והשליחות לעשות מגשמות רוחניות, וכך לפעול על הזולת ולעשות ממנו אדם חדש.

. . . מבלי הבט על מעמדו ומצבו הקודם, הרי ע"י ראייתו של הרבי שהסתכל עליו ("דער רבי האט אויף אים א קוק געגעבן"), נתן לו את הכח להוליד אדם חדש.

ויש להביא דוגמא לדבר — ממ"ש בע"ח שב"ביצת בת היענה נולד האפרוח ע"י הסתכלותה זמן מה".

. . . בכח הראי' שהסתכל כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע על יהודי אחד בשמח"ת בלויבאוויטש, הצליח אותו יהודי להשאר על עמדו (לפי ערכו) לאחרי כו"כ שנים בבואו לאמריקא.

(משיחת כ"ף מנ"א ה'תש"י - תר"מ ח"א עמ' 166)

■ לחשוב על הרבי כל יום

מספר א' מאנ"ש שיחיו: כשנכנסתי ליחידות אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א באחת השנים הראשונות לנשיאותו, אמר לי הרבי שליט"א (תוכן): "יעדער יונגערמאן דארף טראכטן יעדער טאג פאר ברכות השחר אדער נאך ברכות השחר [נ"א: פאר מודה אני אדער נאך מודה אני] אויף דעם רבי'ן דער שווער", ובאומרו מילים אלו פרץ בבכי.

(כפר חב"ד' 525)

■ "רועה אמיתי של ישראל, מסתכל בה בשעה זו"

תסתכל בתמונתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר בעת שמרגישה חלישות רצונה הטוב ותזכור אשר גם הוא בהיותו רועה אמיתי של ישראל, מסתכל בה בשעה זו. ויועיל.

(מכתב"ק)

■ "המעלה של ציור העינים כמו שהי' בעת חיים חיותו בעלמא דין"

רש"ג: כשכ"ק מו"ח אדמו"ר הי' נכנס לחדר אביו כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע הי' נכנס בלבושי שבת, ועורך הכנות כבשעה שהי' נכנס אליו ל"יחידות".

כ"ק אד"ש: ענין זה מפורש במאמרו של כ"ק מו"ח אדמו"ר שנאמר בסמיכות להסתלקות אביו כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, ובו הוא מבאר די"ל שזהו"ע דקדושה לא זזה ממקומה, ותשמישי קדושה בקדושתן הן עומדים כו' ומקום התורה והעבודה של צדיק בקדושתו הוא גם לאחר עלותו מחיי הגופות לחיים האמיתיים והארת אור עבודתו נשאר במקומו, די"ל שהמקום שבו למד ועסק בתורה וכל כליו שהשתמש בהם לצרכי העבודה קדושתו עליהם מחלקי בירוורו בעולם".

אור וחום ההתקשרות

וממשיך שם ב"מעשה רב": "וראיתי פעם כי כ"ק אאמו"ר הרה"ק הכ"מ נכנס לחדר אביו כ"ק אאמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ ז"ע והיו עוד סדרי החדר כמו שהיו בחייו (זה הי' בערך בשנת מ"ה או מ"ו) ונכנס לבוש בחגורה ועמד אצל השולחן למול כסא שבתו, ושפתיו נעות כמדובר, ובכה הרבה". ועד"ז מסופר בכ"מ.

רש"ג: מהי המעלה של ציור הענינים כמו שהי' בעת חיים חיותו בעלמא דיין?

כ"ק אד"ש: נזכרים על מה שהי'.

רש"ג: מהו המיוחד בשולחנו?

כ"ק אד"ש: שולחן הוא כמו משכן. ואפי' שולחן של יהודי סתם שלמד עליו ועסק במעשה המצוות — פועל הדבר זיכרון בעץ הגשמי של השולחן. ובמיוחד שולחן של אדמו"ר נ"ע שהי' לומד עליו יומם ולילה, ועשה שם כל עניניו. ה"ה, איפוא, לציור וזכרון הענינים — כפי שהיו בחיים חיותו בעלמא-דין, שזהו ענין נעלה.

ידוע המעשה מהבעש"ט — שישן פעם ונעלי בית (פאנטאפל) שלו היו מונחים ליד המטה. משהגיע המשרת לנקות את החדר לא ידע אם להזיזם או לא, ובסופו של דבר נמנע מלהזיזם, כשהקיץ הבעש"ט אמר לו "יישר-כח" על כך.

וזהו ג"כ מה שאיתא בגמרא על רבי "כל בי שמשא (ערב שבת) הוה אתי לביתי". ומובא בספר חסידים ש"הי' נראה בבגדים חמודות שהי' לובש בשבת . . . ופוטר את הרבים ידי חובתן בקידוש היום".

ר"כ: מהי הרבותא בכך הרי גם אליהו הנביא מתגלה?

כ"ק אד"ש: אלי' הנביא עלה בסערה השמימה, ועדיין הוא קיים בגופו ובנפשו, וממילא אין בכך כל פלא. אולם רבי נפטר מעלמא-דין ועשו עמו את כל הענינים שעושים עם יהודים. וכיו"ב.

ר"כ: פעם כשזכיתי להיכנס ליחידות לכ"ק אדמו"ר (מוהרי"צ) נ"ע והשיב לי על שאלתי — כי שאל על כך את אביו (מוהרש"ב) נ"ע, והשיב לו על כך תשובה, וזאת, בזמן שהוא הי' כבר שלא בעלמא דיין.

כ"ק אד"ש: זהו ענין רוחני, משא"כ לגבי רבי ש"הוה אתי לביתי" בגשמיות ו"פוטר את הרבים י"ח בקידוש היום".

(החמ"ל במסיבו ח"א עמ' קמו)

■ "נזכרים ומציירים לעצמם איך שהי' נראה מקודם . . . וזה פועל בדיוק כאילו הזריעה היתה עכשיו"

ענינם של ספיחים הוא, שאע"פ שכעת לא נזרע, הזריעה התבצעה זמן רב לפני כן, אעפ"כ צומח עכשיו, עד כדי כך שמספיחים אלו צומחים ספיחים נוספים, שזהו ענין של "ספיחי ספיחים". ובספיחים שצומחים לא ניכר אם הם ספיחים או שצמחו מזריעה, וכמובא בנוגע לספיחי שביעית, שאי אפשר להכיר אם נזרעו בשביעית או שהם ספיחי שביעית, וצריך לסמוך על דברי אדם אחר.

ועד"ז בנוגע לענינו:

אע"פ שכשנוסעים הרי חסר ענין הראי', אולם מכיון שנזכרים ומציירים לעצמם איך שהי' נראה מקודם, הרי זה בדוגמת הספיחים, וזה פועל בדיוק כאילו הזריעה היתה עכשיו.

. . . וכיודע הסיפור מהצמח צדק שכמה שנים לאחרי הסתלקותו של אדמו"ר הזקן, הרי בשעה שניגנו את ניגונו של אדמו"ר הזקן הי' אצלו "בעל השמועה עומד כנגדו".

. . . לכן אע"פ שנוסעים, הרי לא יחסר שום דבר, מכיון שישנו ענין הספיחים, כנ"ל. ובפרט שזוהו הפסק אך ורק בזמן, ולאחר מכן נתראה שוב, הרי זה בודאי מוסיף תוספת חיות.

(משיחת ש"פ תצוה ה'תשכ"ז)

"חסידיים עמלו במשך שנים לזכות לראות את הרבי"

פעם סיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר: החסיד ר' זלמן זלאטאפאלסקי שהי' חסיד של כ"ק אדמו"ר מוהר"ש נ"ע השתוקק מאד לראות את אדמו"ר מהר"ש לאחרי הסתלקותו. והתייעץ בזה עם כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע, ואחרי כו"כ ענינים, ואחרי הכנות רבות שכ"ק אדמו"ר נ"ע נתן לו — אחד ההכנות הי' לישון עם גארטעל — הופיע אצלו כ"ק אדמו"ר מהר"ש.

זה סיפור של חסיד זקן.

צריך הי' להעשות סיפור ("דארף זיך מאכן א מעשה") עם אברך שהתנהג שלא כדבעי באיזה ענין. הרבי מסר אליו וכו', דיברו איתו ולא הועיל, עד שהרבי עצמו התגלה לו בחלום, ובמקום זה שהי' אמור להשפיע גם על השני, אז גם הוא...

כשיתבונן איך שחסידיים עמלו במשך שנים לזכות לראות את הרבי, והוא סוחר הרבי אליו לתוך הברוך בו הוא נמצא...

אילו זכה — אזי הזכות לראות את הרבי היתה באופן אחר, אבל כעת הרבי הופיע אליו במטרה לשוחח איתו על ענין פחות וכו'...

(משיחת יום שמח"ת תשט"ו)

"ראי' או שמיעת קול צריך לפעול שלא ישכח לעד"

הסבא משפאלע — דער שפאלער זיידע — הי' איש נלהב מאד, ביתר שאת ויתר עז על שאר חבריו תלמידי המגיד. בביקורו בליאדי אצל רבינו הזקן — שנת תקס"ט או תק"ע — סיפר, אשר בהיותו בן שלש שנים ראה את הבעש"ט "און ער האט מיר אראפגעלייגט די הייליגע האנט אויפן הארצן און פון יעמאלט אן איז מיר ווארעם".

תנועת צדיק, ומכל שכן ראי' או שמיעת קול צריך לפעול שלא ישכח לעד.

(היום יום יד טבת)

"וואס דאס אליין (תואר פני קודשו) גיט צו אין אהבה ויראה וכו'"

דורך דעם עצם ידיעה אין הנהגת אדנ"ע בזמן "ניתל" — קען מען אויסנוצן די צייט אויף זיך

אור וחום ההתקשרות

מצויר זיין דמות פני קדשו פון דעם רבי'ן נ"ע (דורך דער תמונה וואס מ'האט פון אים, ועאכו"כ די וואס האבן אים אליין זוכה געווען זען), ע"ד והיו עניך רואות את מוריך, דער מייסד פון ישיבת תומכי תמימים — וואס דאס אליין (תואר פני קדשו) גיט צו אין אהבה ויראה וכו' — און ווי ער האט זיך געפירט, על מנת צו גיין בדרכיו ואורחותיו אשר הורנו.

(מש"ח ש"פ וישב א' דחנוכה ה'תשנ"ו - ספ"ה ש"א עמ' 193)

■ "זען פאר זיך דעם געשטעלט פון א אדם קדוש גיט צו כח צו גיין בדרך התורה והמצוות"

. . . אפשאצנדיק אייערע ערנסטע אינטערסירונג און דויערענדע הילף און מיטארבעט לטובת דעם "מרכז לעניני חינוך" און אין דער לעצטער קריטשער צייט. גיט עס מיר גרויס פארגערינגען צו שיקן אייך א מתנה אין נאמען פון "מרכז לעניני חינוך" די בייגעלייגטע בילד פון כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א, אלס אויסדרוק פון אונזער טיפער אנעקעונג און דאנקבארקייט צו אייך, ליבער פריינד.

זיכער איז אייך באקאנט דער מאמר רז"ל [סוטה לו, בן אז דאס זען פאר זיך דעם געשטעלט פון א אדם קדוש גיט צו כח צו גיין בדרך התורה והמצוות. ווינטש איך אייך אז דמות דיוקנו פון כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א זאל אייך צוגעבן פרישע כחות צו טאן פיל גוטעס בכלל, און בפרט אין דער זעמינזאמער ארבעט פון דער פארצוויגטער טעטינקייט פון "מרכז לעניני חינוך" פון וועלכער כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א איר און איך זיינען הארציג פאראינטערסירט און מיר זאלן אלע זוכה זיין צו זען פיל נחת פון דער דאזיגער הייליגער ארבעט.

(אג"ק ח"ג עמ' פא)

■ "תחזיקו אצלכם מאמר של הרבי, וגם תמונה שלו"

ברצונכם תלוי הדבר — שהרי הרבי בודאי רוצה — ואם רק תרצו בכך, יפעל הרבי את רצונו בשליחות זו על ידכם.

תאמרו את הקאפיטל תהלים דעתה — קאפיטל ע"א — כפי שנוהגים כל החסידים, כדי שיוקלט אצלנו מה שהרבי רוצה מאתנו.

וכמו כן תחזיקו אצלכם מאמר של הרבי, וגם תמונה שלו.

(לכמה מהתמימים הנוסעים בשליחות המל"ח י"ב מנ"א - תורת מנחם ח"א עמ' 161ב)

■ תמונת הרבי בברית מילה

לאחד שכתב ששמע שיש הוראה להניח תמונת הרבי בשעת הברית מילה למראשותיו של הילד, ענה הרבי:

נראה שכבר נפלו שיבושים בדבר זה. ההוראה אינה להניח למראשותיו של התינוק — שזה עלול להפריע את המוהל במלאכתו, אלא להניחה על ברכי הסנדק.

וכל עיקרו של מנהג זה הוא רק אצל אלו החסידים ואנ"ש, שאילו הי' באפשרותם לכבד את הרבי בסנדקאות הי' רצונם עז לזה, ורק עבורם היא ההוראה הנ"ל.

(היכל מנחם ח"ג עמ' רחב)

תמונת הרבי בשעת האכילה

לא' שהתאונן ביחידות שאוכל ומתענג והוא בעל תאוה כו', ענה לו הרבי:
"בעת האכילה יהי מונח לפניך תמונה של כ"ק מו"ח אדמו"ר".

(מיחידות לא')

"פארן שלאף . . מצייר זיין, זיין הייליקע צורה אויף וויפל איר געדיינקט"

. . . לדעתי האט איר געדארפט בודק זיין די מזוזות פון אייער וואהונג, און פארן שלאף לערנען עטלעכע שורות על כל פנים אין די שיחות פון כ"ק מו"ח אדמו"ר און מצייר זיין, זיין הייליקע צורה אויף וויפל איר געדיינקט, און בעזה"י האף איך אז איר וועט מיר אנזאגען א בשורה אז אייער שלאף בעסערע זיך.

(אג"ק ח"ד עמ' רו)

מקורות לציור פני הרב

. . . כמדומה שאמרתי לכת"ר שי' כשאמר לי מ"ש הרמב"ן בנוגע לראיית פני צדיק שראיתי עד"ז באיזה ספר, והנה מצאתיו בס' ויוסף אברהם להרב ליפשיץ (מונקאטש תרצ"א) ס"ק ל"ד ומביא שם שמדובר עד"ז בדבר"ת חלק א' אות ז"ך להרה"צ ממונקאטש.

(אג"ק ח"ה עמ' קח)

"יקחו משקה, ויציירו לעצמם את פניו של הרבי"

. . . ומובן, שבמקום ש"שכינתא שריא" נמצא גם הרבי, להיותו תמיד ביחד עם השכינה — עד"ד שמצינו בחז"ל בנוגע למלאך מיכאל (שעומד לימין השכינה, "מיכאל בימינו") "כל מקום שמכאל נראה שם הוא כבוד השכינה", כך שהימצאותו של מלאך מיכאל מורה על הימצאותו של הקב"ה, והימצאותו של הקב"ה מורה על הימצאותו של מלאך מיכאל.

וכיון שנמצאים כאן יהודים כאלה שבשמח"ת שעבר היו יחד עם הרבי, ויהודים כאלה שקיבלו ברכות והבטחות מהרבי,

— האמת היא שגם ברכות הם הבטחות, כי, הרבי אמר פעם: בקשה שלי היא פקודה, ומובן, שענין זה הוא (לא רק למטה, אלא) גם למעלה, ונמצא, שהברכה של הרבי, שזוהי בקשה מהקב"ה,

אור וחום ההתקשרות

היא, פקודה להקב"ה כביכול, ובמילא ה"ז גם הבטחה —

יקחו משקה, ויציירו לעצמם את פניו של הרבי, ויאמרו לרבי לחיים... ויבקשו או אפילו ידרשו את קיום ברכתיו והבטחותיו.

וכדי שיהיו "כלים" לקבל הברכות וההבטחות — יקבלו על עצמם ענין מסויים לחיזוק ההתקשרות (אבל לא יכבידו על עצמם יותר מדי).

(משיחת ליל שמח"ת תשי"א - תו"מ ח"ב עמ' 43)

■ "באלד וועט דער בעל ההילולא אויפשטיין און אננעמען א אידן פארן קאלנער און ויזן אויף עבודתו"

בשעת ער וועט זיך מתבונן זיין, אז ס'וועט זיין "והקיצו ורננו שוכני עפר" ובתוכם כ"ק מו"ח אדמו"ר, און ער וועט דארפן צושטעלן צו משיח'ן צי צו דעם אויבערשטן דעם ו"ראו גידולים שגידלתי", וועט ער נעמען זיינער א תלמיד, צי איינער וואס האט באקומען א שייכות צו אים דורך די פעולות — און וועט אנווייזען אויף די פעולות וואס ער האט אויפגעטאן במשך זיבעציק יאר, און וועט זאגן "ראו גידולים שגידלתי" —

איז אפי' אויב ער איז זיך בד"כ מצדיק מיט אלע הצדקות — איז בשעת ער וועט זיך מתבונן זיין אז באלד וועט כ"ק מו"ח אדמו"ר אים אננעמען און באוויזן זיינע פעולות — איז דאך מובן דער תוספת וואס ער וועט צוגעבן בעבודתו.

. . . איז בשעת ער וועט זיך מתבונן זיין ווי ס'וועט אויסזען ווען באלד וועט דער בעל ההילולא אויפשטיין און אננעמען א אידן פארן קאלנער און ויזן אויף עבודתו במשך די זיבעציק יאר וואס ער געפינט זיך א נשמה בעוה"ז, און וועט זאגן אויף דעם "ראו גידולים שגידלתי" — איז דאך מובן די הוספה וואס דאס וועט ברענגען בעבודתו.

(משיחת ש"פ בשלח ה'תשמ"א)

קטעים ע"ד חשיבות ההליכה לה'אוהל' ומעלת ההשתתחות.

■ "דארף מען . . גיין אויפן ציון, מיט שאלות ובקשות, שרייבן פדיונות, און בעטען רחמים און ברכות"

וואס דערפאר איז אע"פ וואס ס'איז שוין שלושים שנה זינט די הסתלקות פון כ"ק מו"ח אדמו"ר, און מ'קען מיינען אז וויבאלד מ'איז שוין דרייסיק יאר אלט, א "בן שלושים לכח", און מ'איז אויסגעוואקסן — קען מען שוין שטיין אויף די אייגענע פיס —

זאגט מען אז "רועי ישראל לא יפרדו מעל צאן מרעיתם", און מ'איז פארבונדן מיט אים איצט פונקט אזוי ווי דאס איז געווען אין דער ערשטער רגע און אין דעם ערשטען טאג נאך די הסתלקות!

און דערפאר דארף מען זיך אנהאלטן אן דער "קלאמקע", ביז אנהאלטן זיך אין אן אפענער טיר, און גיין אויפן ציון, מיט שאלות ובקשות, שרייבן פדיונות, און בעטען רחמים און ברכות, ביז אז מ'בעט אויך עס זאל זיין "והוא יכלכלך" — אז ער זאל אויך מאכן די כלים מיט וואס אויפצונעמען די ברכות.

(משיחת ש"פ יתרו ה'תשמ"ח)

■ "העצה היא לחזק את ההתקשרות ע"י ההשתתחות"

ידוע ש"אפתשטותא דמשה בכל דרא ודרא", ויתירה מזה, "אין דור שאין בו כמשה". ובדורנו זה הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ.

ומזה מובן ששליחותו של כ"ק מו"ח אדמו"ר, ששלח או שולח או ישלח את פלוני למקום מסויים לברר חלקו בעולם, היא, בדוגמת השליחות של משה בנוגע לכיבוש הארץ, כי, תוכן השליחות דמשה בכיבוש הארץ הוא לעשותה ארץ ישראל המוקדשת מכל הארצות, וזהו גם תוכן השליחות דמשה שבדורנו בבירור חלקו בעולם — המקום שאליו שלחו כ"ק מו"ח אדמו"ר ונתן לו את הכחות לבררו — לעשותו ארץ ישראל, חולין על טהרת הקודש.

ומההוראות שעלינו ללמוד מפרשת המרגלים — שלא לערב את השכל ולעשות איזה שינוי, אפילו שינוי הסדר בלבד, בדברי הרב, כ"ק מו"ח אדמו"ר, גם כשנדמה לו שע"י שינוי זה יצליח יותר בשליחותו, כי, בשינוי קצת מדברי הרב אפשר לטעות עד בדומה לטעות המרגלים, ובמכ"ש וק"ו: ומה המרגלים שנאמר עליהם "כולם אנשים ראשי בני ישראל המה", כשינוי מדברי משה, באו לטעות עד שאמרו "לא נוכל לעלות וגו'" — אנשים כערכנו עאכ"כ.

אור וחום ההתקשרות

... ולכן התנאי העיקרי במילוי השליחות הוא – שמירת דברי הרב, ללא שינוי, וללא עירוב השכל, מתוך קבלת עול דוקא.

והנתינת כח על זה, בפרט עכשיו לאחרי ההסתלקות, היא, ע"י ענין ההשתטחות – "נשתטח על קברי אבות".

... ענין ההשתטחות הוא ההליכה על קברו מתוך ידיעה "אז דא איז ער"... ומציירים את צורת דמות פניו... ועי"ז ניתוסף כח ועוז בהתקשרות, ובקיום שליחותו ללא שינויים וחשבונות כלל.

— כששומעים משה, משה שבדורנו, ציווי והוראה פעם אחת, הרי, במשך הזמן יכול להיות בזה חלישות וקריירות, עירוב חשבון שכלי, וכיו"ב (כבחטא המרגלים), ולכן, העצה היא לחזק את ההתקשרות ע"י ההשתטחות.

... ובזה נכלל גם ענין ההשתטחות ברוחניות – כדאיתא בספר מאור עינים בשם הבעש"ט שענין ההשתטחות ברוחניות הוא ע"י לימוד תורתו של הצדיק, שבה הכניס את כל עצמותו ("אויף דעם האט ער זיך אפגעגעבן און אין דעם האט ער זיך אוועקגעגעבן") וע"ד שמצינו בזהר בנוגע למשה ש"קבורתא דילי" משנה.

ומזה מובן שגם ע"י לימוד תורתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר – ענין ההשתטחות ברוחניות – ניתוסף כח ועוז בהתקשרות ובקיום שליחותו כדבעי.

(משיחת ש"פ שלח, מבה"ח תמוז ה'ש"ת - תר"מ ח"א עמ' 105)

"העזר של נשיא הדור נעשה עי"ז שהולכים על הציון ומבקשים"

... ועד"ז בנוגע לכל מנהיג ונשיא ישראל בדורו:

נשיא ישראל, מבלי הבט על מעמדו ומצבו מצד עצמו, מניח הוא... את הכל על הצד, ומביט על צאן מרעיתו, וכאשר צאן מרעיתו נשאר בגלות, נשאר גם הוא ("בלייבט ער ליגן")... בגלות, כדי... שיוכל להמשיך ולשמש... "צינור" ו"ממוצע המחבר" שעל ידו יוכל יהודי... לקשר את עצם הנשמה... עם עצמות ומהות א"ס ב"ה.

וזהו גם הביאור על זה שמנוחתם כבוד של נשיאי חב"ד במקומות שונים בחוץ לארץ – נוסף לכך שממתנים להכנס לארץ בגאולה העתידה יחד עם צאן מרעיתם ("דער גוף זאל מיטגיין מיט אט דעם גוף") – כדי לעזור ולסייע בכל המצטרך לצאן מרעיתם, להיותם נשמות כלליות שהם שרשים לכל הנשמות הפרטיות שבדורם, שלכן בכחם וביכולתם לסייע לנשמות הפרטיות (שכל אחד מהם הוא "פרט" שלהם) שלא בערך מאשר סיוע של מי שנשמתו אינה נשמה כללית.

ובפרטיות יותר:

העזר והסיוע של נשיא הדור לצאן מרעיתו (שבשביל זה מנוחתו כבוד בגלות) נעשה עי"ז שהולכים על הציון ומבקשים ("מ'קומט אויפן ציון און מ'בעט") על כל המצטרך להם,

ועוד ועיקר – שבעת ההשתטחות מתקשרת ה"יחידה" עם ה"יחיד"... וענין זה מהוה נתינת כח על כללות העבודה, עי"ז שממשיכים ההתעוררות שנעשית בעת ההשתטחות על כל הימים שלאחרי זה, שתפעל פעולתה בנוגע למחשבה דיבור ומעשה שיהיו כדבעי למהוי – שזהו תכלית כל האדם, ועל זה נאמר "כי קרוב אליך הדבר מאוד בפין ובלבבך לעשותו".

ויש להוסיף שעצם העובדה שמנוחתו כבוד של נשיא הדור הוא בקירוב מקום מהוה עזר וסיוע בעבודה שבכל יום ויום:

בשעה שהולכים על הציון, אזי העזר והסיוע הם בתוקף יותר, אבל, גם בשעה שאין הולכים על הציון אלא נמצאים בקירוב מקום, ישנו עזר וסיוע מצד זה שיכולים לילך על הציון שנמצא בקירוב מקום, ע"ד מארז"ל "אינו דומה מי שיש לו פת בסלו למי שאין לו פת בסלו".

כלומר: כשם ש"מי שיש לו פת בסלו", "אין מתאוה כמי שאין לו", היינו, ש"פת בסלו" מהוה סיוע בעבודתו להחליש התאוה — כן הוא גם בנדו"ד, שהידיעה ע"ד "דרך העבודה" דהליכה והשתטחות על ציונו של צדיק ונשיא הדור, מחלישה את תוקף ההתנגדות, העלמות והסתרים דהלעו"ז, כי, גם הלעו"ז יודע שאם יתחזק בתוקף יותר מדי ("טאמער וועט ער שטארק אנקוועטשן"), אזי יתחזקו לעמוד נגדו גם ע"י ההשתטחות על הציון — דבר שיכטל את מציאותו לגמרי! ...

(משיחת יו"ד שבט ה'תשי"ד - תו"מ חי"א עמ' 29)

"וזהו בכללות ענין ההתקשרות של חסיד לרבי"

. . . ובקצרה לבאר קושייתו, הנה גם כשהיו באים להרבי לבקש ברכה, לא היו באים אליו מפני מעלת הגוף שלו אלא מפני מעלת נשמתו. כל ענין המיתה אינו שייך כי אם בגוף, כי הנשמה היא נצחית, ובפרט נשמת צדיק שאינה שייכה כלל וכלל לגהינם, כף הקלע וכו', הרי ענין המיתה בה היינו הסתלקות, [פ]ירושה על"י למדרגה נעלית יותר ואינו קרוי ח"ו מת. וכמה שכתוב בווהר (ח"ג דך ע"א),

ומה שכותב שמכוין מחשבתו לזולתו, הנה, בקצרה, אין הדבר כן, כי (א) הבקשה היא שהצדיק ברוב צדקתו ימליץ טוב על המבקש לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, (ב) כוונה שני' בזה, אשר כל חסיד ומקושר הנה נשמתו היא פרט מנשמת הצדיק שהיא כלל גדול, ונמשלה לראש ביחס להנשמות פרטיות שלה, כמבואר בתניא פ' ב'. וכמו שכל אבר ואבר אף שהוא מקבל חיותו מהנשמה, הנה תחילה הנשמה מתלבשת בראש ומח, ומהראש ומח מתחלק אח"כ החיות לכל אבר ואבר לפי ענינו, כך הוא ג"כ בחסיד ורבי, אשר הראש כיון שהוא בריא וחזק יש בו כל החיות השונות של כל אבר ואבר, וכדי שיהי' ג"כ האבר בריא, צריך שתהי' התקשרות שלו עם הראש שלימה, היינו הגידים והנערוון המקשרים הראש עם האברים יהיו פתוחים, אשר אז יומשך אל האבר החיות השייך אליו.

וזהו בכללות ענין ההתקשרות של חסיד לרבי, אשר על ידי זה מקבל החסיד כל המצטרך לו הן בגשמיות והן ברוחניות.

(אג"ק ח"ג עמ' תנח)

"כשבאה הטבה ע"י שמזכירים אותם על הציון הק' פשוט שזה צריך להביאם להתעוררות"

בעת רצון אזכיר את כל אלו שכותב אודותם על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נב"מ זי"ע, וכנראה שאין מסבירים להנ"ל אשר כשבאה הטבה ע"י שמזכירים אותם על הציון הק'

פשוט שזה צריך להביאם להתעוררות יתירה וביחוד בלימוד תורתו של בעל הציון וללכת בדרכיו, ואם המתברך בעל השפעה הוא בחוג וסביבה, מחובתו הכי מוחלטה לפרסם בכל הסביבה תורתו והדרכתו של בעל הציון, וק"ל. ויהי רצון שעכ"פ עתה יתעסק בזה.

(אג"ק חט"ו ענמ' 99ט)

■ "ווען עס פארט אפי' נאר איינער . . אויף דעם ציון הק' . . איז דאס פאר דער גאנצער משפחה"

ווען עס פארט אפי' נאר איינער פון די משפחה, איז דער זיין אפילו נאר פון איינעם אויף דעם ציון הק' פון כ"ק מו"ח אדמו"ק זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע און אויסבעטען דאס וואס מ'נויטיגט זיך, איז דאס פאר דער גאנצער משפחה, און בפרט פאר דער פרוי און קינדער, אין אנדערע ווערטער, אז דאס איז טובתם זייער טובה אויך, בגשמיות וברוחניות.

(אג"ק חט"ט ענמ' שצו)

■ "ההוראות בנוגע לקיום השליחות דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו באים (גם) ע"י ההשתתחות וקריאת הפדיונות כו' על הציון הקדוש"

. . . ענין זה מהוה גם נתינת כח יתירה בנוגע למילוי התפקיד והשליחות דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו — שמכיון שמתעלה בעילוי אחר עילוי ("אדרין בתר אדרין") בבחי' ד"אתפריעו ואתגליין מיני' כל נהורין", ומשם מעורר רחמים וממשיך כח כו' לתלמידיו ותלמידי תלמידיו בעבודתם בעלמא דין, אין לפחד מפני קשיים וסכנות (אפילו קשיים וסכנות אמיתיים, ע"פ תורה) בכל הקשור למילוי השליחות של נשיא הדור, מכיון שהולכים בכוחו של נשיא הדור, שאצלו נעשה הענין ד"בא אל פרעה" (כמו אצל משה רבינו, ועד"ז באתפשטותא דמשה שבכל דור, שעל ידו נמשך גם בניצוץ משה שבכאו"א מישראל), "דעיילי לי' קב"ה אדרין בתר אדרין לגבי תנינא כו'", שיוכל לבטל לגמרי כל הענינים הבלתי רצויים (ועד — להפכם לטוב).

[הערה 26:] ואין לטעון שמ"עלמא דקשוט", אי אפשר לידע הקשיים והסכנות שבעלמא דין (וע"ד שאמרו רז"ל (אבות פ"ב מ"ד) "אל תדין את חבריך עד שתגיע למקומו", במקומו דוקא, ופשיטא בעלמא דין דוקא ולא מעלמא דקשוט) — כי, ההוראות בנוגע לקיום השליחות דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו באים (גם) ע"י ההשתתחות וקריאת הפדיונות כו' על הציון הקדוש, בעלמא דין, שלכן, יש בזה גם המעלה של הוראה ופס"ד ע"י מורה הוראה שנמצא בעלמא דין.

(משיחות ש"פ וארא ה'תשמ"ט - ספ"ה ש"ח ענמ' 196)

ובפרטיות יותר: ההשתתחות על הציון וקריאת הפדיונות מוכיחה — מחד גיסא — שכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו נמצא בעלמא דקשוט, ולא בעלמא דין.

אבל, לאידך גיסא — מכיון שבעת ההשתתחות על הציון שומעים הוראות מכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, או שנדמה ששומעים הוראות, ובכל אופן מוסרים לו הוראות אלו — הרי בודאי שצריכים לקיימם מבלי להתחשב בסכנה שבדבר (אע"פ שלולי הוראה זו לא הי' מקום להנהגה זו מפני ש"אין סומכין על הנס"), ועד — שכאשר ישאל אצל רב מורה הוראה, יורה לו

לעשות כן.

(השמטות לשיחה הנ"ל - תו"מ התוועדות ח"ב עמ' 215)

■ "להיות על הציון און אפפרישען מה שזכה להיות כמה זמן בימים הבהירים"

הנה בכלל תמה אני על שאלתו, ועל שאינו מחפש סיבות להיות על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, וכיון שהבר מצוה של בנו הוא בימים הקרובים ליום ההילולא יו"ד שבט, הרי לכאורה זהו הוראה שצריך להאחז (אנחאפען זיך) בהזדמנות זו ולהיות על הציון, און אפפרישען מה שזכה להיות כמה זמן בימים הבהירים בהיותו בישיבה ובסביבת אנ"ש, ואם לא בהזדמנות זו, אימתי?

(אג"ק ח"ה עמ' צה)

■ "אהן דעם קען ניט זיין!"

בליל שישי של פרשת ויקרא ה'תשכ"ז נכנסו זקני הרבנים והמשפיעים ל"יחידות" לבקש מהרבי שישמור על בריאותו וקבלו ע"כ כי כ"ק הרבי זי"ע הולך תכופות מידי על האוהל ושם קר מאוד וכו', והשיב הרבי: "אהן דעם קען ניט זיין! איך מוז אליין נעמען דעם פעקיל! איהר זאגט דאך אליין אז מ'דארף האבן א רביין, ומה שאתם אומרים שבהאוהל קר — הרי יכולים אתם לשאול את ר' זלמן דוכמאן שהולך להאוהל לעיתים תכופות והוא גם יאמר לכם כי חם שם".

(כפ"ח מס' 630 עמ' 40)

המנהגים שעורר הרבי בכמה הזדמנויות בנוגע ליום ההילולא

פירוט ההכנות ליום ההילולא

בהמשך להמדובר לעיל ע"ד ההכנות ליום ההילולא דכ"ק מו"ח אדמו"ר ביום העשירי ("העשירי יהי קודש") לחודש שבט, החל מ"שלושים יום לפני החג" ההילולא, עשירי בטבת. . . יש להוסיף ולזרז ("אין מזרזין אלא למזרזין") ובפרט בהנוגע לענינים דמעשה בפועל, "המעשה הוא העיקר".

. . . ומובן, שמצד גודל חשיבות הענין צריכה להיות "הכנה", עד להכנה רבה כאמור, שלושים יום לפני החג.

. . . ולכן הצעתי ובקשתי, אשר, במשך כל יום ויום משלושים ימי ההכנה לעשירי בשבט — יוסיף כאו"א, כולל גם קטנים וקטנות, (א) בלימוד התורה, (ב) ובנתינת הצדקה (בהוספה על לימוד התורה ונתינת הצדקה לפני"ז).

ובפרטיות יותר. . . בימים אלה יוסיף כאו"א בלימוד התורה — הן בעלי עסק (רוב ישראל) שיוסיפו עוד יותר בקביעות עתים לתורה, הן בכמות הזמן והן באיכות הלימוד, והן (עאכו"כ) יושבי אוהל, שכל ענינם הוא לימוד התורה, הרי בודאי שצריכים להוסיף ביתר שאת וביתר עוז (הן בכמות והן באיכות) בלימוד התורה.

. . . וכדאי ונכון, שבמשך שלושים ימי ההכנה אלה, יעבור כאו"א "בחינות" אצל ה"רב" שלו,

. . . וזאת למודעי: כל אלו ששמותיהם לא יגיעו לקראת סיום עשרה ימים, וכן לקראת סיום עשרים ימים, ולסיום כל השלושים יום, בעשירי בשבט — הרי, פירוש הדבר הוא, שלא קיימו הנ"ל שלא נבחנו אצל ה"רב" ג"פ במשך שלושים ימי ההכנה.

ויש להוסיף בזה: הצעה הנ"ל היא — לכאו"א, הגדולים עם הקטנים, מאנשי שלומינו, דנשיאינו ממשיכי אדה"ז. כולל — אלו שיצטרפו מחר להיות מאנש"ש. כלומר, ענין השייך לכאו"א מישראל...

(משיחת אור ל"ב טבת ה'תשמ"ז - ספר"ש ח"א עמ' 243 ואילך)

לימוד חמשה פרקי משניות

וכמו"כ בנדו"ד — שהענין הכי נעלה שיכולים "אריינכאפן" עד היארצייט, הוא, ההתקשרות אל הרבי, שנעשית ע"י לימוד תורתו והליכה באורחותיו.

ובהתאם לכך — הנני להציע כמה דברים שיעשה כל אחד עד היארצייט:

בנוגע לימוד משניות — יקבל כל אחד על עצמו ללמוד ולסיים עד

אור וחום ההתקשרות

היארציית חמשה פרקי משניות, שכן, משנה אותיות נשמה, וחמשה פרקים במשנה הם כנגד חמשה השמות שנקראו להנשמה, נפש רוח נשמה חי' יחידה.

. . . וע"י לימוד חמשה פרקי המשניות יתוסף בחיזוק ההתקשרות עם הרבי — לא רק נפש עם נפש (שזה נעשה ע"י לימוד פרק אחד), ולא רק רוח עם רוח (ע"י שני פרקים), ולא רק נשמה עם נשמה (ע"י שלושה פרקים), ולא רק חי' עם חי' (ע"י ארבעה פרקים), אלא גם יחידה ... (כ"ק אדמו"ר שליט"א הפסיק בבכי, ואח"כ סיים:) עם יחידה (ע"י חמשה פרקים),

ויתירה מזה — שע"י יחידה, עם היותה רק שם לעצם הנשמה, מ"מ, כיון שנקראת "יחידה" על שם שמייוחדת עם בחי' יחיד, נעשה על ידה גם ההתקשרות והדביקות דהעצם בהעצם.

. . . והעיקר — שילמדו המשניות, בע"פ או בפנים, עם ריבוי מפרשים או מעט מפרשים וכו', וסיימו עד היארציית, ושלא יצטרכו לעורר ולהזכיר על זה, שהרי בודאי כולם קיבלו זאת על עצמם מתוך חביבות.

(משיחת י"ט כסלו ה'תשי"א - תר"מ ח"ב עמ' 125)

לימוד המאמר שנתן הרבי ליום הסתלקותו

והצעה נוספת — בנוגע ללימוד תורתו:

א' שאל במכתב אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר כיצד תהי' ההתקשרות שלו אליו מאחר שאינו מכיר פנים,

— השואל לא ראה את הרבי, והי' נדמה לו שגם הרבי לא ראה אותו...

והשיב לו כ"ק מו"ח אדמו"ר שההתקשרות היא ע"י לימוד תורתו ושמירת התקנות וכו'. — הרבי לא אמר לו שיתקשר אליו ע"י עניני מופתים, או ע"י נסיעה אליו, אלא ע"י לימוד תורתו כו'.

ובהתאם לכך הנני להציע שלקראת היארציית ישנן כל אחד את המאמר (כולו או חלקו) שנתן כ"ק מו"ח אדמו"ר ליום הסתלקותו, ומזמן לזמן, כשנמצא במבוכה, או שישנם אצלו ספקות, או במצב ש"פגע בך מנוול זה" — יחזור במחשבתו מאמר זה.

— בהשיחה די"ט כסלו סיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר, שבשנת תר"ף, שנת הפרידה, שבה נפרד מאביו כ"ק אדמו"ר נ"ע, הרבה כ"ק אדנ"ע לדבר עמו אודות המאמר ד"ה והדרת פני זקן שבלקוטי תורה (סוף פרשת קדושים). במאמר זה מבאר גודל המעלה שדברי תורה חקוקים במוחו, שאז, גם בשעה שאינו עוסק בתורה, הקב"ה שוכן עד בקרבו (ולכן צריך לעמוד בפני ת"ח גם בשעה שאינו עוסק בתורה, מפני שדברי תורה חקוקים במוחו).

ועד"ז בעניננו: השינון והבקיאות בהמאמר — מלבד התועלת להתקשרות בעת חזרת המאמר, הרי, גם בשאר הזמנים יהי' מוחו ממולא בתורתו של הרבי, שבתורה זו מסר הרבי את עצמו (ד"ער רבי האט זיך אפגעגעבן") לחסידים, ובמילא, נמצא הוא בהתקשרות תמידית עם הרבי, וכלשון הלקו"ת: "בלי שום הפסק ופירוד לעולם אפילו רגע אחד".

ובענין זה לא נוגע כ"כ הכמות, שינון כל המאמר, או (אם מצד איזה סיבה שהיא אינו יכול לשנן כולו) מחצית המאמר; בעיקר נוגע האיכות — שיהיו חקוקים במוחו, אותיות החקיקה, מים

חיים, זוחלין, מי מעיין, שמחוברים עם המקור, עצם הנפש...

(שיחת י"ט כסלו ה'תשי"א - תר"מ ח"ב עמ' 127)

להוסיף בנתינת הצדקה

והצעה שלישית שבכל יום ויום עד להיארציית יוסיף כל אחד בנתינת הצדקה.

— כ"ק מו"ח אדמו"ר אמר פעם בשם אביו כ"ק אדמו"ר נ"ע, שכללות הענין דאמירת קדיש אחרי הרביים הוא לא (כ"כ) בתור סגולה עבורם, אלא (בעיקר) עבור אלה שאומרים הקדיש. ועד"ז בנדו"ד, שנתינת הצדקה היא לא בתור סגולה עבור הרבי, אלא עבור נותני הצדקה, שע"ז יתוסף בהתקשרות שלהם.

נתינת הצדקה צריכה להיות מתוך כוונה לקיים מצוה של הקב"ה, אבל, ביחד עם זה, בודאי שפעולה זו תועיל גם לחיזוק ההתקשרות.

(שיחת י"ט כסלו ה'תשי"א - תר"מ ח"ב עמ' 127)

בימים שלפני יום ההילולא נוגע לחזק ההתקשרות

ופשיטא — להזהר שלא תהי' חלישות ח"ו בענין ההתקשרות אל הרבי, היינו, לא רק שלילת הפסק ההתקשרות ח"ו, אלא גם שלילת איזו חלישות עכ"פ בקיום תקנותיו של הרבי וכיו"ב.

. . . וענין זה — חיזוק ההתקשרות — נוגע במיוחד בעומדנו בימי ההכנה ליום ההילולא:

הכח והיכולת להצטרף ולהתלוות אל הרבי בעליותיו ביום ההילולא, אינו מצד הכוחות שלנו ("די אייגענע כוחות"), אלא מצד ההתקשרות עם הרבי ("דער פארבונד מיטן רבי'ן").

. . . ולפיכך, בעומדנו עתה קודם יום ההילולא נוגע ביותר ענין ההתקשרות, ופשיטא, התנועה דשלילת היפך ההתקשרות ח"ו, לא להיות מנותק ונפרד ("אפגעריסן") ח"ו מהרבי, כמדובר לעיל, שהבן אינו רוצה שאביו לא יהי' אביו ח"ו, וע"י ההתקשרות עם הרבי יכולים להצטרף אל העליות שביום ההילולא.

(משיחת ש"פ וארא ה'תשי"ב - תר"מ ח"ד עמ' 278)

להשפיע על "מנין" יהודים במחשבה דיבור ומעשה

. . . היתה הצעה שלקראת י"ט כסלו ישתדל כל אחד לפעול על מנין יהודים במחשבה דיבור ומעשה: במחשבה — ענין מסוים בנוגע לעבודת התפילה, בדיבור — בנוגע לתלמוד תורה, ובמעשה — בנוגע לקיום המצוות.

. . . ובענין זה ניתנה "הנחה" — שבהמנין יכולים לכלול גם קטנים, ע"פ דברי הרא"ש שבהשראת השכינה על עשרה מישראל נכללים גם קטנים.

ובנוגע לפועל:

אור וחום ההתקשרות

רבים השלימו – ב"ה – עד י"ט כסלו את הפעולה על מנין יהודים, אבל, יש כאלה שלא השלימו המנין, ויש גם כאלה שאפילו לא התחילו הפעולה בזה.

והעצה לזה – ע"פ דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר בביאור הלימוד והוראה מענינו של פסח שני, שאף פעם לא אבוד ("עס איז ניטא קיין פארפאלן"), יכולים תמיד לתקן, אפי' מי שהי' טמא, מי שהי' בדרך רחוקה, ואפילו "לכס" שהי' זה ברצונו, מ"מ, יכולים לתקן, ולא עוד אלא שעושים מזה יו"ט ("א גאנצער יו"ט מיט א גאנצע שטורעם") כמו פסח ראשון, וכל זה בשביל מיעוט מישראל (שהרי רובו של ציבור אינו נדחה לפסח שני), ועד ליחיד מישראל, כיון שאצל הקב"ה חשוב ויקר אפילו יהודי אחד.

וזהו המוסר השכל בנוגע לענינו – שכל מי שעדיין לא השלים המנין שלו, יכול וצריך להשלים את המנין עד היארצייט ביו"ד שבט (וכל המקדים הרי זה משובח), ולידע שזהו ענין שנוגע להתקשרות עם הרבי (ע"י הליכה באורחותיו) בנפש רוח נשמה חי' ויחידה.

(משיחת י"ט כסלו ה'תשי"א - תר"מ ח"ב עמ' 130)

בהמשך להאמור לעיל אודות חיזוק ההתקשרות – יש להזכיר עוד הפעם ההצעה שכאו"א "יגיש" לרבי מנין של יהודים שפעל עליהם במחשבה דיבור ומעשה.

הצעה זו באה על יסוד הידיעה שבודאי יהי' לרבי קורת רוח מזה שכאו"א יפעל על עשר יהודים.

(משיחת ש"פ ויגש ה'תשי"א)

פרסם על ההכנות המתאימות ליום ההילולא

יש לעורר ולפרסם בכל מקום ומקום (נוסף על הפעולות בד' אמותיו של בעל ההילולא) על דבר ההכנות המתאימות ליום ההילולא, ועל אחת כמה וכמה על דבר ההנהגה המתאימה ביום ההילולא.

(משיחת ש"פ בא ה'תנש"א - תר"מ ח"ב עמ' 164)

לעורר ולפרסם בכל מקום ומקום שיעשו בעוד מועד את ההכנות המתאימות לכל הענינים ומנהגים הקשורים עם יום ההילולא (שכבר נדפסו בפרטיות) – בנוגע לתפלות היום; הוספה בלימוד התורה, כולל לימוד תורתו של בעל ההילולא; הוספה מיוחדת בנתינת הצדקה, וכו';

ועוד וגם זה עיקר: לארגן שביום ההילולא תהיינה התוועדויות בכל מקום ומקום, באופן ד"ברוב עם הדרת מלך" – בכל מקום מתאים לפי תנאי המקום והזמן בכדי שיהי' "ברוב עם" עד כמה שאפשר.

וההכנות לזה בעוד מועד צריכים להיות במיוחד בשנה זו, כאשר יום ההילולא חל בערב שבת, שבו ביום קשה לערוך התוועדות "ברוב עם", כיון שעסוקים בהכנות לשבת. ועד"ז בליל שבת, כיון שצריך לסעוד סעודת שבת ביחד עם בני ביתו וכו', ואפילו ביום השבת – גם זה מוגבל רק לאלו הנמצאים בסמיכות מקום.

(משיחת ש"פ בא, ד' שבט ה'תשמ"ח - תר"מ התוועדויות תשמ"ח ח"ב עמוד 268)

בשבוע שלפני ההילולא יש לערוך חשבון צדק

דארף דאך זיין דעם חשבון, צי מ'האט געטאן אלץ וואס דער בעל ההילולא פון דעם חודש האט געוואלט, און אלץ וואס ער האט פארלאנגט, וואס וויבאלד אז ער האט דאס געמאנט, איז א סימן אז מ'האט געהאט כוחות אויף דערויף, דארף זיין דער חשבון צי מ'האט אלץ אויסגעפירט (אפילו ניט בעטנדיק קיין כח נוסף).

און דער חשבון דארף זיין א חשבון צדק, ווי עס איז דא דער ווארט פון רבי'ן מהר"ש אז דער אויבערשטער נארט מען דאך זיכער ניט אפ ח"ו, און די וועלט נארט מען אויך ניט אפ, נאר ער נארט זיך אליין אפ, איז דען א קונץ אז א נאר זאל אפנארן א נאר? וואס וויבאלד אז מ'האט דאס אונז דערציילט, איז א סימן אז דאס איז אויך א נתינת כח אז דאס קען אזוי זיין.

. . . איז אזוי ווי עס זיינען געבליבן זיבן טעג, איז ע"ד ווי עס שטייט בנוגע די שבעה ימים שבין ר"ה ליוה"כ, איז פארוואס איז עס דוקא זיבן טעג, ניט מער און ניט ווייניקער, ווייל מ'דארף האבן אלע ימי השבוע, אז זיי זאלן מכפר זיין אויף אלע טעג פון א גאנץ יאר,

עד"ז בנוד"ד — זיינען געבליבן זיבן טעג ביז דעם יום ההילולא, איז אזוי ווי דאס איז דער שנת העשרים להסתלקות, איז מהיושר ונכון וראוי וענין גדול מאד מאד, אז במשך פון די זיבן טעג זאל מען מאכן א חשבון, זונטאג אויף אלע זונטאג'ס פון די צוואנציק יאר, צי מ'האט זיך געפירט ווי עס דארף צו זיין, און מאנטאג אויף אלע מאנטאג'ס, ועד"ז כל ימי השבוע, מאכן א חשבון אויף די אלע צוואנציק יאר.

ועי"ז וועט מען ארויסגיין פון מצרים, און אין אן אופן פון "וניצלתם את מצרים", אז מ'גייט ארויס בשלימות, וואס דאס וועט זיין בביאת משיח צדקנו.

(משיחת ש"פ וארא ה'תש"ל)

החלטות שבשבת שלפני ההילולא, וענין העלי' לתורה

וואס מכל האמור לעיל איז מובן, אז די פעולות וואס מען טוט אין דעם שבת שלפני יו"ד שבט דארפן זיין אין אן אופן ווי אן אבר וואס איז ממשיך אור, ד. ה. אז זיי זאלן זיין אין אן אופן אז זיי זיינען ממשיך ברכה אויף די פעולות פון יו"ד שבט

. . . וואס די פעולות פון יו"ד שבט זיינען זיי א כלי אויף מקבל זיין אלע ברכות והמשכות וואס קומען ביום זה.

ובפשטות מיינט דאס, אז אין דעם שבת דארפן זיין די החלטות בענין הפעולות פון יו"ד שבט [נוסף אויף די החלטות וואס מ'האט שוין אנגענומען אנהויבענדיק פון ר"ח אן].

און ניט נאר החלטות במחשבה אדער אפילו בדבור, נאר עס דארף זיין עשי', מעשה בפועל, כפי האפשרי אום שבת.

דער ענין העשי' בנוגע לפועל: ס'איז דא דער ענין התפלה וואס איז דא בשבת, ואדרבה, עיקרו איז בשבת, ווארום די תפילות פון כל ימי החול זיינען נכלל אין שבת, און אין זיי איז דא מעין שבת.

און אויך דער ענין פון "ויקהל משה", ווי עס שטייט אין מדרש: "אמר הקב"ה למשה (דער

אור וחום ההתקשרות

"רעיא מהימנא". . עשה לי קהילות גדולות בשבת כדי שילמדו הדורות הבאים אחריו להקהיל קהילות בכל שבת. . ללמוד בהם תורה לרבים", נוסף צו די שיעורים הקבועים וואס זיינען דא אויך בשבת.

וואס דאס איז אויך פארבונדן מיט דעם מנהג וואס איז נתפשט און נתקיים געווארן, אז בשבת שלפני יו"ד שבט איז מען עולה לתורה בתור הכנה צו יו"ד שבט, וואס דאס איז מנהג נכון וטוב, און אויך אט די וואס קענען דאס ניט טאן בפועל (מפני סיבות) — זיינען זיי עולה במחשבה, און "מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה", וואס דער ענין העלי' לתורה איז כשמו — אז מען איז עולה צו דער בחי' פון תורה.

און די עלי' לתורה גיט א התעוררות און א תוספת כח ביתר שאת וביתר עז אין דעם לימוד התורה בימים שלאח"ז, זיי אין לימוד הנגלה, און סיי אין לימוד החסידות, וואס עס איז דאך "תורה אחת לכולנה", ווי כ"ק מו"ח אדמו"ר האט זיך געקאכט אין דעם,

און אויך אין דער גדלות פון לימוד ("גדול לימוד"), וואס דאס איז — ווען עס ברענגט צו קיום המצוות — אז דער קיום המצוות זאל זיין בהידור איז אן ענין פון "עלי" ("גדול") אין קיום המצוות עצמם.

וואס דורך די ענינים במעשה אין יום השבת — איז מען ממשיך א ברכה אין די פעולות פון יו"ד שבט.

(משיחות ש"פ בא ה'תשמ"א)

שבת זה הוא השבת שלפני — ומיני' מתברך — עשירי בשבת, יום ההסתלקות-היולא דכ"ק מו"ח אדמו"ר

ושייכות מיוחדת לשבת זה עם יום ההילולא, שהרי, כבר בשבת מתחילים לעסוק בעניני ההילולא — כידוע פרטי ההנהגות ע"פ מנהג ישראל בשבת שלפני ההילולא, עלי' לתורה, וכיו"ב (נהרא נהרא ופשטי").

ועאכו"כ ביום הילולא של צדיק, שביום הסתלקותו (ועד"ז ביום ההילולא שלו מידי שנה), "כל מעשיו ותורתו ועבודתו אשר עבד כל ימי חייו" עולים ונכללים למעלה, ו"מתגלה ומאיר בבחי' גילוי מלמעלה למטה. . ופועל ישועות בקרב הארץ".

ובפרט ביום ההילולא של נשיא הדור, ש"הנשיא הוא הכל", ובלשון הרמב"ם "לב כל קהל ישראל" — מובן, שיום ההילולא שלו וההכנות לכך בשבת שלפניו שייכים לכל אחד ואחד שבדור.

וזוהו גם היסוד להצעה שבשבת שלפני עשירי בשבת יעלה כל אחד לתורה, שהרי יום ההילולא של הנשיא שייך לכל יהודי, "הוא הכל".

ובפרט בשנה זו שהשבת שלפני יום ההילולא הוא ש"פ בא, והרי ההסתלקות (בשנת תשי"ו) היתה בשבת פרשת בא.

ומזה מובן שהשבת שלפני עשירי בשבת (ובודאי ביום עשירי בשבת) הוא זמן זכאי ועת רצון וצריכים לנצלם כדי להתחזק ב"כל מעשיו ותורתו ועבודתו" של בעל ההילולא, ללכת "בדרך ישרה אשר הורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו נס"ו".

(משיחות ש"פ בא, ד' שבט ה'תשמ"ח - תו"מ התנועדותיות ז"ב עמוד 268)

לימוד המאמר וההשפעה שישפיע הרבי ביום ההילולא

ב"ה, ראש חודש שבט, ה'תש"א.

ברוקלין נ.י.

אל אנ"ש, תלמידי התמימים וכל הקרובים לחסידות וחסידים די בכל אתר ואתר, ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

לקראת בא יום הגדול והקדוש הוא יום עשירי בשבט, יום הילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע הכ"מ — הנני לעורר אודות מאמרו שנתן להדפיס ליום ההסתלקות, הוא ד"ה באתי לגני — יו"ד שבט תש"י.

אשר בטח תלמדו אותו בליל ויום ההילולא.

ובלשון נשיאנו במכתביו (קונטרס ג, קונט' לו):

מסוגל הוא היום הזה להתקשר בעץ החיים, אשר כאו"א מאנ"ש יזכה שיאיר עליו ועל כל ב"ב שיחיו זכות כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, אשר מסר ונתן נפשו הק' עלינו להדריכנו במעגלי צדיקי יסוד עולם הוד כ"ק אבותינו רבותינו הק' זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע להושע בבני חיי ומזונא רויחא.

אנ"ש ותלמידי התמימים יחיו, התעוררו ובואו לחצרות ה', בבתי כנסיות ובתי מדרשות אל התפלה ואל למודי השיעורים ברבים, והתועדו באהבת רעים לחזק את הלימודים בתמיכת לומדי תורה ועוסקים בעבודת השי"ת.

אנ"ש ותלמידי התמימים, וכל הנוטלים חלק בדרכי החסידים והחסידות עמדו הכן כולכם, אתם נשיכם בניכם ובנותיכם, לקבל ברכת הוי' בשפעת חיים ופרנסה טובה ונחת מיוצאי חלציתכם, אשר ישפיע השי"ת לכם ולנו על ידי התעוררות רחמים רבים ממקור הרחמים והחסדים האמיתים, ע"ד מכניסי רחמים, אשר יעורר כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ בעל ההילולא, וברוכים תהיו בבני חיי ומזונא רויחא.

מנחם מענדל שניאורסאהן

(אג"ק ח"ד עמ' קמא)

הנהגות ליום ההילולא

ב"ה, ראש חודש שבט, ה'תש"א.

ברוקלין נ.י.

אל אנ"ש, תלמידי התמימים אל המקושרים או השייכים אל כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע הכ"מ, ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

במענה על שאלת רבים אודות סדר מפורט ביום העשירי בשבט הבע"ל, הוא יום היארצייט

אור וחום ההתקשרות

של כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, הנני בזה להציע:

בשבת קדש שלפני היארצייט ישתדלו לעלות לתורה.

אם אין מספר העליות מספיק — יקראו בתורה בחדרים שונים, אבל לא להוסיף על מספר הקוראים.

ישתדלו שהמפטיר יהי הגדול שבחבורה — בריצוי רוב המנין — או על פי הגורל.

יבחרו וירימו מי שיתפלל לפני התיבה ביום היארצייט, ונכון לחלק שיתפלל אחד ערבית, שני — שחרית, שלישי — מנחה כדי לזכות בזה מספר יותר גדול של אנ"ש.

להדליק נר שידלק כל המעת לעת. אם אפשר בקל — נר של שעוה.

בשעת התפלות ידלקו חמשה נרות.

אחר התפלה (בבקר — אחר אמירת תהלים) ילמוד (יסיים) המתפלל לפני התיבה פכ"ד דכלים ופ"ז דמקוואות. אח"כ יאמר המשנה ר' חנינא בן עקשיא כו' ויאדיר. בלחש — איזה שורות בתניא, קדיש דרבנן.

אחר תפילת ערבית — יחזרו חלק ממאמר דיום ההסתלקות (ד"ה באתי לגני, נדפס בקונטרס ע"ד) בע"פ. ואם אין מי שיחזור בע"פ ילמדהו בפנים. וכן אחר תפילת הבוקר. ולסיימו אחר תפלת מנחה.

בבוקר קודם התפלה — פרק תניא. וכן לאחר תפלת מנחה.

בבוקר קודם התפלה ירים כל אחד תרומה להענינים השייכים לנשיאנו, הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, בעד עצמו ובעד כל אחד מבני ביתו שיחיו, וכן קודם תפלת מנחה.

לאחר תפלת הבוקר וחזרת הדא"ח — יקרא כל אחד פ"ג (כמובן בחגירת אבנט). אלו שזכו להכנס ביחידות או עכ"פ לראות את פני כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ — יצייר לעצמו, בעת קריאת הפ"ג, כאלו עומד לפניו. להניח הפ"ג אח"כ בין דפי מאמר, קונטרס וכו' של תורת כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ. ולשלחו (אם אפשרי — בו ביום) על מנת לקראתו על ציון שלו.

במשך המעת לעת — ללמוד פרקי המשניות של אותיות השם.

במשך המעת לעת לעשות התועדות.

לקבוע שעה במשך המעת לעת — לבאר לבני ביתו שי' אודות כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ ועבודתו אשר עבד בה כל ימי חייו.

במשך המעת לעת — לבקר (אלו הראויים לזה) בבתי כנסיות ובבהמ"ד אשר בעיר לחזור שם מימרא או פתגם מתורתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, לבאר אודות אהבת כל ישראל שלו, להודיע ולהסביר תקנתו ע"ד אמירת תהלים, לימוד חומש עם פירש"י — ובמקומות המתאימים — גם ע"ד לימוד התניא כפי שחלקו לימות השנה. — אם באפשרי לעשות כל הנ"ל מתוך התועדות.

במשך המעת לעת — לבקר (המכושרים לזה) במקום כנוסי הנוער החרדי — ולהשתדל, ככל האפשרי בדרכי שלום, גם במקום כנוסי הנוער שלעת עתה עדיין אינו חרדי — ולבאר להם איך שחיבה יתירה נודעת להם תמיד מאת כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, לבאר להם את אשר תבע מהם והתקוה והבטחון אשר בטח בהם, אשר סוף סוף ימלאו את תפקידם בהחזקת היהדות והפצת

התורה בכל המרץ החום והחיות שהם מסגולות הנוער.

* * *

מובן אשר, אם זהו מתאים לתנאי המקום, ימשיכו בכל הנ"ל בימים אשר אחרי היארצייט ובפרט ביום הש"ק שלאחריו.

* * *

והוי' יחיש ביאת גואלנו והקיצו ורננו שוכני עפר, ונשיאנו, הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, בעל ההילולא, בתוכם ישמיענו נפלאות וינהלנו בדרך העולה בית א"ל.

מנחם מענדל שניאורסאהן

הנני בזה: ראה ג"כ מכו' כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ ע"ד היארצייט הראשון של אביו כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע (חכמי ישראל בעש"ט, ע' לג).

יקראו . . אבל לא [להוסיף]: הוראת כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ בשם אביו. ועיין שו"ת צ"צ חאו"ח סל"ה.

של שעוה: ר"ת ה'קיצו ורננו שוכני ע'פר.

חמשה נרות . . (יסיים): ראה קונטרס ב' ניסן ה'תש"ח, וה'תש"ט.

בלחש . . בתניא: כך נהג כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ.

(אג"ק ח"ד עמ' קמב)

להסתכל עוה"פ במכתב של מנהגי יום ההילולא, ולא להסתמך על הזכרון

. . . עדי"ז איז אויך בנוגע צו יו"ד שבת: אז די אלע ענינים וואס דארף געטאן ווערן נאך פאר יו"ד שבת אלס הכנות ליום זה, ועאכו"כ די ענינים וואס דארפן געטאן ווערן ביו"ד שבת עצמו, וועגן וואס ס'איז גערדט געווארן בשנים שלפנ"ז — דארף מען טאן אויך בשנה זו.

און מ'דארף ניט נאכאמאל איבער'חזר'ן וואס די ענינים זיינען, ווארום מ'האט שוין אויך געדורקט. וואס די כוונה אין דעם ריידן איז ניט בכדי מ'זאל האבן נאך עטלעכע שורות צו פארשרייבן אין דער רשימה, נאר בכדי מ'זאל אין דעם אריינקוקן און טאן פופעל ווי דארטן שטייט.

און מ'זאל טאקע דארטן אריינקוקן אינעווייניק, און נישט פארלאזן זיך אז מ'געדענקט וואס עס שטייט דארטן. ווארום זכרון קען ניט זיין אין יעדער פרט, ובפרט נאך אז דער קולגינקער מישט זיך אריין און העלפט אים פארגעסן וואס ער האט געליינט, וויבאלד אז אים איז דאס מער נוגע ווי אנדערע.

און טאן די אלע ענינים אין אן אופן פון להעלות בקודש — נאכמער וויפל מ'האט געטאן בשנים שלפנ"ז, און אין אן אופן פון "יגעת" וואס דעמאלט וועט זיכער זיין "ומצאת", אז דערפון וועט ארויסקומען באין ערוך מערער ווי לויט דער יגיעה וואס ער האט אין דעם אריינגלייגט, ווי

א מציאה, וואס איז ניט לפי ערך העבודה.

(משיחת ש"פ וארא ה'תשמ"א)

גם כשמיח יבוא יש להתנהג בהנהגות ההילולא

וכיון שנשארו חמשה עשר יום עד להיארצייט, יום ההילולא של נשיאינו, ובמענה על שאלת כו"כ אודות הסדר ביום זה – הצעתי, שסדר ההנהגה ביום ההילולא בשנה זו יהי – במידה האפשרית – כפי ההצעה שנכתבה אשתקד, ובודאי יוכלו למלאותה גם בשנה זו.

. . . ובפרטיות יותר – הן בנוגע לעלי' לתורה בשבת קודש שלפני יום ההילולא, ועד"ז בנוגע לסדר ההנהגה ביום ההילולא עצמו.

וגם כשיעזור הקב"ה שעד אז כבר תהי' ביאת משיח צדקנו, ומה גם ש"הקיצו ורגנו שוכני עפר", והוא בתוכם, יכול להיות עוד לפני זה, ויש כמה ראיות בש"ס ומדרשים שיכול להיות הענין ד"הקיצו ורגנו" אצל יחידי סגולה לפני"ז; ובפרט כאשר המדובר בנוגע לנשיא שצריך להוציא את צאן מרעיתו מחושך כפול ומכופל כזה –

אין זה מבלבל לסדר האמור ביום ההילולא, כיון שגם אז יהי' זה יום ההילולא, ומה איכפת ("וואס הארט") אם זה באופן למטה מעשרה טפחים או למעלה מעשרה טפחים! – וכיון שאין סתירה בדבר, יכול להיות הסדר כדאשתקד.

(משיחת כ"ד טבת ה'תשי"ב - תר"מ ח"ד עמ' 262)

הנהגות של יום ההילולא הם לכל הדור

וואס כאן איז אויכעט המקום דערמאנען – און ווי געזאגט פריער מ'דארף ניט איבער'חזר'ן נאכאמאל די פרטים. בנוגע צו די הנהגות פון יום ההילולא, די הנהגות אין דעם שבת שלפני יום ההילולא, און אין די הנהגה שבכל יום שלפני יום ההילולא איז שייך לכל דורו, וואס ער איז דאך נשיא דורנו, עאכו"כ אין ר"ח פון דעם חודש וואס העשירי בו יהי' קודש, בעשתי עשר חודש באחד לחודש, והולך ומוסיף ואור,

ובקרוב ממש, ו"הקיצו ורגנו שוכני עפר" והוא בתוכם.

(משיחת ר"ח שבט ה'תשמ"א)

שינוי הרגילות

האמור לעיל אודות שינוי הרגילות שייך גם בנוגע להתקשרות אל הרבי:

עומדים אנו בסמיכות ליום היארצייט, שבו נעשית עלי' גדולה ביותר אצל הרבי, ובמילא, גם אצל המקושרים אליו, כהבטחתו שנשיאי ישראל לא יפרדו מעל צאן מרעיתם.

אלא שלזה צריך הכנה וכלי – עבודת התשובה – שינוי הרגילות, שע"ז מתעלים עם הרבי בכל עליותיו, ועוד ועיקר, שזוהי ההכנה לעלי' הכי עיקרית – ביאת המשיח.

ועד"ז בנוגע לקיום ברכותיו והבטחותיו של הרבי, שהכלי לזה הוא שינוי הרגילות...

. . . והעצה לזה — לשנות את הרגילות, וכאמור, אפילו דבר קטן, משהו (כמו הקוץ שלמטה שאינו אלא משהו) בלבד, אלא שעשייתו אינה ע"פ הרגילות אלא יותר מרגילותו, מצד קבלת עול, ועי"ז מתקשרים עם הקוץ שלמעלה, בחינת היחידה של הרבי.

ובלשון הפיוט: "חבוקה ודבוקה בך, טוענת עולך, יחידה לייחדך" — שכדי להיות "חבוקה ודבוקה בך", צ"ל "טוענת עולך", ענין הקבלת עול, ועי"ז נעשה "יחידה לייחדך".

(משיחת ש"פ וארא ה'תשי"א - תו"מ ח"ב עמ' 183)

כדי לעלות עם הרבי בעליותיו שביום ההילולא ה"ז ע"י העבודה ד"בכל מאורך"

ומזה מובן גם בנוגע לענינו — יום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר בעשירי בחודש שבט: כיון שהעליות ביום ההילולא הן שלא בערך — לכן צריכים להשתדל שתהי' אצלנו היכולת והאפשריות ללכת ולהתעלות ("מען זאל קענען מיטגיין") ביחד עם הרבי.

— הרבי סיפר, שפעם אחת כשישב החסיד ר' יעקב מרדכי מפאלטווא עם כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע — לאחרי שכבר היו חברים במשך שלושים שנה, פרץ בבכי, באומר אל כ"ק אדמו"ר נ"ע: במשך שלושים שנה האחרונות — אתם עליתם למעלה מעלה, ואנכי ירדתי למטה מטה! ...

ומשמעות הסיפור היתה, שכ"ק אדמו"ר נ"ע קיבל את הדברים בניחותא, היינו, שהסכים אל דברי הרי"מ, כיון שזאת היתה המציאות...

והגע עצמך:

ר' יעקב מרדכי הי' בעל דרגא, בעל צורה, עובד, ועבודתו היתה בקו המרירות (מצד מרה שחורה), ועם כל זאת, הרי לגבי עליותיו של כ"ק אדמו"ר נ"ע, לא זו בלבד שכל עניניו של הרי"מ לא היו בגדר מעלה ("זיינע ענינים האבן ניט געהייסן קיין מעלה"), אלא אדרבה, הם היו ענין של מטה! ...

. . . ומכל שכן בהנוגע אלינו — שלא זו בלבד שהעבודה שלנו אינה בערך לעליותיו של הרבי, שלכן הרי זה ענין ד"אוכס" אלא גם למטה מזה...

וכיון שכן, צריכים אנו להשתדל ביותר שלא לפגר ("ניט אפצושטיין")... אלא להצטרף ולהתלוות ("מיטהאלטן") אל הרבי בעליותיו — עי"ז שהעבודה שלנו תהי' באופן ד"בכל מאורך", "מאוד שלך" עכ"פ, "אונדזער בלי גבול" (עם היותו באין ערוך אל העליות הבל"ג של הרבי).

(משיחת ש"פ וארא ה'תשי"ב - תו"מ ח"ד עמ' 277)

התוועדות לרבים ביום ההילולא

. . . (ב) בקשר ליום ההילולא השני — יו"ד שבט — הממשמש ובא, הנה בטח ישתדלו בזה בהתוועדות לרבים באופן המתאים, וכן גם כן אשר במענה על שאלת רבים, הנה דעתי הוא, שהסדר

יהי' בפרטיות כמו שכתבתי במכתב דאשתקד.

(א' שבט ה'תשי"ב - אג"ק ח"ה עמ' קנז)

שמירת מנהגי יום ההילולא מהוה נתינת פ"נ לבעל ההילולא

בא' ממכתביו מבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר גודל הענין דשמירת יום ההילולא של צדיק בלימוד והתוועדות, ובו מספר אודות יום ההילולא ט' כסלו שנת תרנ"ז, שחל בשבת פרשת ויצא (כקביעות שנה זו), ואז אמר כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע מאמר ד"ה והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהי' בית אלקים, ובהתוועדות שהתקיימה אז אמר כ"ק אדמו"ר נ"ע: שמירת יום ההילולא בלימוד תורתו של בעל ההילולא ובעריכת התוועדות, היא, פדיון נפש שנותנים לבעל ההילולא.

נקל לשער שאילו היתה האפשרות להכנס עתה אל אדמו"ר האמצעי וליתן לו פדיון, הי' בודאי כל אחד ממנהר להכנס ("ער וואלט גארניט געקלערט און וואלט באלד אריין") וליתן פדיון.

וע"פ האמור ישנה האפשרות עתה ליתן פדיון לאדמו"ר האמצעי — בהתוועדות שמתקיימת עתה, ובלימוד תורתו (לאחרי ההתוועדות, כשכל אחד יחזור לביתו), ללמוד ענין א' מספריו של אדמו"ר האמצעי, בעל ההילולא.

(משיחת ט' כסלו ה'תשי"א - תר"מ ח"ב עמ' 105)

האופן של ההילולא של הרבי — שמחה

ההילולא של הרבי, כ"ק מו"ח אדמו"ר, נקבעה בהשגחה פרטית כפי המתאים לאופן עבודתו: עצבות — אינו שייך כלל, אלא המדובר אפילו אודות שלילת המרירות. האופן שבו נקבע ההילולא של הרבי הוא — בשמחה.

. . . וטעם הדבר — לפי שעבודתו שעבד בה כל ימי חייו היתה ג"כ באופן כזה, לקרב ולהעלות את כל בני ישראל, אפילו ה"בריות", בדרך של קירוב ונועם, מתוך כוונה לפעול את ה"ומקרבן לתורה", לפעול אצלם "לחזות בנועם השם", ולגלות את חלקם בתורה וחלקם במצוות.

(משיחת יו"ד שבט ה'תשי"ד)

ההילולא צריכה להמשיך תוספת חיים בכל הענינים ומתוך שמחה

וכן הוא אצל הצדיקים המגלים פנימיות התורה:

כיון שענינם הי' להמשיך ולגלות פנימיות התורה בנגלה דתורה, ומנגלה דתורה יומשך בחיי היום יומיים, כך שאופן ההנהגה במחשבה דבור ומעשה יהי' ניכר שמדובר אודות יהודי הקשור עם פנימיות התורה, "אילנא דחיי" —

הנה גם בנוגע אליהם נקבע המנהג שיום הסתלקותם יהי' ענין של "חיים עד העולם", היינו, להמשיך תוספת חיים בכל הענינים, אפילו בעניני העולם,

ובאופן שההמשכה תהי' לא מתוך תנועה של "מיעוט חלבי ודמיי", אלא כתורת הבעש"ט על

הפסוק "כי תראה חמור שונאך וגו'", שאע"פ שה"חומר" הוא ה"שונא" של הנשמה, מ"מ, צריך להיות "עזוב תעזוב עמו", היינו, לעבוד את ה' לא ע"י סיגופים ותעניות, אלא דוקא ע"י הגוף וכחותיו, ובשמחה.

וזהו אחד הטעמים להמנהג לערוך "יום ההילולא" — שמחה — ביום ההסתלקות של הנשיאים הקשורים עם פנימיות התורה.

והכוונה בזה היא — להמשיך תוספת חיות ותוספת אומץ בכל הענינים דתורה ומצוות, ואח"כ יומשך גם בעניני הרשות, הן בהתנועה ד"קדש עצמך במותר לך", ועוד יותר בהתנועה ד"בכל דרכיך דעהו", שבאכילתו ובשתיתו ובכל עניניו תהי' עבודת ה' מתוך שמחה.

(משיחת יו"ד שבט ה'תשט"ו)

ההתבוננות של יום ההילולא צריכה להביא תוספת

בענין "באר את התורה" בשבעים לשון

כמדובר לעיל אז די התבוננות בנוגע צו יום ההילולא דארף פועל'ן אין ענינים פון מעשה בפועל, ווארום המעשה הוא העיקר — איז בנוגע צו די הוראות וועלכע מ'דארף ארויסנעמען פון דעם יום ההילולא, דארף מען ניט זוכן וואס זיינען געווען די ענינים וואס ער האט געמאנט פון יעדערן און האט געהאפט אז יעדערער וועט זיך עוסק זיין אין זיי.

און וויבאלד אז ער געמאנט די ענינים איז זיכער אז ער האט געגעבן די כוחות אז מ'זאל דאס קענען טאן, און האט געגעבן זיינע ברכות צו די אלע וואס וועלן זיך עוסק זיין אין די ענינים, ביז ברכות אין עניני עולם הזה, וואס "מה להלן עומד ומשמש אף עתה עומד ומשמש" — דארף מען ניט זוכן וואס זיינען געווען די ענינים וואס ער האט געמאנט, ווארום ער האט דאך אליין אנגעוויזן אין זיינע בריוו, און אין זיינע מאמרים ושיחות.

וואס ער האט דאך געמאנט אז אלע ענינים זאלן זיין פארבונדן מיט מעשה בפועל בעוה"ז, אפי' די ענינים פון תומ"צ וואס זיינען העכער פון העלם והסתר פון עוה"ז, זאלן זיי אויך זיין פארבונדן מיט א מעשה בפועל בעוה"ז כפשוטו.

. . . ע"פ האמור לעיל איז פארשטאנדיק, אז די התעוררות בנוגע צו עבודת ה' אין מחשבה דיבור ומעשה, "והמעשה הוא העיקר", וועלכע מ'דארף נעמען פון היינטיקן שבת.

[אלס הכנה צו עשירי בשבט, "העשירי יהי' קודש".] איז פארבונדן (לכל לראש) מיט דעם ענין פון "באר את התורה הזאת":

געבן צו פארשטיין די תורה אין אן אופן אז ס'זאל זיין פארשטאנדיק "בשבעים לשון" (במדינה זו אין ענגליש, ועד"ז אין יעדער מדינה כלשונה).

. . . און די הוספה ביתר שאת וביתר עז אין דעם ענין פון "באר את התורה הזאת לאמר" — איז די עבודה המיוחדת וואס דארף זיין אלס הכנה צו "עמדו הכן כולכם" אויף מקבל זיין אלע השפעות וואס כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו גיט בכלל, ובפרט ביום ההילולא שלו — ווארום דער ענין פון "באר את התורה הזאת לאמר" איז געווען דער אויפטו פון כ"ק מו"ח אדמו"ר.

(משיחת ש"פ וארא ה'תשל"ח)

הטעם לאמירת תחנון ביום ההילולא – להעלות גם את הגוף

שאלתי פעם את כ"ק מו"ח אדמו"ר מהו הטעם שאצל חסידי חב"ד נוהגים לומר תחנון ביארציט של צדיקים (דלא כבפולין), והשיב, שזהו הזמן היותר טוב לבקש ולפעול כו' ("וואו איז דא א בעסערע צייט אויף אויסבעטן"). ויש לומר הביאור בזה – שאצל פולין אין אומרים תחנון, מפני שהעלי' שביום היארציט אצל הצדיק ש"באמונתו יחי" פועלת עלי' אצל כל מקושריו, שנמצאים במעמד ומצב שלמעלה מהענינים שצריכים לומר עליהם תחנון (אף שאין זה בדרך פנימיות); אבל חסידי חב"ד, שתובעים מהם פנימיות ועבודה דוקא, רוצים להעלות ("מיטנעמען") גם את הגוף, גוף רחוק ("א אפגעוואשענעם גוף"), ולכן גם אז אומרים תחנון.

(משיחת כ"ף מנחם אב ה'שי"ת)

התעוררות רחמים מיוחדת ע"י לימוד תורתו של בעל ההילולא וחסידישע פארבריינגען

דער רבי דער נשיא שרייבט, אז ביום ההילולא איז דער בעל ההילולא מעורר רחמים רבים פאר די חסידים מיט זייערע ווייבער מיט די קינדער, נאר דאס איז א התעוררות רחמים רבים כללית, די חסידים וואס מאכן דעמאלט א קביעות עתים אויף לימוד התורה, מתורתו של בעל ההילולא, מיט א חסידישע פארבריינגען, איז דאס א התעוררות רחמים רבים מיוחדת, ווארום דאס איז דער פ"ג וואס דער חסידים דערלאנגען דעם בעל ההילולא.

(משיחת אור לכ"ד טבת ה'תשכ"ג)

שבת שלאחרי ההילולא

בשעת עס קומט דער שבת שלאחרי יום ההילולא – ווערט דעמאלט דער "ויכולו" מלשון שלימות אין דעם שלימות גופא פון דעם יום ההילולא – תכלית השלימות שבתכלית השלימות.

דער לימוד דערפון צו כל אנשי דורנו:

פון דעם שבת שלאחרי יום ההילולא . . באקומט יעדער איד פון דעם דור אנשים נשים וטף, כוחות צו מוסיף זיין באופן חדש ושלא בערך אין זיין עבודה, בלימוד התורה, קיום המצוות בהידור, ועבודת התפלה. ובכללות – די שלושה עמודים שעליהם העולם עומד, תורה, עבודה (תפלה) וגמילות חסדים (וועלכע זיינען כולל כל המצוות וכל עניני עבודה).

ובמיוחד אין דער עבודה המיוחדת פון דעם בעל ההילולא – הפצת התורה והיהדות בכלל, און הפצת המעיינות חוצה במיוחד, ביז אין חוצה שאין חוצה ממנו, כולל דורך מתרגם זיין חסידות בלשון עם ועם.

(משיחת ש"פ בשלח ה'תשמ"ז - ספ"ה ש'תשמ"ז ח"א עמ' 316)

ימים שלאחרי ההילולא

ענין נוסף שצריכים להדגיש בבואנו מיום ההילולא, ובפרט בקשר לאורחים שהגיעו לכאן לקראת יום ההילולא, ומתכוננים לחזור למקומותיהם. ובהקדים:

מכיון שנשיא הדור (בעל ההילולא) – אחד הוא, "דבר אחד לדור", וביחד עם זה "הנשיא הוא הכל", "לב כל קהל ישראל" – הרי מובן, שענינו – לכל לראש – שבו ועל ידו מתאחדים כל בני דורו [ובפרט ההולכים בדרכיו ואורחותיו] ונעשים למציאות אחת – "הכל הוא הנשיא". וענין זה מתעורר ומתגלה ביותר – כאשר כו"כ מישראל מתאספים ובאים ממקומות שונים, כדי להיות בצוותא ביום ההילולא של נשיא הדור, היחיד ומיוחד שבדור.

ולכן, כאשר כאו"א מתכונן לחזור למקומו, למדינתו, לעירו ולשכונתו – זקוקים להשתדלות מיוחדת שההתאחדות שהיתה ביום ההילולא תהי' באופן ש"פעולה נמשכת", גם כאשר נפרדים – בגשמות – איש איש למקומו.

וענין זה נפעל ע"י התבוננות ומחשבה במהותה של פרידה זו – שאינה אלא ענין חיזוני בלבד, מצד הגוף הגשמי, אבל מצד הנשמה [עיקר מציאותו של יהודי] – נמצאים תמיד במצב של התאחדות, ומכיון שכן, הרי "במקום שמחשבתו של אדם שם הוא נמצא", היינו, שגם כאשר כאו"א חוזר למקומו – הרי לאמיתו של דבר נמצאים כולם במצב של התאחדות.

ובפרט כאשר התאחדות זו (שמצד הנשמה כו') באה לידי ביטוי במעשה בפועל – ע"ז שכולם מוסיפים בלימוד תורתו של בעל ההילולא [בהוספה על השיעורים הקבועים בתורה] ובקיום מעשים טובים בהתאם לציוויים והוראות של בעל ההילולא [בהוספה על כללות הענין דקיום המצוות], היינו, שלמרות שכאו"א נמצא במקומו הוא, מתאחדים כולם באותו ענין של מעשה בפועל.

וכדי להוסיף עוד יותר בענין האחדות – הנה מזמן לזמן צריכים להתכנס ולהתאסף יחדיו, כדי ללמוד יחד ענין בתורתו של בעל ההילולא, ולהחליט ביחד החלטות טובות בנוגע למילוי שליחותו של בעל ההילולא בהפצת התורה והיהדות בכל מקום שידו מגעת, ובאופן ד"איש את רעהו יעזורו" – בכל ענינים אלו.

ח. ובהתאם לכך – יש להשתדל בעריכת "כנסים" בהקדם האפשרי למועד חזרת כאו"א למקומו, כדי לקצר את משך זמן הפרידה הגשמית (עד מועד ה"כנס") כל האפשרי, ומה טוב – ש"כנסים" אלו ייערכו במשך השבוע שמתברך מיום השבת דיום ההילולא, ש"מיני" מתברכין כולהו יומין".

(אור לי"ג שבט תשד"מ - תו"מ התוועדות ח"ב עמוד 890)

לע"נ

הרה"ח ר' מנחם מענדל ע"ה

בהרה"ח הרה"ת שד"ר בן ציון ע"ה

שם-טוב

נלב"ע י"ג ניסן ה'תשס"ו

ת.נ.צ.ב.ה.

לזכות

החתן הרה"ת ר' חיים הלל והכלה מרת חי' שיחיו

מטוסוב

ליום חתונתם בשעה טובה ומוצלחת

ו' תמוז ה'תשס"ו

מוקדש
לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו
כ"ק אדמו"ר זי"ע

